

ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี

: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

นางสาวนันทิตา ไฉมงาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS FOR PURSUING FURTHER STUDY OF STUDENTS IN FIVE-YEAR BACHELOR OF EDUCATION
PROGRAMS: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS

Miss. Nanthida Chom-ngam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทาง
การศึกษานักศึกษาระดับ 5 ปี: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

โดย

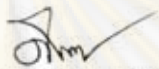
นางสาวนันธิดา ไชมงาม

สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นันทิดา โงมงาม: ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. (NEEDS FOR PURSUING FURTHER STUDY OF STUDENTS IN FIVE-YEAR BACHELOR OF EDUCATION PROGRAMS: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.เอมอร จังศิริพรปรกรณ์, 163 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับ ในเขตภาคกลาง จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักลักสูตรปริญญาบัณฑิต ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน สถิติไค-สแควร์ (Chi-square) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS for Window

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อทันที และไม่ต้องการศึกษาต่อเลยที่สุด ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับประเภทของนิสิตนักศึกษา และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษามีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด และนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ออกเรียนต่อช่วงนอกเวลาราชการ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อสูงกว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ

3. ปัจจัยที่คัดสรรในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี พบว่าฟังก์ชันที่ 1 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) หักคณิตต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ฟังก์ชันที่ 2 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต ตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ หักคณิตต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) โดยสามารถจำแนกกลุ่มของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 55.20 และได้สมการจำแนกกลุ่มในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Z) คือ

$$\text{ฟังก์ชันที่ 1: } Z = 0.388(\text{GPAX})^* + 0.366(\text{INRE})^* + 0.179(\text{INPA}) + 0.320(\text{ATTT}) + 0.378(\text{ATTS})^* + 0.354(\text{EXPE})^*$$

$$\text{ฟังก์ชันที่ 2: } Z = -0.287(\text{GPAX}) + 0.177(\text{INRE}) + 0.569(\text{INPA})^* - 0.651(\text{ATTT})^* + 0.228(\text{ATTS}) + 0.024(\text{EXPE})$$

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2551.....

ลายมือชื่อนิสิต.....นันทิดา โงมงาม.....
ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....เอมอร.....

4984224027: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS: NEEDS FOR PURSUING FURTHER STUDY / STUDENTS IN FIVE-YEAR BACHELOR OF EDUCATION PROGRAMS / MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS

NANTHIDA CHOM-NGAM; NEEDS FOR PURSUING FURTHER STUDY OF STUDENTS IN FIVE-YEAR BACHELOR OF EDUCATION PROGRAMS: A MULTIPLE DISCRIMINANT ANALYSIS.

THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. AIMORN JANGSIRIPORNPAKORN, Ph.D., 163 pp.

The purposes of this research were (1) to survey the needs for pursuing further study of students in five-year bachelor of education programs (2) to study the relationship among personal factor, socio-economic factor, and five-year bachelor of education programs factor and the needs for pursuing further study of students in five-year bachelor of education programs and (3) to analyze selected factors and form the discriminating equation of the needs for pursuing further study of students in five-year bachelor of education programs. The participants of this research were 396 from the fifth year students in five-year bachelor of education programs of faculty of education the academic year of 2008 in closed admission universities under the jurisdiction of the Office of Commission on Higher Education in central region. The research instruments were questionnaires about needs for pursuing further study in master of education programs. The research data were analyzed by employing SPSS for Window for descriptive statistics, Chi - square and Multiple Discriminant Analysis (MDA)

The research finding were as follows:

1. The needs of pursuing further study in the future of students in five-year bachelor of education programs were the most, the needs of pursuing further study immediately were the second, and the needs of not pursuing further study were the least. There was a relationship among the needs for pursuing further study, the sort of students and appropriate time for further study at .01 level of statistical significance. The most of scholarship students wanted to pursue further study immediately whereas the majority of the rest prefer twilight program.

2. Personal factor and socio-economic factor were related to the needs of pursuing further study of student at .01 level of statistical significance. By comparing to the relationship level, it was found that the relationship of socio-economic factor and the needs of pursuing further study of student are stronger than relationship between the personal factor and the needs of pursuing further study individually.

3. Selected factors in discriminating of the needs of pursuing further study of students in five-year bachelor of education programs were found that the first function divided students into 2 groups (1) a group of students that need to pursue further study immediately and (2) the rest that need to pursuing further study in the future or did not need further study. The best factors of this discrimination in the first function were the expectation in career(EXPE), the achievement(GPAX), the attitude towards pursuing further study(ATTTS), and the amount of money that was received from their parents and/or guardians(INRE). The second function separated students into 2 groups (1) a group of students that need to pursue further study immediately or did not need further study at all and (2) the rest that need to pursue further study in the future. The best factors of this discrimination in the second function were the attitude towards professional teachers(ATT) and the income of their parents and/or guardians(INPA). These multiple discriminant functions could correctly classify original grouped cases at 55.20 percent.

The discriminating equations of standard score (Z) are the followings:

$$\begin{aligned} \text{Function I: } Z &= 0.388(\text{GPAX})^* + 0.366(\text{INRE})^* + 0.179(\text{INPA}) + 0.320(\text{ATTT}) \\ &+ 0.378(\text{ATTS})^* + 0.354(\text{EXPE})^* \\ \text{Function II: } Z &= -0.287(\text{GPAX}) + 0.177(\text{INRE}) + 0.569(\text{INPA})^* - 0.651(\text{ATTT})^* \\ &+ 0.228(\text{ATTS}) + 0.024(\text{EXPE}) \end{aligned}$$

Department...Educational Research and Psychology.... Student's signature..Nanthida...C.....

Field of study.....Educational Research..... Advisor's signature.....Ainy.....

Academic year.....2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนเสียสละเวลาอันมีค่าให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ที่สุด ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ที่ให้โอกาสในการเรียนรู้ประสิทธิภาพประสิทธิผลวิชาด้วยความเอาใจใส่ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ และอาจารย์ ดร.กมลวรรณ ดังธนกานนท์ ที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ทำให้เครื่องมือในการวิจัยมีความสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้ง 17 แห่ง และผู้บริหารโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลที่เสียสละเวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งจนการเก็บรวบรวมข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือและประสานงานให้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยสำหรับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเภสัชกรมนตรี สุวณิชย์ ผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจและคอยห่วงใยในการศึกษาต่อของผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาลศิริราช และขอขอบคุณเพื่อนและพี่สาขาวิชาวิจัยการศึกษาทุกท่าน ที่เป็นกัลยาณมิตรคอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาอันเป็นที่เคารพยิ่ง ขอขอบคุณครอบครัว แก้วอำไพ และคุณตาไตร ธนกิตติ ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความสำคัญของหลักสูตรและหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี.....	12
การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา	15
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ.....	41
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	59
เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86

บทที่	หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 88
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง..... 89
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 96
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..... 111
	สรุปผลการวิจัย..... 112
	อภิปรายผลการวิจัย..... 116
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้..... 123
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป..... 124
	รายการอ้างอิง..... 126
	ภาคผนวก..... 134
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 135
	ภาคผนวก ข แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์..... 137
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 140
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย..... 147
	ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ..... 150
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 163

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	จำนวนหน่วยกิตหลักสูตรครุศาสตร/ศึกษาศาสตรบัณฑิตหลักสูตร 5 ปี..... 15
2.2	ชื่อหลักสูตร แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ในระดับปริญญาโท..... 19
2.3	คะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ..... 38
2.4	ตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ..... 52
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย..... 72
3.2	การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อที่ได้จากการสัมภาษณ์..... 77
3.3	ข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติมจากคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ..... 81
3.4	โครงสร้างของเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถาม..... 82
3.5	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม..... 84
3.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม..... 85
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 90
4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ..... 92
4.3	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา..... 93
4.4	จำนวนและร้อยละของอาชีพผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง..... 94
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาที่กำลังศึกษา..... 94
4.6	สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง..... 96
4.7	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิต..... 98
4.8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ..... 100
4.9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ..... 101
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา..... 103
4.11	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ..... 104
4.12	ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจขั้นต้นจำแนกกลุ่มพหุ..... 105

ตารางที่	หน้า
4.13	ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ..... 107
4.14	ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างจำแนกกลุ่มพหุของนิสิตนักศึกษา ปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการทางการศึกษาต่างกัน..109
4.15	ผลการจำแนกกลุ่มพหุของความต้องการศึกษาต่อ..... 110

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	30
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
3	กระบวนการตัดสินใจการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม.....	69
4	แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ.....	158
5	ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนกและการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษา ที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที.....	159
6	ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนกและการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษา ที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต.....	160
7	ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนกและการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษา ที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต.....	160
8	ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนกและการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษา ที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ.....	161

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 52 ได้บัญญัติให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และรัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ (สภาคณบดีคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2549)

นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถเลือกประกอบอาชีพได้หลากหลาย เช่น นิสิตนักศึกษาที่จบการสอนคณิตศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพครูคณิตศาสตร์ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หรือนักคณิตศาสตร์ สถิติ นักวิจัย นิสิตนักศึกษาที่จบการสอนวิทยาศาสตร์ สามารถประกอบอาชีพเป็นครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักวิชาการศึกษาและนักวิจัยปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในระดับโรงเรียนและระดับวิทยาลัย หรือเป็นผู้ช่วยนักวิทยาศาสตร์ หรือทำงานด้านคอมพิวเตอร์ทั้งในภาครัฐ และเอกชน นิสิตนักศึกษาที่จบธุรกิจศึกษาสามารถประกอบอาชีพเป็นครู-อาจารย์ อาชีพอิสระทางการค้าและธุรกิจ เป็นต้น (งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน, 2549)

ในปัจจุบันนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาส่วนมากจะเลือกศึกษาต่อ จากรายงานการศึกษาภาวะการทำงานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ. 2544 พบว่า จำนวนบัณฑิตสาขาวิชาการฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์ รวม 1,536 คน ยังหางานไม่ได้ 27.99% รอฟังคำตอบ 27.70% ยังไม่ประสงค์ทำงาน 6.84% ศึกษาต่อ 24.48% อื่นๆ 10.61% ไม่ระบุ 2.41% จากการเปรียบเทียบแนวโน้มของการที่บัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน พบว่าแนวโน้ม

การไม่ได้ทำงาน เนื่องจากเข้าศึกษาต่อเริ่มมีอัตราสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่บัณฑิตพบว่า การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้น ในปัจจุบันไม่เพียงพออีกต่อไป ซึ่งทำให้การศึกษาระดับปริญญาโทถือว่ามีค่าสำคัญ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2546) และจากรายงานการศึกษาภาวะการทำงานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ. 2545 - 2546 พบว่า สาเหตุการไม่มีงานทำของบัณฑิตสาขาการฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์ ยังหางานไม่ได้ 20.12% รอฟังคำตอบ 29.23% ยังไม่ประสงค์จะทำงาน 8.03% ศึกษาต่อ 33.14% และอื่นๆ 9.45% (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548) ซึ่งจะเห็นว่าบัณฑิตเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ.2544 คิดเป็น 8.66% และจากผลการวิจัยของรพีพร หงษ์พันธ์ (2547) พบว่าอาชีพที่นิสิตครูศาสตร์บัณฑิต สาขามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเลือกเป็นอันดับแรกเมื่อจบการศึกษา คือ ศึกษาต่อ 36% ประกอบอาชีพอื่นๆ 33.30% รับราชการครู 16.70% และครูโรงเรียนเอกชน 11.40%

การที่บัณฑิตมีความต้องการในการศึกษาต่อเพิ่มมากขึ้น ทำให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาจึงควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะความต้องการในอนาคตและความจำเป็นสำหรับการเป็นกำลังคนระดับมัธยมศึกษาที่สมบูรณ์ อีกทั้งควรขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น การจัดการศึกษาระดับนี้ จึงเป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีทักษะในการวางแผนและพัฒนาอาชีพของตนเองได้มากกว่าการประกอบอาชีพตามสภาพปัจจุบัน และมีใช้เพื่อสนองความต้องการของสังคมเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณการผลิต วัตถุประสงค์ของการผลิตบัณฑิตนั้นควรเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของรัฐและบุคคล พึงมุ่งเน้นการสร้างคณาจารย์รุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ อันจะเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป และควรกำหนดนโยบายของการพัฒนาคณาจารย์ให้มีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ทัศนีย์ ศุภเมธีและคณะ, 2538 อ้างถึงในมัทรียา กลิ่นเมืองและวิภาสินี บุรณมี, 2546)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิตมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้นำในด้านความรู้ อันจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ตลอดจนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ การเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องขวนขวายที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และหวังที่จะใช้ใบปริญญาเป็นใบเบิกทางไปสู่ตำแหน่งงานและหน้าที่การงานที่ดีขึ้นที่สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับการศึกษาต่อจนถึงระดับสูงสุด (บรรดล สุขปิติและพลับพลึง ทับเปลียน, 2539; นภาพร พุ่มพฤษ, 2540 อ้างถึงในมัทรียา กลิ่นเมืองและวิภาสินี

บุรณมี, 2546) การที่คนได้รับการศึกษาสูง ในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์ ก็จะมองเห็นว่าทำให้เป็นผู้ผลิตที่ดี ขณะเดียวกันในทัศนะของนักการศึกษา ก็จะมองเห็นว่าทำให้พัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเลือกเรียนวิชาชีพใดนั้น ขึ้นอยู่กับเหตุผลหรือความต้องการของแต่ละคน บางคนต้องการความมั่นคงทางการเงิน บางคนต้องการมีพรรคพวกเพื่อนฝูง บางคนต้องการหวังผลในระยะยาว บางคนต้องการความสำเร็จในชีวิต

จากการปฏิรูปการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรการผลิตครูที่เปิดสอน ตั้งแต่ปี 2547 ต้องมีจำนวนหน่วยกิต 160 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเอกและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีกรณีพิเศษอย่างเป็นระบบ 1 ปี การศึกษา จึงจะทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ส่วนหมวดวิชาครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาเจตคติ ความศรัทธาในวิชาชีพครู ตลอดจนวิธีการสอน ตั้งแต่ปี 1 จนถึงปีที่สำเร็จการศึกษาจึงทำให้หลักสูตรการผลิตครูมีระยะเวลา 5 ปี และเปิดสอนตามหลักสูตร 5 ปี ตั้งแต่ปี 2547 (สภาคณบดีคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2549) จากรายงานวิจัยของแอนดริว (Andrew, 1990 อ้างถึงในพนัส จันทรเปล่ง, 2549) ที่ทำการศึกษารื่อง ความแตกต่างโปรแกรมการผลิตครูระดับปริญญาตรีระหว่างหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 5 ปี ที่ University of Hampshire ซึ่งทั้งโปรแกรมหลักสูตร 5 ปี และหลักสูตร 4 ปี นั้นใช้หลักสูตรแกนกลางเดียวกัน และหลักสูตร 5 ปี เป็นหลักสูตรที่บูรณาการขึ้นมาใหม่เป็นหลักสูตรที่ใช้สำหรับนักศึกษาครูที่กำลังศึกษาในสาขาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 5 ปี นั้นมีความแตกต่างจากหลักสูตร 4 ปี ในเรื่องรูปแบบการสอน (teaching model) การจัดการภายในห้องเรียน (classroom management) การออกแบบหลักสูตรตามความแตกต่างของนักเรียน และแนวคิดวิธีที่ใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงว่านักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 5 ปี ย่อมมีความรู้และทักษะแตกต่างกัน

ในปีการศึกษา 2551 นี้ เป็นปีแรกที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี จะสำเร็จการศึกษา และเนื่องจากการผลิตครูหลักสูตร 5 ปี มีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิม (4 ปี) คือ การเรียนวิชาเฉพาะด้านเพิ่มมากขึ้น ประมาณ 15-20 หน่วยกิต หรือประมาณ 5-7 วิชา และเพิ่มระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน (1 ปีการศึกษา) วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่ต้องมีระยะเวลาการศึกษานานพอสมควร มีการฝึกฝนอบรมทักษะในการประกอบวิชาชีพ ต้องเรียนรู้และปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นต้น (คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (5 ปี), 2549) ซึ่งภาวะการแข่งขันและกระแสความก้าวหน้าทางวิชาการของโลกอย่างรวดเร็ว และหลากหลายล้วนเป็นภาวะที่ทำให้ต้องมีการปรับตัวของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเกิดขึ้น (วินัย วีระวัฒนานนท์, 2543) การ

เพิ่มขึ้นของผู้เข้าศึกษา การขยายตัวทางเศรษฐกิจ บริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนาประชาธิปไตย ทำให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับการขยายตัวในความต้องการเชิงปริมาณได้ (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ, 2540 อ้างถึงในวินัย วีระวัฒนานนท์, 2543) และปัจจุบันนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาเข้าศึกษาต่อมากขึ้น กอปรกับเป็นปีแรกที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาใช้หลักสูตร 5 ปี ซึ่งต้องศึกษาหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงอาจส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อ จากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรครุ 5 ปี และความต้องการศึกษาต่อแตกต่างกันออกไป นิสิตนักศึกษาบางคนมีความคิดเห็นว่าการเรียน 5 ปี นั้นใช้เวลามากเกินไป หากเรียนเพียง 4 ปีมีความเหมาะสมและเพียงพอแล้ว บางคนให้ความเห็นว่าการเรียน 5 ปี นั้น มีข้อดีตรงที่ได้มีการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ 1 ปี ทำให้ทราบว่าตนเองเหมาะที่จะประกอบอาชีพครูหรือไม่ เป็นการช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อได้ว่าจะศึกษาต่อทางด้านศึกษาศาสตร์หรือทางด้านอื่นที่มีใช้ศึกษาศาสตร์ และยังทำให้รู้สึกรักในวิชาชีพครูเพิ่มมากขึ้นโดยเห็นว่าถ้าครูไม่พัฒนา การศึกษาจะไม่พัฒนาเช่นกัน ซึ่งความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับอุดมการณ์ของหลักสูตรครุ 5 ปี ที่เน้นคุณภาพนักศึกษา สร้างเจตคติความเป็นครู (สุชาติ เมืองแก้ว, 2548) นิสิตนักศึกษาบางคนให้ความเห็นว่าการเรียนในหลักสูตร 5 ปี ควรจะมีหลักสูตรต่อเนื่องที่เอื้อต่อหลักสูตร 5 ปี เช่น เรียนในระดับปริญญาโทอีก 1 ปี แล้วได้วุฒิปริญญาโท บางคนให้ความคิดเห็นว่าจะไม่ศึกษาต่อระดับปริญญาโท เพราะมีความคิดว่าบุคคลที่ไม่ศึกษาต่อบางคนอาจจะมีความรู้มากกว่าคนที่ศึกษาต่อ โดยคิดว่าการศึกษาต่อกับการไม่ศึกษาต่อไม่มีความแตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาบางคนมีความต้องการศึกษาต่อทันที บางคนต้องการศึกษาต่อในอนาคต และบางคนไม่ต้องการศึกษาต่อ บางคนต้องการศึกษาต่อในเวลาราชการ บางคนต้องการศึกษาต่อนอกเวลาราชการ จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าความคิดของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อความต้องการศึกษาต่อ นั้นมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ จึงจำแนกตัวแปรตามที่งานวิจัยดังกล่าวได้ทำการศึกษา แบ่งออกเป็น การศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ การเข้าทำงานหรือศึกษาต่อ ความต้องการศึกษาต่อหรือการเลือกศึกษาต่อ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหรือแรงจูงใจในการศึกษาต่อ และการเลือกสาขาวิชา พบว่า ตัวแปรตามที่งานวิจัยต่างๆ ได้ทำการศึกษาล้วนเป็นการศึกษาในลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ซึ่งแยกเป็นปัจจัยได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะติดต่อวิชาชีพ ทักษะติดต่อการศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต ดังผลการวิจัยของพฤตภา เอี่ยมสุภาสิต (2545) พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ

นักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์ (2544) พบว่า ทศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท วิจิตรพร ลิขิตฐา (2547) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิต

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อิทธิพลจากเพื่อน ค่าธรรมเนียมในการศึกษา รายได้ที่คาดหวัง ดังผลการวิจัยของวิจิตรพร ลิขิตฐา (2547) พบว่า อิทธิพลจากผู้ปกครอง คือปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิต นักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ จินตนา สายทองคำ (2539) พบว่า การศึกษาสถาบันอื่นตามกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ นันทินี แป้นแจ้ (2547) พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์ อุดสาหกรรมมหาบัณฑิต และลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

ปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่ คุณภาพของหลักสูตร คุณภาพของอาจารย์ ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ดังผลการวิจัยของนันทินี แป้นแจ้ (2547) พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรเป็นปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ตรงหรือสอดคล้องกับลักษณะงานที่ทำประจำ เป็นหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ตรงกับความสามารถและความถนัด เป็นหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เปิดโลกทัศน์กว้างไกลแก่ผู้เรียนและเป็นหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ พรทิพย์ คำชาย (2543) พบว่า คณาจารย์มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพราะการที่นักศึกษาจะมีความรู้ ทักษะประสบการณ์จนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพนั้นส่วนหนึ่งก็คือการมีโอกาสได้เรียนรู้จากคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถสูง

จะเห็นว่าปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกับบุคคลที่มีความต้องการศึกษาต่อหรือการตัดสินใจศึกษาต่อเท่านั้น แต่มีนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาบางส่วนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ อีกทั้งความต้องการศึกษาต่อนั้นนิสิตนักศึกษาบางคนอาจต้องการศึกษาต่อในทันที หรือบางคนอาจต้องการศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งหากนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในทันที อาจจะไม่มีความกระทบกับการทำงาน เพราะยังมิได้เข้าทำงาน แต่หากเป็นนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต อาจจะเป็นบุคคลที่เข้าทำงานแล้ว ซึ่งจะทำให้ไม่กระทบกับการทำงานได้ แต่ทว่าการศึกษาต่อเป็นวิธีการพัฒนาครูวิธีหนึ่ง ซึ่งคุณวุฒิของครูอาจมีผลต่อการศึกษาของผู้เรียน และต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูผู้นั้น (มนตรี จุฬาวัดมนทล, 2543) หรืออาจจะเป็น

การศึกษาภาคคนอกเวลาราชการ เพราะเป็นการช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากร ในขณะที่ศึกษาต่อได้ ส่วนนิสิตนักศึกษาที่อาจไม่เป็นครู แต่ไปทำงานอื่นๆ เนื่องจากระบบการทำงานของคุณไม่มีแรงจูงใจหรือเงินเดือนน้อย (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2550) อาจทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ต้องการศึกษาต่อด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยส่วนใหญ่ เป็นการศึกษถึงความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการศึกษากับนิสิตนักศึกษาทางด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ หรือหากเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษากับนิสิตนักศึกษาทางด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่ตัดสินใจเข้าศึกษาแล้ว มิใช่ศึกษาความต้องการในขณะที่ยังไม่เข้าศึกษา อีกทั้งในปีการศึกษา 2551 นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปีจะสำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา โดยจำแนกเป็นความต้องการศึกษาต่อในทันที ความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถาบันทางการศึกษาใช้พิจารณาการดำเนินการเปิดสอนในสาขาที่เป็นที่สนใจและช่วยในการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการเปิดสอนในระดับปริญญาโทโดยพิจารณาความพร้อมของสถาบันเพียงอย่างเดียว อาจส่งผลกระทบต่อภาวะการทำงานของผู้นำสำเร็จการศึกษา หรือมีผู้มาสมัครเรียนจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ผลการดำเนินการของสถาบันไม่บรรลุวัตถุประสงค์ อีกทั้งหากนิสิตนักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต หรือเป็นบุคคลที่เข้าทำงานแล้ว สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณวุฒิของครูโดยให้โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถาบันอุดมศึกษาที่จะรับครูเข้าศึกษาต่อควรจัดหลักสูตรให้สามารถให้บริการการศึกษาตามความต้องการของคุณ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ว่ามีความต้องการศึกษาต่อเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในทางการบริหารจัดการทางการศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามวิจัย

1. สภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี เป็นอย่างไร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปีเป็นอย่างไร
3. ปัจจัยคัดสรรและสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับนักศึกษา ในเขตภาคกลาง จำนวน 2,424 คน เหตุผลที่เลือกมหาวิทยาลัยในเขตภาคกลาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกัน มีบริบท และสภาพการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.1.2 ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู
- 1.1.3 ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ
- 1.1.4 ลักษณะมุ่งอนาคต

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1.2.1 ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ

1.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง

1.2.3 รายได้ของผู้ปกครอง

1.2.4 เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง

1.2.5 การสนับสนุนจากเพื่อน

1.3 ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี

1.3.1 สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

1.3.2 ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการ
วิชาชีพ

2. ตัวแปรตาม คือ ความต้องการศึกษาต่อ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ศึกษาต่อทันที
ศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ศึกษาต่อทันที ศึกษาต่อในอนาคตและไม่ต้องการศึกษาต่อ

ศึกษาต่อทันที หมายถึง ความต้องการของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญามหาบัณฑิตทันทีเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

ศึกษาต่อในอนาคต หมายถึง ความต้องการของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่คาดว่าจะเข้าศึกษาในระดับปริญญามหาบัณฑิตเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยที่ยังไม่เข้าศึกษาต่อทันทีเมื่อจบการศึกษา

ไม่ต้องการศึกษาต่อ หมายถึง ความต้องการของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่จะไม่เข้าศึกษาในระดับปริญญามหาบัณฑิตเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับนักศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ และลักษณะมุ่งอนาคต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แต้มเฉลี่ยสะสม (GPAX) ของนิสิตนักศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อวิชาชีพครู ในด้านความสำคัญและคุณประโยชน์ของวิชาชีพครู

ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ หมายถึง ความรู้สึกของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ด้านความรู้สึกที่มีต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และด้านความโน้มเอียงที่นิสิตนักศึกษาจะประพฤติปฏิบัติ ในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี ตั้งเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตซึ่งมีอยู่ในตัวเอง และวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อความต้องการที่ดีกว่าผลที่เกิดในปัจจุบัน และรู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากเพื่อน

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ หมายถึง ความต้องการในการประกอบอาชีพที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ตั้งความหวังไว้ และเมื่อสำเร็จการศึกษาก็เลือกไปประกอบอาชีพนั้น ๆ โดยคำนึงถึงรายได้ที่คาดหวัง การนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ

อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะประเภทของงานที่บิดา มารดา หรือผู้รับผิดชอบส่งเสียค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษากระทำอยู่เป็นหลัก ซึ่งมีรายได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง เงินเดือน โดยแบ่งออกเป็นอาชีพต่าง ๆ ซึ่งวัดเป็นคะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ

รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง ค่าตอบแทนต่อเดือนที่ได้จากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งรายได้พิเศษที่นอกเหนือจากงานประจำของบิดาและมารดา หรือผู้อุปการะ

เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ที่นิสิตนักศึกษาได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ ซึ่งใช้เป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งรายได้พิเศษของนิสิตนักศึกษา

การสนับสนุนจากเพื่อน หมายถึง แรงเสริมของเพื่อนที่ระดับนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในการตัดสินใจด้วยการกระทำต่าง ๆ ประกอบด้วยการแนะนำของเพื่อน และการชักชวนของเพื่อน

ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และความเหมือนหรือความต่างของสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา หมายถึง สาขาวิชาของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาสำหรับผู้บ่ร่องในด้านต่าง ๆ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาสำหรับกลุ่มอาชีพศึกษา

ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ หมายถึง สถานที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาไปฝึกปฏิบัติการสอนอาจมีสภาพแวดล้อมที่เหมือนกันทั้งสองภาคการศึกษา หรืออาจมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยสังกัดโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ แบ่งได้เป็น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร

กลุ่มมหาวิทยาลัย หมายถึง การจำแนกมหาวิทยาลัยออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และกลุ่มที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษามหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกัน มีบริบท และสภาพการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งการที่นิสิตนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ ได้ข้อค้นพบจากการวิจัย แสดงให้เห็นข้อมูลความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี และได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการศึกษาต่อ

2. ประโยชน์ทางด้านการปฏิบัติ ผลจากการศึกษาความต้องการศึกษาต่อสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษา เช่น ในการจัดทำหลักสูตรหรือการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อ และเตรียมทรัพยากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ หรือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการจัดทำแผนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณวุฒิของครูโดยให้โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความสำคัญของหลักสูตรและหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย และตอนที่ 6 เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความสำคัญของหลักสูตรและหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี

ในตอนนีผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของหลักสูตรและหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี และขอนำเสนอเป็น 3 ตอน คือ 1.1 ความหมายของหลักสูตร 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร 1.3 หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความหมายของหลักสูตร

กู๊ด (1973 อ้างถึงในนนท์นีน เป้นแจ่ง, 2547) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ด้าน คือ

1. หลักสูตร คือ กลุ่มของรายวิชาและประสบการณ์ที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียน
2. หลักสูตร คือ โครงการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดไว้ เพื่อจัดสอนให้เด็กแต่ละชั้น
3. หลักสูตร คือ ลำดับรายวิชาที่ต้องเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษา

Bobbitt (1981) กล่าวว่า หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนและเยาวชนจะต้องทำและประสบโดยพัฒนาความสามารถเพื่อจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและเหมาะสมสำหรับดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้จัดแบ่งประเภทคำนิยามของหลักสูตรที่ปราศรัยทางสาขาหลักสูตรให้ไว้ โดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไว้ 8 ประการ คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
5. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง

6. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างครูและนักเรียน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
8. หลักสูตรในความหมายอื่น ๆ

ธำรง บัวศรี (2531) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึง จุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

มาเรียม นิลพันธุ์ (2543) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวล ประสบการณ์ที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการสำหรับเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ ผู้เรียนได้เจริญงอกงามพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544) ให้ความหมายของหลักสูตร คือ แผนของการเรียนการสอนที่ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา วิธีการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งหมายถึง การพิจารณา คัดเลือกจัดรวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้ ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาและคุณธรรม สามารถสร้างเสริมองค์ความรู้คิดวิเคราะห์ได้และนำ ความรู้มาแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ในส่วนวิชาการ วิชาชีพ และการดำรงชีวิต

พนัส จันทรเปล่ง (2549) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะวิชาหรือเนื้อหาที่จัดไว้ อย่าง เป็นระบบ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ และการจัดประสบการณ์ที่คาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความ สามารถที่สำคัญสำหรับการจบการศึกษาพึงให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความสามารถที่สำคัญสำหรับ การจบการศึกษาพึงให้ผู้เรียนบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง รายวิชาเรียนที่จัดทำขึ้น อย่างเป็นระบบ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา การพิจารณา และการประเมินผล เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญต่อการศึกษารวม ในการจัดการศึกษานั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ การ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าเยาวชนแต่ละวัยและแต่ละระดับการศึกษาได้รับการ ศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน กล่าวคือ มีแนวทางที่กำหนดได้ว่า ควรเรียนรู้วิชาอะไร เนื้อหา สาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกฝนอบรมให้มีทักษะด้านใดและควรมีพัฒนาการในด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญาอย่างไร เมื่อพิจารณาข้อความที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ สำคัญอันดับแรกที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าเยาวชนรวมทั้งผู้เรียนทั้งมวลจะได้รับการศึกษาตามที่ มุ่งหวังไว้ก็คือ หลักสูตรนั่นเอง โดยเฉพาะเมื่อมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์แก่

ผู้เรียนแล้ว ก็เป็นที่หวังได้ว่าผู้เรียนแต่ละสาขาและแต่ละระดับการศึกษาจะได้รับการศึกษาในแนวเดียวกัน และถึงแม้ว่าในการปฏิบัติผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์แตกต่างกันไปบ้าง แต่การเรียนการสอนย่อมจะมุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน (อ้าง บัวศรี, 2531)

ความสำคัญต่อการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวดประสบการณ์แก่ผู้เรียนหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือซึ่งบอกให้กัปตันหรือครูผู้สอนว่าจะต้องตั้งเข็มทิศไปทางใดและจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร และระหว่างทางที่จะไปจะต้องทำอะไรบ้างเป็นต้นว่าต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วย หรือต้องมีการตรวจสอบประเมินผล หรือต้องปรับปรุงวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการเรียนการสอนนั้นตัวผู้เรียนเองก็จำเป็นต้องทราบล่วงหน้าว่า จะได้เรียนรู้อะไร และจะได้รับผลอย่างไร นอกจากนี้จะต้องเตรียมการอย่างไร จึงจะสามารถเรียนรู้และได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การที่การเรียนการสอนจะบรรลุผลได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีสิ่งที่จะช่วยกำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันและสิ่งดังกล่าวนั้นก็คือ หลักสูตร ถ้าหากไม่มีหลักสูตรก็สอนไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่าจะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนซ้ำไปซ้ำมา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ผู้เรียนเองก็จะมีอาการลำบากใจ เพราะไม่ทราบว่าสิ่งที่เรียนไปนั้น สามารถนำไปเปรียบเทียบได้กับระดับชั้นใด (อ้าง บัวศรี, 2531)

1.3 หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี

ความเป็นมาของหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี สืบเนื่องจากการปฏิรูปการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความต้องการผลิตครูที่มีคุณภาพ และจากผลการวิจัยพบว่า ครูในปัจจุบันมีความรู้ในเนื้อหาไม่ทันต่อสถานการณ์และไม่แม่นยำในเนื้อหา นอกจากนี้ครูยังขาดวิธีการสอนที่จะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เก่ง และดี จึงทำให้มีการปฏิรูปหลักสูตรการผลิตครู โดยเพิ่มเวลาในการเรียนสาระวิชาการความรู้ 1 ภาคการศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มอีก 1 ภาคการศึกษา ที่เน้นการสอนแบบใหม่ที่ครูสามารถดำเนินการได้ชำนาญและเป็นปกตินิสัยเพื่อจะได้ครูที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

หลักสูตรการผลิตครูต้องมีจำนวนหน่วยกิต 160 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเอกและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยมีการนิเทศอย่างเป็นระบบ 1 ปีการศึกษา จึงทำให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ส่วนหมวดวิชาครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาเจตคติ ความศรัทธาในวิชาชีพครู ตลอดจนวิธีการสอน ตั้งแต่ปี 1 จนถึงปีที่สำเร็จการศึกษา จึงทำให้หลักสูตรการผลิตครูมีระยะเวลา 5 ปี และได้ออกแบบหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ตั้งแต่ปี 2544 และเปิดสอนตามหลักสูตร 5 ปี ตั้งแต่ปี 2547 (สภาคณบดี

คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2549) หลักสูตรการผลิตครูใหม่เป็นลักษณะหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชาแบบองค์รวม เป็นหลักสูตรสหวิทยาการที่เข้มและลึก และเน้นภาคปฏิบัติ ในสถานศึกษาให้มากขึ้น มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตครูที่มีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้ง มีความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติ และมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นครู สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนา ผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากการผลิตครูรุ่นใหม่ต้องการความเข้มข้นทางวิชาการ มีความชำนาญทาง วิชาการและมีจิตวิญญาณในวิชาชีพครู ดังนั้น จึงศึกษาวิชาเอกในหน่วยกิตที่เพิ่มขึ้น เพิ่มหน่วยกิต การฝึกปฏิบัติงาน และกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครู เมื่อจบแล้วต้องมีการฝึก ปฏิบัติงานหลังจากจบหลักสูตร (internship) ที่สถานศึกษาอีก 1 ปี จึงจะสำเร็จการศึกษา จึงต้อง ใช้ระยะเวลาศึกษาเล่าเรียนที่มากขึ้น ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 5-6 ปี ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาต้อง ทำกิจกรรมฝึกฝนกลุ่มมเกลาคณะคุณลักษณะความเป็นครู อย่างต่อเนื่องด้วย (อ้างถึงใน สมถวิล อัครวิมล, 2546 และพนัส จันทรเปล่ง, 2549)

จากการศึกษาหลักสูตรคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในระดับปริญญาบัณฑิตหลักสูตร 5 ปี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัย บูรพา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าจำนวนหน่วยกิตรวม คือ 168 – 174 หน่วยกิต รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนหน่วยกิตหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี

มหาวิทยาลัย	หมวดวิชา ศึกษาทั่วไป	หมวดวิชา เฉพาะ	หมวดวิชา เลือกเสรี	รวม
จุฬาลงกรณ์	34	124	10	168
เกษตรศาสตร์	33	129	6	168
ศิลปากร	33	131	10	174
บูรพา	31	132	6	169
ขอนแก่น	30	134	6	170
ราชภัฏ	30	135	6	171

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ในตอนนี้นำผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และขอเสนอเป็น 2 ตอน คือ 2.1 แนวคิดพื้นฐานของการบัณฑิตศึกษา 2.2 หลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวคิดพื้นฐานของการบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนในสาขาวิชาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนพัฒนา และถ่ายทอด เทคโนโลยีระดับสูงให้กับประเทศต่อไป ในระยะที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในประเทศไทยได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับบ้านเมือง และเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทชี้นำสังคมทั่วไปได้ให้การยอมรับ และให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษา ว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่มีประชาชน และองค์กรต่างๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมีปัญหาต้อง แก้ไขด้วยวิชาการและปัญญา ความคาดหวังของสังคมและความรับผิดชอบในการกิจที่มีอยู่ทำให้ สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่อย่างครบถ้วน และ รักษาความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ตลอดไป (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540)

การสร้างองค์ความรู้เป็นภาระหน้าที่สำคัญของบัณฑิตศึกษาโดยตรง การที่จะส่งเสริมให้ บัณฑิตศึกษาได้สร้างองค์ความรู้ขึ้นอย่างจริงจังนั้นจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับ บัณฑิตศึกษาบางประการ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2543)

แนวคิดพื้นฐานของบัณฑิตศึกษาครอบคลุมหลักการของการสืบเสาะแสวงหาความรู้ ความเป็นนักวิชาการ ความเชี่ยวชาญ ความเป็นเลิศ และการพัฒนาควบคู่กันไปเสมอซึ่งประกอบ ไปด้วยแนวคิดหลัก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2543) คือ

1) การสืบเสาะ (Inquiry) ลักษณะของการสืบเสาะ คือ การสงสัย เมื่อสงสัยแล้วก็ต้อง สืบค้น สืบค้นแล้วก็ต้องเสาะหาสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ การสงสัย การสืบค้น และเสาะแสวงหาสิ่งใหม่ อยู่เสมอ เป็นแนวคิดที่สำคัญของบัณฑิตศึกษา บัณฑิตศึกษาจะต้องสร้างคนให้สงสัย ได้ถามและ สืบเสาะความรู้อยู่เสมอ

2) ความเป็นนักวิชาการ (Scholarship) บัณฑิตศึกษาเป็นการพัฒนานักวิชาการ สร้าง ความเป็น Scholar ให้กับผู้เรียน ความเป็นนักวิชาการนั้นอาจพัฒนาได้หลายลักษณะ แต่ที่เป็น หลักอยู่ก็คือ เป็นผู้ใฝ่ใจในวิชาการ แสวงหาและพัฒนาความรู้อยู่ตลอดเวลา

3) ความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Specialization) ในระดับบัณฑิตศึกษา จะมีลักษณะเด่น คือ ความเชี่ยวชาญเฉพาะเสมอ การเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาของไทยจะเห็นได้ชัดเจนว่า ต้องการ ให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะขึ้นในแต่ละสาขาวิชาต่างๆ ในแต่ละอาชีพก็เปิดสอนในระดับ บัณฑิตศึกษา เพื่อต้องการให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาวิชา หรือในขอบเขตเฉพาะ

4) ความเป็นเลิศ (Excellence) บัณฑิตศึกษาต้องมีจุดเน้นที่ความเป็นเลิศ ทุกกิจกรรม ของการบัณฑิตศึกษาต้องมีเป้าหมายที่ความเป็นเลิศเป็นหลัก การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึง

ไม่ใช่การอยู่กับที่ ไม่ใช่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่หมายถึงการทำอะไรอย่างดีที่สุดอย่างมีคุณภาพสูงสุด

5) การพัฒนา (Development) การพัฒนาหรือการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เป็นหัวใจสำคัญของบัณฑิตศึกษาอีกข้อหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาวิชาการ การพัฒนาบุคคล การพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาสังคม

โดยภาพรวมแล้วเราจะเห็นได้ชัดเจนว่า แนวคิดของบัณฑิตศึกษานั้น เป็นเรื่องของการคิดค้น แสวงหาอย่างประณีต เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ นำไปใช้พัฒนา และคิดค้นแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

2.2 หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2.2.1 ความสำคัญของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่ดั้งเดิม ลึกซึ้ง เป็นความชำนาญพิเศษ เป็นขบวนการถ่วงพลังความคิด สืบเสาะ แสวงหาวิชาการที่บริสุทธิ์และปลูกคนเข้าสู่สภาวะที่เป็นเลิศในวิถีทางแห่งปัญญา การศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเน้นหนักที่การแสวงหาความรู้และการพัฒนาความรู้ขึ้นใหม่ เป็นหลักสำคัญหรืออีกนัยหนึ่งในขณะที่การศึกษาระดับปริญญาตรีเน้นการพัฒนาคนเป็นหลัก แต่การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ หรือการสร้างความรู้ ดังนั้นการสร้างองค์ความรู้จึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญของบัณฑิตศึกษาโดยตรง การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะชั้นปริญญาโทหรือปริญญาเอก มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้นำในด้านความรู้ อันจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ตลอดจนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานให้ก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้วก็มีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่ออนาคตและความก้าวหน้าของตน ค่านิยมของสังคมไทยให้ความสำคัญกับใบปริญญาในระดับสูง การเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องขวนขวายที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และหวังที่จะใช้ใบปริญญาเป็นใบเบิกทางไปสู่ตำแหน่งงานและหน้าที่การงานที่ดีขึ้นที่สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับการศึกษาต่อจนถึงระดับสูงสุด (ประชุมสุข อาชวอำรุง, 2523 อ่างถึงโนไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2543 และนภาพร พุ่มพฤษ, 2540 อ่างถึงโนมัทริยา กลิ่นเมืองและวิภาสินี บุรณมี, 2546)

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการศึกษาของคน โดยเฉพาะความต้องการในอนาคตและความจำเป็นสำหรับการเป็นกำลังคนระดับมัธยมศึกษา

สมบูรณ์ อีกทั้งควรขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น การจัดการศึกษาระดับนี้ ควรเป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีทักษะในการวางแผนและพัฒนาอาชีพของตนเอง ได้มากกว่าการประกอบอาชีพตามสภาพปัจจุบัน และมีใช้เพื่อสนองความต้องการของสังคม เท่านั้น ควรที่จะคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณการผลิต ควรเป็นการศึกษาระดับนานาชาติ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน และเน้นการทำวิจัยในลักษณะของมหาวิทยาลัย โดยมีทิศทางการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ และการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนการจัดการเรียนการสอน ควรเป็นการเรียนการสอนที่สนับสนุนความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยเฉพาะความสามารถในการวิจัยและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหัดศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรจะเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กำลังทำงาน และควรจะเป็นหลักสูตรที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และความชำนาญของคนอันน่าจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และจำเป็นจะต้องปรับปรุงคุณวุฒิของอาจารย์บัณฑิต โดยให้ทุนไปศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา วัตถุประสงค์ของบัณฑิตนั้นควรเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของรัฐและบุคคล พึงมุ่งเน้นการสร้างคณาจารย์รุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ อันจะเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป และควรกำหนดนโยบายของการพัฒนา คณาจารย์ให้มีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ทัศนีย์ ศุภเมธีและคณะ, 2538 อ้างถึงในมัทรียา กลิ่นเมืองและวิภาสินี บุรณมี, 2546)

2.2.2 โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโท

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2543 กำหนด ดังนี้คือ

ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่ง การศึกษาเป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์การศึกษา ตามแผน ก มี 2 แบบ คือ

แบบ ก (1) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่น เพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก (2) ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบเท่าได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในระดับปริญญาโทของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พบว่า แผนการศึกษาในระดับปริญญาโทของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษา ตามแผน ก(2) รายละเอียดดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ชื่อหลักสูตร แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ในระดับปริญญาโท

ชื่อหลักสูตรและสาขาวิชา	แผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิต		
	ก(1)	ก(2)	ข
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์			
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต			
- การบริหารการศึกษา		41	41
- การสอนคณิตศาสตร์		36	36
- วิจัยและประเมินผลการศึกษา		40	
- ปฐมวัยศึกษา		36	36
- หลักสูตรและการสอน		36	36
- จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว			
- เทคโนโลยีการศึกษา		39	39
- พัฒนาอาชีพศึกษา		36	
- ธุรกิจศึกษา		41	
- วิทยาศาสตร์ศึกษา		36	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต			
- การศึกษาผู้ใหญ่		45	
- การสอนภาษาไทย		36	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) ชื่อหลักสูตร แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ใน
ระดับปริญญาโท

ชื่อหลักสูตรและสาขาวิชา	แผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิต		
	ก(1)	ก(2)	ข
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ต่อ)			
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต			
- การสอนภาษาฝรั่งเศส		36	
- การสอนภาษาอังกฤษ		36	
- การสอนสังคมศึกษา		36	
- คณะกรรมการศึกษาศาสตร์ศึกษา		36	
- จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว		39	39
- พลศึกษา		42	
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต			
- คุรุศาสตร์เกษตร		45	
- สุขศึกษา		48	
- นันทนาการ		41	
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ			
การศึกษามหาบัณฑิต			
- การศึกษาปฐมวัย		42	
- การประถมศึกษา		42	
- การมัธยมศึกษา		40	
- การอุดมศึกษา		40	
- ฟิสิกส์		41	
- ภาษาไทย		43	
- ภาษาศาสตร์ศึกษา		40	
- วิทยาศาสตร์ศึกษา			40
- ศิลปศึกษา		40	
- จิตวิทยาการแนะแนว		40	
- จิตวิทยาการศึกษา		40	
- จิตวิทยาพัฒนาการ		41	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) ชื่อหลักสูตร แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ใน
ระดับปริญญาโท

ชื่อหลักสูตรและสาขาวิชา	แผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิต		
	ก(1)	ก(2)	ข
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ต่อ)			
การศึกษามหาบัณฑิต			
- การบริหารการศึกษา		40	
- การศึกษาผู้ใหญ่		40	
- เทคโนโลยีการศึกษา		40	40
- การศึกษาพิเศษ		40	
- การวัดผลการศึกษา		40	
- การวิจัยและสถิติการศึกษา		40	
- พลศึกษา		42	
มหาวิทยาลัยศิลปากร			
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต			
- พัฒนศึกษา		48	48
- การศึกษาตลอดชีวิตและพัฒนามนุษย	36	41	41
- การบริหารการศึกษา		48	48
- การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ		48	48
- หลักสูตรและการนิเทศ		48	48
- การสอนภาษาไทย		48	48
- เทคโนโลยีการศึกษา		47	47
- จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ		48	48
- การสอนสังคมศึกษา		36	36
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต			
- จิตวิทยาชุมชน		48	
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต			
ครุศาสตรมหาบัณฑิต			
- การบริหารการศึกษา		45	
- การศึกษาพิเศษ		39	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) ชื่อหลักสูตร แผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาศึกษาศาสตร์ใน
ระดับปริญญาโท

ชื่อหลักสูตรและสาขาวิชา	แผนการศึกษาและจำนวนหน่วยกิต		
	ก(1)	ก(2)	ข
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม			
ครุศาสตรมหาบัณฑิต			
- หลักสูตรและการสอน		41	41
- เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา		41	41
- เทคโนโลยีอุตสาหกรรม		39	39
- การบริหารการศึกษา		40	40
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์			
ครุศาสตรมหาบัณฑิต			
- การบริหารการศึกษา		45	45
- การหลักสูตรและการสอน		45	45
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี			
ครุศาสตรมหาบัณฑิต			
- การบริหารการศึกษา			36
- วิจัยและประเมินผลการศึกษา		39	

ที่มา: Website คณะศึกษาศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ม.ศิลปากร มรภ.จันทรเกษม และคณะครุศาสตร์ มรภ.สวนดุสิต มรภ.ราชนครินทร์ และมรภ.กาญจนบุรี

ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ

ในตอนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ และขอเสนอเป็น 6 ตอน คือ 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อ 3.2 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในต่างประเทศ 3.3 ทฤษฎีความคาดหวัง 3.4 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล 3.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ 3.6 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อ

มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการในชีวิต บางคนมีความต้องการคล้ายคลึงกัน บางคนก็แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของการดำรงอยู่และสถานภาพทางสังคม ความต้องการของ

มนุษย์ จึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก บ่อยครั้งที่มักพบว่าความต้องการของคนนั้น มักถูกกำหนดโดยสังคม สังคมกำหนดให้มนุษย์ที่อยู่ต่างฐานะกันมีความต้องการแตกต่างกัน ในทางการศึกษาการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเลือกเรียนวิชาชีพอันนั้นขึ้นอยู่กับเหตุผลหรือความต้องการของแต่ละคน บางคนต้องการความมั่นคงทางการเงิน บางคนต้องการมีพรรคพวกเพื่อนฝูง บางคนต้องการหวังผลในระยะยาว บางคนต้องการความสำเร็จในชีวิต ส่วนจะบรรลุถึงความต้องการของตนเองหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับความพยายาม และการปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อ ไว้ดังนี้

Coombs (1974 อ้างถึงในอังคณา ยอดสร้อย, 2547) แบ่งความต้องการศึกษาต่อของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1.ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม การคิดเป็น ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์เบื้องต้น และสิ่งแวดล้อมทั่วไป เป็นต้น
- 2.ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัว ได้แก่ การอนามัยและโภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงและดูแลเด็ก การปรับปรุงบ้านเรือน และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น
- 3.ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การศึกษาเพื่อความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นและประเทศ ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ของการดำเนินงานการปกครองทั้งในและระดับท้องถิ่น ระดับชาติ สหกรณ์ โครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น
- 4.ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความต้องการทางสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ในสังคมปัจจุบัน

Knowles (1980 อ้างถึงในอุ๋นตา นพคุณ, 2526) กล่าวถึง ความต้องการศึกษาต่อว่า คือ บางสิ่งบางอย่างที่บุคคลควรจะได้เรียนรู้ เพื่อจะได้เป็นผลดีต่อตนเอง องค์กร และสังคม ความต้องการศึกษาต่อ คือ ช่องว่างระหว่างระดับความสามารถของบุคคลแต่ละคนในปัจจุบันกับระดับความสามารถที่สูงกว่าและที่บุคคล องค์กร หรือสังคมคาดหวังว่าจะต้องมีประสิทธิภาพก่อน

อุ๋นตา นพคุณ (2526) กล่าวว่า ความต้องการศึกษาต่อนี้ ถ้าหากบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะและทำให้เฉพาะเจาะจงได้ เขายังจะมีแรงกระตุ้นที่จะเรียนรู้ และถ้าหากความต้องการของบุคคล องค์กรและสังคมสอดคล้องกัน การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้น

ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ และ กล้า ทองขาว (2531 อ้างถึงในนพคุณ ศิริวรรณและคณะ, 2539) ได้กล่าวถึงการศึกษาคือว่าดังนี้

1. การศึกษาต่อโดยไม่มีผลกระทบต่องานประจำ เช่น การศึกษาทางไปรษณีย์ การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร และชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชหรือมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งการศึกษาในระดับอนุปริญญาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น

2. การศึกษาต่อเต็มเวลา ได้แก่

2.1 การศึกษาต่อตามความประสงค์ของบุคลากรเต็มเวลาภายในหรือนอกประเทศ โดยได้รับเงินเดือนมีเงื่อนไขด้านระยะเวลาและการปฏิบัติงานให้กับองค์กรหลังสำเร็จการศึกษา

2.2 การศึกษาต่อตามความประสงค์ของบุคลากรเต็มเวลาภายในหรือนอกประเทศ โดยงดเงินเดือนและกลับมาทำงานในองค์กรเดิม

2.3 การศึกษาต่อตามความประสงค์ของบุคลากรเต็มเวลาภายในหรือภายนอกประเทศ โดยได้รับเงินทุนการศึกษาหรือทุนส่วนตัวและได้รับเงินเดือนเต็มซึ่งมีเงื่อนไขด้วยระยะเวลาการลาศึกษาต่อรวมทั้งเวลาการกลับเข้าไปปฏิบัติงาน

2.4 การศึกษาต่อตามความประสงค์ของบุคลากรเต็มเวลาภายในหรือนอกประเทศโดยองค์กรจัดสรรทุนที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เงื่อนไขตามความประสงค์ขององค์กร

2.5 ให้ทุนการศึกษาในประเทศและต่างประเทศสำหรับสายงานอาชีพที่ขาดแคลน โดยองค์กรกำหนดเงื่อนไขของทุน ระยะเวลาการศึกษาต่อ

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544) กล่าวว่า อุปสงค์ของการศึกษา หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือความต้องการของสังคมที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่ออุปสงค์ของการศึกษาเป็นความต้องการของบุคคลหรือสังคมที่หวังจะเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ในวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นและสังคมทั่วไป นี่คือนิสัยหรือปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของการศึกษาแต่สิ่งจูงใจอีกประการ คือ ความอยากรู้ (Curiosity) ก็ไปศึกษาหรือเรียนเพื่อสนองความอยากรู้ไม่ได้หวังจะนำไปใช้ประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นอุปสงค์ของการศึกษาจึงแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ

1. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการลงทุนเพื่อผลิตประชากรที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital)

2. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการบริโภค (Consumption) เพื่อตอบสนองความอยาก (Consumption Goods) การศึกษาจึงเหมือนกับสินค้าเพื่อการบริโภค

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของการศึกษา (Factors Determine Demand for Education)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เป้าหมายของชีวิต การสร้างโอกาสให้กับตนเอง โอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม อาชีพ

2. ปัจจัยทางสังคม คือ ค่านิยม ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ความเป็นสากลและความรู้ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ อาชีพ รายได้ กำลังคน ความสามารถในการแข่งขัน

อังคณา ยอดสร้อย (2547) กล่าวว่า ความต้องการศึกษาต่อ คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่บุคคล สังคม หรือองค์การให้ตัวเองได้บรรลุถึงกับสภาพการณ์ที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน หรืออาจจะสรุปได้ว่าเป็นระยะความแตกต่างระหว่างความมุ่งหวังในอนาคตกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนั่นเอง

สุนทร โคตรบรรเทา (2549) กล่าวว่า ความต้องการศึกษาต่อ คือ ช่องว่างระหว่างทักษะความรู้ และเจตคติของผู้เรียนเมื่อเข้าสู่สถานศึกษากับทักษะความรู้และเจตคติเมื่อสำเร็จออกไปจากสถานศึกษา หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการศึกษาต่อ คือ ช่องว่างระหว่างระดับการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับระดับการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคต หรืออุดมคติ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลในการเพิ่มระดับการศึกษาระหว่างระดับการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับระดับการศึกษาที่คาดหวังในอนาคต

3.2 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในต่างประเทศ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการส่งเสริมการศึกษาต่อของครู ซึ่งศึกษาจากงานวิจัยแนวทางการพัฒนานโยบายการผลิตและการพัฒนาครู โดยมนตรี จุฬาววัฒนทล (2543) ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศเวียดนาม ดังนี้

3.2.1 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา การฝึกอบรมครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยระบบการศึกษาต่อ เป็นการฝึกอบรมที่วิทยาลัยครู ในด้านวิชาการที่สูงขึ้น หรือสาขาใดๆ ตามวัตถุประสงค์คุณสมบัติครูที่กำหนด ส่วนการฝึกอบรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้นักลากรระดับอุดมศึกษา เช่น หลักสูตรวิชาเฉพาะสาขา หลักสูตรสำหรับผู้ที่ต้องสอนวิชาเฉพาะ หลักสูตรสำหรับอาจารย์ใหม่ หลักสูตรสำหรับผู้ช่วยหรืออาจารย์ใหม่ที่มีพื้นฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี

จะต้องศึกษาในระดับที่สูงขึ้น *หลักสูตรปริญญาโท* หลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ครูหนุ่มสาวที่ยังไม่ได้รับปริญญาโทศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโท และ*การศึกษาต่อต่างประเทศ* เป็นการเปิดโอกาสให้ครูหนุ่มสาวหรือวัยกลางคนที่เก่งได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศ

3.2.2 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศฝรั่งเศส

การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศฝรั่งเศส มีหลักสูตรการฝึกหัดครูที่มีประสิทธิภาพ สถาบันฝึกหัดครู IUFM ผู้ที่จะเข้าศึกษาต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาต่างๆ มาแล้ว หลักสูตร 2 ปี *หลักสูตรปีแรก* จะเรียนรายวิชาต่างๆ เพื่อให้แน่นขึ้น และเตรียมสอบว่าจะป็นครูระดับประถมหรือครูระดับมัธยมศึกษา ผู้ที่สอบผ่านจะได้รับการบรรจุเป็นครู ในปีที่สอง สำหรับผู้สอบผ่านการบรรจุครูแล้วจะเน้นการศึกษาวิชาชีพรูและวิธีการเรียนการสอน สำหรับครูในสายวิชาชีพจะเข้ารับการฝึกอบรมในสถานประกอบการ หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วจะต้องจัดทำสารนิพนธ์ทางวิชาชีพ ผู้ที่ศึกษาจบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจะได้รับประกาศนียบัตร สถาบันฝึกหัดครู IUFM ผลิตครูทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษาที่เรียนร่วมกัน เพื่อให้การสอนในระดับต่างๆ มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งในการผลิตครูของ IUFM นี้ จะผลิตครูให้ทั้งโรงเรียนของรัฐและของเอกชนสำหรับครูประจำการที่มีอยู่ก่อนแล้ว ก่อนที่จะมีการตั้ง IUFM จะมีการให้ศึกษาต่อเนื่องหรือฝึกอบรมระหว่างประจำการที่ IUFM ด้วยเช่นกัน จากภาวะการขาดแคลนครูเป็นเวลายาวนาน กระทรวงศึกษาแห่งชาติ จึงวางระบบการบรรจุครูมัธยมศึกษาเข้าทำงานล่วงหน้า พร้อมให้เงินช่วยเหลือ มีการประกาศอัตรากำลังครูอย่างชัดเจน ให้ความสำคัญกับอาชีพครูและคุณค่าของความเป็นครู *การพัฒนาครูระดับประถมศึกษา* สถาบัน IUFM ได้จัดการศึกษาต่อเนื่องและการฟื้นฟูวิชาการต่างๆ สำหรับครู โดยเน้นศักยภาพในการใช้ภาษาและการอ่าน *การพัฒนาครูระดับมัธยมศึกษา* มีการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาหลายรูปแบบเช่น การศึกษาต่อเนื่องในประเทศ มหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อน การอบรมฟื้นฟูด้านภาษาและวัฒนธรรมในต่างประเทศ การศึกษาจากห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลต่างๆ ในปี พ.ศ.2537-2538 มีการจัดทำแผนการศึกษาต่อเนื่องระดับชาติ ซึ่งเน้นการจัดการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอน การติดตามการเรียนการสอนการพัฒนาความสามารถในการวางแผนการประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541ค อ้างถึงในมนตรี จุฬาววัฒนทล, 2543)

3.2.3 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศนิวซีแลนด์

การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศนิวซีแลนด์ รัฐบาลจัดให้มีทุนสนับสนุนเพื่อการพัฒนาครูในรูปแบบอื่นๆ ดังนี้ (1) การให้ทุนการศึกษาต่อแก่ครู จำนวน 7.7 ล้านเหรียญต่อปีตั้งแต่

ปี ค.ศ.1977-98 เป็นต้นไป มี 3 ลักษณะคือ ทุนศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอน ให้ลักษณะพื้นที่หรือให้สัญญาโดยกลุ่มโรงเรียน ทุนศึกษาต่อเพื่อได้ประกาศนียบัตรการศึกษาพิเศษ และการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการฟื้นฟูการอ่าน และครูแนะแนว (2) การศึกษาด้านรายวิชา จัดโดยคณะกรรมการ Teacher Refresher Course Committee ใช้งบประมาณ 0.5 ล้านดอลลาร์ต่อปี (3) รายวิชาการฝึกอบรมในการประเมินผลมาตรฐานสำหรับครูมัธยมศึกษา สนับสนุนโดยรัฐบาลเป็นเงิน 1.6 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ.1996-97

3.2.4 การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศเวียดนาม

การส่งเสริมการศึกษาต่อของครูในประเทศเวียดนาม เนื่องจากประเทศเวียดนามประสบกับปัญหาในการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก ครูมีคุณภาพต่ำ มีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงระดับปริญญาตรี การเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษามีน้อยมาก เงินเดือนครูที่ได้รับไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาให้นักศึกษานอกเวลาเนื่องจากต้องทำงานพิเศษ พบว่าเงินทุนจากรัฐบาลที่จ่ายสำหรับเงินเดือนมีความไม่เหมาะสม ในบางปีนักวิชาการ อาจารย์ และสถาบันการศึกษาเองต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้มาสนับสนุนการจัดการศึกษาจึงมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอน ความมั่นคงในวิชาชีพและคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดีของอาจารย์ในสถาบันการศึกษา รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างกว้างขวาง โดยกำหนดนโยบาย 2 ประการ คือ (1) สร้างระบบจูงใจให้มีคนเก่งคนดีเข้ามาเป็นครู โดยหาทางเพิ่มระดับเงินเดือนที่เหมาะสม มีเบี้ยเลี้ยง หรือเงินตอบแทนในตำแหน่งต่างๆ และจัดฝึกอบรมและเพิ่มทักษะใหม่ๆ ให้กับครูอย่างกว้างขวางมีการสร้างมาตรฐานครู (2) กำหนดนโยบายประกันคุณภาพในด้านต่างๆ นอกจากนั้นรัฐบาลได้เพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น พยายามที่จะยกระดับการศึกษาของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดนโยบายในปี 2000 ให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจบการศึกษาระดับปริญญาโท 30-40% และจบปริญญาเอก 15-18% พร้อมทั้งเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อดึงดูดให้ครู-อาจารย์อยู่ในวิชาชีพมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 อ้างถึงในมนตรี จุฬาวัดมนทล, 2543)

3.3 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

นักจิตวิทยาในยุคปัจจุบันที่อยู่ในกลุ่มปัญญานิยมมีความเชื่ออย่างหนักแน่นว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมอย่างไรโดยอย่างไรหนึ่งเพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่สนองความต้องการของตนเอง ด้วยความเชื่อเช่นนี้ จึงเกิดมีข้อตกลง (Assumption) 3 ประการดังนี้ (สัจฐาน ในเชื้อ, 2538)

1. พฤติกรรมของมนุษย์ ถูกกำหนดขึ้นโดยผลรวมของแรงผลักดันภายในตัวของเขาเอง และแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม

2. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมายที่แตกต่างกัน

3. บุคคลตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรมโดยเลือกจากพฤติกรรมหลายอย่าง สิ่งที่เป็นข้อมูลให้เลือก ได้แก่ ความคาดหวังในค่าของผลลัพธ์ที่ได้รับภายหลังจากการแสดงผลพฤติกรรมนั้นไปแล้ว

จากข้อตกลงดังกล่าว นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ซึ่งได้นำโดย วรูม (Vroom) ลอร์เลอร์ (Lawler) และพอร์ตเตอร์ (Porter) จึงได้เสนอทฤษฎีซึ่งมีศัพท์วิชาการที่จะต้องทำความเข้าใจ 3 ประการ ดังนี้

การคาดหวังในความพยายาม-การกระทำ (Effort-Performance Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลหวังไว้ล่วงหน้าว่าถ้าหากตนเองลงมือแสดงผลพฤติกรรมอย่างเต็มที่ที่สุดความสามารถแล้ว จะมีโอกาส หรือความน่าจะเป็นสูงมากหรือน้อยเพียงใดที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ กล่าวคือ บุคคลจะซึ้งใจว่าพฤติกรรมที่จะต้องทำนั้นมันยากเกินกำลังความสามารถของตนหรือไม่ ก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นออกไป

การคาดหวังในการกระทำ-ผลกรรม (Performance Outcome Expectancy) การที่บุคคลหวังไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะแสดงผลพฤติกรรมว่าถ้าหากเขาจะกระทำพฤติกรรมนั้นแล้ว เขาจะได้ผลลัพธ์ที่จะเป็นผลดีหรือเสียอย่างไรต่อตัวเขา

ค่าของผลกรรม (Valence) หมายถึง คุณค่าที่ผลกรรมมีให้แก่บุคคลที่จะต้องแสดงผลพฤติกรรมออกไป เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกรรมนั้น แต่ละบุคคลมีการรับรู้ที่แตกต่างกันต่อผลกรรมเดียวกัน

ทฤษฎีความคาดหวัง เป็นทฤษฎีหนึ่งที่กล่าวถึงการจูงใจของบุคคล ซึ่งเป็นการขยายความของ Maslow ว่าถ้าหากบุคคลเกิดความต้องการพร้อม ๆ กันหลายสิ่ง บุคคลนั้นจะเลือกปฏิบัติอย่างไร ซึ่ง Vroom (1992) กล่าวว่า การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้นมีสาเหตุหรือแรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผลหรือปัจจัยหลายประการประกอบกัน ไม่ได้เกิดจากเหตุผลหรือปัจจัยเดียว โดยความคาดหวังของบุคคลขึ้นกับความคาดหวัง 4 ประการ ได้แก่ (1) ผลตอบแทนที่ได้รับ (2) ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ (3) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น (4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังของบุคคล ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom นี้ ถือกำเนิดจากแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในสาขาจิตวิทยาของ Kurt Lewin และ Edward Tolman ซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือกและผลประโยชน์จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ แนวคิดความคาดหวังนี้ เป็นการอธิบายพฤติกรรมในรูปของเป้าหมายของบุคคล และความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลต้องรับรู้ว่าจะได้สิ่งใดตอบแทนจากการปฏิบัติงาน Vroom จึงได้นำแนวความคิดดังกล่าว

มาปรับปรุง ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงอธิบายถึงองค์ประกอบที่ส่งผลร่วมกันต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคคล เรียกทฤษฎีนี้ว่า VIE Theory ซึ่งประกอบด้วย

1. การรับรู้คุณค่า (value) ซึ่งหมายถึง ความพึงพอใจ
 2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล (instrumentality) หมายถึง สื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ
 3. ความคาดหวัง (expectancy) หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ
- เขียนเป็นสูตรอย่างง่าย ๆ ว่า

$$M \text{ (แรงจูงใจ)} = I (E \times V)$$

M	=	Motivation
E	=	Expectancy
I	=	Instrumentality
V	=	Valence

ฉะนั้น แรงจูงใจจึงมิได้ขึ้นอยู่กับคุณค่าที่คาดหวัง (Valence) เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเกิดขึ้นจริง (I) หากสิ่งที่จะทำไม่มีทางที่จะบังเกิดผลสำเร็จได้ แรงจูงใจก็จะน้อย ความต้องการของมนุษย์นั้นมียู้อย่างมากมาย ทั้งในด้านปริมาณและขอบเขต แต่อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า หากความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความพอใจ และเริ่มมีพฤติกรรมที่จะคาดหวังในขั้นต่อไป

จากแนวคิดนี้สามารถนำมาสรุปได้ว่า การที่บุคคลมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี บุคคลย่อมต้องการหรือคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งแนวคิดนี้อธิบายพฤติกรรมในรูปของเป้าหมายของบุคคล และความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลต้องรับรู้ว่าจะได้สิ่งใดตอบแทนจากการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี จากทฤษฎีความคาดหวังนี้ ผู้วิจัยได้นำมากำหนดตัวแปรอิสระสำหรับการวิจัย คือ ตัวแปรความคาดหวังในการประกอบอาชีพ

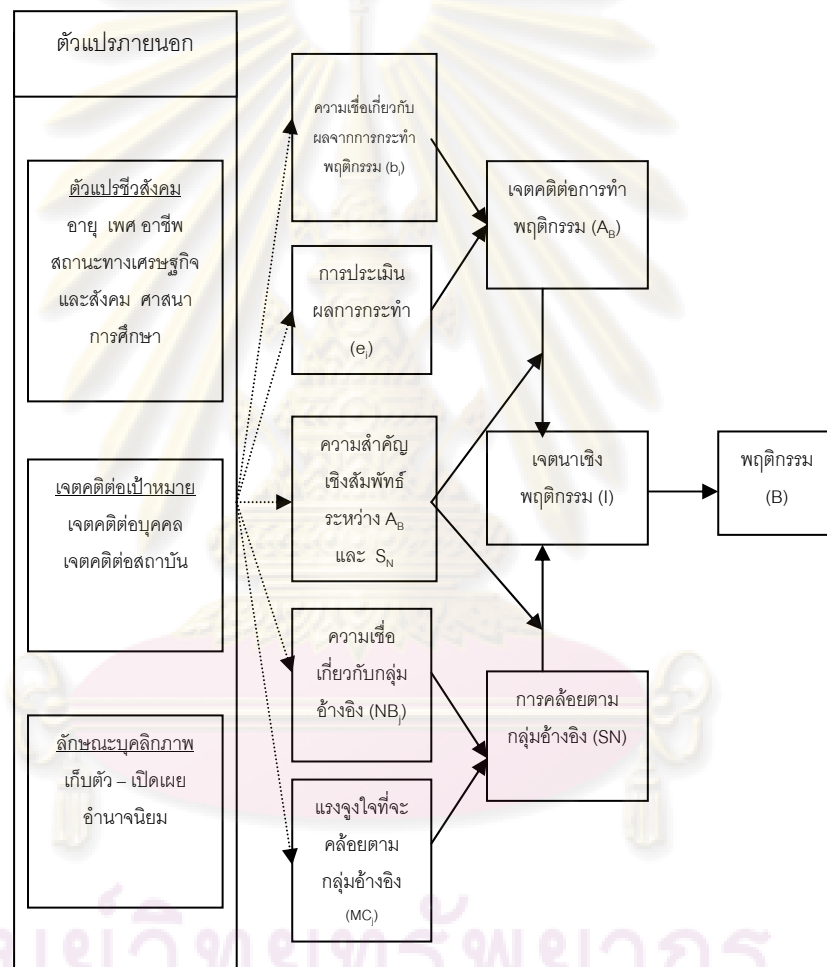
3.4 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen and Fishbein (1980 อ้างถึงใน ณชนก พลายระหาร, 2543) เป็นพื้นฐานในการวิจัย โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลของตนมืออย่างเป็นระบบ และพิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ก่อนตัดสินใจลงมือกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น สารสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ พฤติกรรมของบุคคลนั้นมาจากเจตนาของบุคคลที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนเองต้องการเป็นสำคัญ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าเป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ดีที่สุด เราเรียกตัวแปรนี้ว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม (behavioral

intention:BI) และเจตนาเชิงพฤติกรรมนี้ขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ ปัจจัยส่วนบุคคล(personal factor) และอิทธิพลทางสังคม (social influence) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เจตคติต่อพฤติกรรม (attitude : A_B) โดยเป็นการพิจารณาของบุคคลว่า การกระทำนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ดีหรือเลว เป็นต้น

2. อิทธิพลทางสังคม คือ บรรทัดฐานสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norms : SN) ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาต้องการให้เขากระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น สามารถแสดงลักษณะโครงสร้างได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ที่มา : เจตคติการศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก (ธีระพร อุวรรณโณ, 2535)

ทฤษฎีได้กล่าวว่า ความสำคัญของเจตคติต่อพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนหนึ่งขึ้นกับเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือพฤติกรรมรอง นั่นคือ พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าจากเจตคติต่อพฤติกรรม แต่พฤติกรรม

บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองได้เช่นกัน ความสำคัญของปัจจัยทั้งสองอาจแตกต่างกันไปจากบุคคลทั่วไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง (ธีระพร อุวรรณโณ, 2535)

ตัวแปรต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล มีรายละเอียดดังนี้ (ธีระพร อุวรรณโณ, 2535)

1. พฤติกรรมและผล (Behavior versus Outcome)

ในการศึกษาพฤติกรรมที่สนใจนั้น เราจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะศึกษาพฤติกรรมหรือผล เพราะทั้ง 2 อย่างนี้มีความแตกต่างกัน พฤติกรรมคือ สิ่งที่บุคคลลงมือกระทำเอง แต่ผลอาจเกิดจากการกระทำของบุคคลส่วนหนึ่ง และเกิดจากปัจจัยอื่นๆ อีกส่วนหนึ่ง พฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมที่ต่างกัน อาจนำไปสู่ผลกรรมที่เหมือนกัน เช่น การลดน้ำหนักอาจเกิดจากการทำพฤติกรรมต่างๆ เช่น รับประทานอาหารที่มีแคลอรีต่ำ รับประทานยาตามที่แพทย์สั่ง งดอาหารบางมื้อ หรือออกกำลังกายทุกวัน

2. เจตนา (Intention)

เจตนา หรือเจตนาเชิงพฤติกรรมในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน หมายถึง ความตั้งใจหรือความต้องการที่จะพยายามทำพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งเจตนาที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนี้ ไม่ได้หมายความว่า การวัดเจตนาเพียงตัวเดียว จะใช้เป็นตัวทำนายพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมเสมอไป โดยเฉพาะถ้าพฤติกรรมดังกล่าวบุคคลประสบปัญหาในการควบคุมมาก อาจมีปัจจัยอื่นที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจ และมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจตนากับพฤติกรรม

3. เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the behavior)

เจตคติต่อพฤติกรรม หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบ ของบุคคลต่อการกระทำนั้น หรือเป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก-ลบ หรือการตัดสินว่าเป็นสิ่งที่ดี-เลวของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรม หรือสนับสนุน-ต่อต้านการกระทำนั้น โดยทั่วไปถ้าบุคคลมีเจตนาทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลก็ควรมีความเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการกระทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะไม่ทำพฤติกรรมเพียงนั้น

จากแนวคิดนี้สามารถนำมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลนั้นมาจากเจตนาของบุคคลที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนเองต้องการเป็นสำคัญ ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าเป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ดีที่สุด ซึ่งตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อการกระทำของมนุษย์ มี 3 ตัวแปร คือ (1) ตัวแปรชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ศาสนาและการศึกษา (2) เจตคติต่อเป้าหมาย ได้แก่ เจตคติต่อบุคคลและเจตคติต่อสถาบัน (3) ลักษณะบุคลิกภาพ ได้แก่ เก็บตัวเปิดเผย และอำนาจนิยม

ซึ่งตามทฤษฎีนี้เชื่อว่า มนุษย์โดยปกติจะเป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อตนเองอย่างเป็นระบบ จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยได้นำมากำหนดตัวแปรอิสระสำหรับการวิจัย คือ ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ และการสนับสนุนจากเพื่อน

เนื่องจากทฤษฎีนี้มีตัวแปรอิสระที่เป็นทัศนคติต่อวิชาชีพครู และทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ ดังต่อไปนี้

3.4.1 ทัศนคติ

ทัศนคติไม่ได้ติดตัวบุคคลตั้งแต่กำเนิด แต่จะเกิดขึ้นภายหลังจากการเรียนรู้มาจากการประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ที่มีรูปแบบและกระบวนการที่สลับซับซ้อนและสิ่งที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลนั้น อาจอยู่ในรูปนามหรือนามธรรมก็ได้ (ศราววรรณ ศิริพันธุ์, 2544) การที่จะศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจทัศนคติเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการกระทำ ซึ่งหมายถึงว่า ถ้าเรารู้ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง เราจะสามารถใช้ร่วมกับตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2547) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายคำว่าทัศนคติไว้หลายทัศนะ ดังนี้

Katz (1960 อ้างถึงในจิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2547) ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติ เป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในรูปแบบของความชอบหรือไม่ชอบ ทัศนคติจะรวมความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ และความรู้หรือความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งนั้น คุณลักษณะของมันและส่วนที่สัมพันธ์กับสิ่งอื่น

Thurstone (1967 อ้างถึงในกิงทิพย์ พุ่มแก้ว, 2545) ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติ เป็นความโน้มเอียงทางจิตใจภายในแสดงออกให้เห็นได้โดยเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถวัดได้ด้วยความคิดเห็น หรือจากการแสดงออกทางภาษา แต่การวัดเช่นนี้ ถ้าผู้ตอบไม่ตอบตรงกับใจจริงแล้ว การวัดจะเกิดความไม่แน่นอนขึ้น

จินตนา สายทองคำ (2539) ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติ หมายถึง ท่าทีความคิดเห็นหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า รวมทั้งสภาพความพร้อมของจิตใจซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลต่อสิ่งเร้า นั้นก็คือ เมื่อบุคคลมีทัศนคติทางบวกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะทำให้มีความรู้สึกอยากปฏิบัติอยากได้หรืออยากเข้าไปใกล้สิ่งนั้นเนื่องจากมีความชอบหรือความพอใจเป็นพื้นฐาน แต่ถ้าบุคคลมีทัศนคติทางลบ หรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใด ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

ทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ให้ความหมายของเจตคติต่อการเรียนของเยาวชน หมายถึง ความโน้มเอียงของความรู้สึกของเยาวชนที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสหลังจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์ (2544) ให้ความหมายของทัศนคติต่อระดับปริญญาโท หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของการแสดงออกของพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโท อาจเป็นไปได้ในทางบวกหรือทางลบก็ได้

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2545) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติเป็นอรรถมาสัยหรือความโน้มเอียงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด ทัศนคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมจะเผชิญ ต่อสิ่งนั้น ถ้ามีทัศนคติเป็นลบก็จะหลีกเลี่ยง ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยม และความเชื่อของบุคคล

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการศึกษาคือ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต โดยที่ทัศนคติจะต้องเกิดจากการรับรู้ และสามารถเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งไม่สามารถเห็นได้โดยง่าย แต่อาจสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2547) สรุปลักษณะของทัศนคติไว้ ดังนี้คือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด ประสบการณ์ มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ การสะสมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม เป็นต้นว่า บุคคล สิ่งของ สถานการณ์แวดล้อม และความผันแปรในสังคม ฯลฯ

2. ทัศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน (Evaluation nature) ทัศนคติเกิดจากการประเมินความคิดหรือความเชื่อที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวกับสิ่งของ บุคคลอื่น หรือเหตุการณ์ ฯลฯ ซึ่งจะเป็นสื่อกลางทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ทัศนคติมีธรรมชาติของการประเมิน เป็นความคิดหรือความเชื่อที่มีความรู้สึกแฝงอยู่ด้วย

3. ทัศนคติมีคุณภาพและความเข้ม (Quality and intensity) คุณภาพและความเข้มของทัศนคติจะเป็นสิ่งที่บอกถึง ความแตกต่างของทัศนคติที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่าง ๆ คุณภาพของทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้จากการประเมิน เมื่อบุคคลประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็อาจมีทัศนคติทางบวก (ความรู้สึกชอบ) หรือทัศนคติทางลบ (ความรู้สึกไม่ชอบ) ต่อสิ่งนั้น นั่นคือ ก่อให้เกิดสภาวะความพร้อมที่จะเข้าหาหรือหลีกเลี่ยงสิ่งดังกล่าว ส่วนความเข้มจะบ่งถึงความมากน้อยของทัศนคติทางบวกหรือลบ หรือบ่งชี้ระดับการประเมิน

4. ทักษะที่มีความคงทนไม่เปลี่ยนแปลง (Permanence) ทักษะคงทนและเปลี่ยนได้ไม่ถาวร ทักษะที่ฝังแน่นลึกซึ้ง เนื่องจากสิ่งที่ประเมินมีความชัดเจนถูกต้องแน่นอนหรือในกรณีที่มีการสะสมประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น โดยผ่านการรวบรวมการเรียนรู้มานานพอ ในกรณีเช่นนี้ การเพิ่มความรู้ใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่ หรือแม้การบังคับให้แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ อยู่เสมอ ก็อาจ不会有ผลทำให้ทักษะที่กล่าวข้างต้นเปลี่ยนแปลง ทักษะทำนองนี้จะสามารถใช้ทำนายหรืออธิบายพฤติกรรมในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันในเวลาต่อมาได้อย่างถูกต้อง

5. ทักษะต้องมีสิ่งที่หมายถึง (Attitude object) ทักษะจะต้องมีสิ่งที่หมายถึงที่แน่นอน นั่นคือ ทักษะดีต่ออะไร ต่อบุคคล ต่อสิ่งของหรือต่อสถานการณ์ จะไม่มีทักษะดีลอย ๆ ที่ไม่หมายถึง สิ่งใด และบุคคลจะต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น ทักษะดีจะแตกต่างกันตามระดับ ความแน่นอนชัดเจน และขอบเขตโครงสร้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวน ชนิด และคุณลักษณะของส่วนประกอบของสิ่งนั้น ทักษะดีที่มีต่อลักษณะเฉพาะ จะเข้าใจง่าย มีความเข้มและลึกซึ้งมากกว่าทักษะดีที่มีต่อลักษณะที่ซับซ้อน

6. ทักษะดีมีลักษณะความสัมพันธ์ ทักษะดีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งของ บุคคลอื่นหรือสถานการณ์ และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกงูใจ (Motivation affect) ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยง ฉะนั้นเมื่อมีการประเมินความเชื่อความสัมพันธ์ในรูปแบบดังกล่าวก็จะเกิดขึ้นในโครงสร้างของทักษะดี

3.4.1.1 องค์ประกอบของทักษะดี

Traindis (1971 อ้างถึงในศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์, 2544) ได้แบ่งส่วนประกอบของทักษะดีออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive Component) หมายถึง การที่สมองของบุคคลได้รับรู้ข้อมูล และวิเคราะห์ออกมาได้ถึงสิ่งผิดและถูก
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ที่สอดคล้องกับความคิดของบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง ความพร้อมของบุคคล ที่จะกระทำหรือประพฤติต่อสิ่งนั้น ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากความคิดและความรู้สึก จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลจะมีทักษะดีต่อสิ่งใด จะต้องมีความรู้ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้น และประเมินผลออกมาโดยการแสดงออกทางความรู้สึกหรือการปฏิบัติ

3.5 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

3.5.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice)

จะเน้นหนักหลักการที่ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน Holland (1973 อ้างถึงในสังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา, 2543) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่สม่ำเสมอเหมาะสมสำหรับอาชีพหนึ่งอาชีพใดและได้รับความช่วยเหลือจากการได้รับข้อมูลด้านอาชีพ และการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้ว จะทำให้เลือกอาชีพได้สะดวกและเหมาะสม ถ้าบุคคลได้มีบุคลิกภาพที่ไม่คงที่ในทางหนึ่งทางใดแล้วหรือไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเสียเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความต้องการอันดับแรกของตนได้ก็จะเลือกอันดับรองลงมา ซึ่งเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขาต่อไป แต่ถ้ามีความชอบที่กำกวมกันจะทำให้เลือกอาชีพได้ยาก และฮอลแลนด์ยังกล่าวถึงความคาดหวังเกี่ยวกับระดับอาชีพของบุคคล (level of occupational choice) ว่าขึ้นอยู่กับการที่บุคคลประเมินตนเอง โดยเขาเน้นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้มีความสำคัญมากในกระบวนการเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ฮอลแลนด์ยังมีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคลนั้นผลเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมเฉพาะตัวของบุคคลกับวัฒนธรรมต่าง ๆ และแรงผลักดันส่วนบุคคลอันประกอบด้วย ศักดิ์ตระกูล บิดา มารดา ผู้ปกครอง ฐานะทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดนิสัยที่ติดตัวที่ละน้อยตามลำดับหรือเกิดความรู้สึกชอบและไม่ชอบต่องานอาชีพ

3.5.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบอร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development)

กินซ์เบอร์ก (1966 อ้างถึงในผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2531) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ค่านิยมจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อบุคคลมีอายุอยู่ในช่วง 15-16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้ จะให้ความสำคัญของค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพสูงกว่าความสนใจและความสามารถ กินซ์เบอร์กได้กล่าวถึง หลักของกระบวนการเลือกอาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการเลือกอาชีพ และพัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นตลอดชีวิต และเป็นกระบวนการแบบเปิด ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต และจากการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการงานของบุคคล ทั้งชายและหญิง พบว่า สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนอาชีพในระยะหลังเป็น

เพราะว่า งานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้เสรีภาพ เปลี่ยนความรับผิดชอบลดความกดดัน หรือได้ทางเลือกใหม่ในการทำงาน

2) กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเลือกอาชีพ โดยใช้ระยะเวลานานขึ้น และพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาถึงร้อยละ 80 ศึกษาค้นคว้าปริญญาตรี และประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ได้ศึกษาต่อ หรือบางคนก็ฝึกงานต่อ ช่วงวัยรุ่นจะวางแผนการณเพื่อให้ได้มีโอกาสได้เลือกอาชีพมากขึ้น และอย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่า ตัวเขานั้นมีสิทธิที่จะได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยมุ่งหวังว่า บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาจะเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

3) การเลือกอาชีพในปัจจุบัน มิใช่เพียงแต่ว่า เป็นการประสมประสานหรือรวมชอมระหว่างความต้องการหรือความมุ่งหวังกับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเท่านั้น บุคคลมีความพยายามที่จะสนองความต้องการที่สำคัญ ตลอดทั้งมีความพยายามจะสนองความพึงพอใจของตนอย่างไม่หยุดยั้ง โดยการเลือกงานที่จะเปิดโอกาสที่จะสนองความต้องการของตนเมื่อมีโอกาส

4) ข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ สภาพของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ เจตคติ และค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของบุตรธิดา การเป็นชนกลุ่มน้อย ความไม่กลมกลืนระหว่างการศึกษา กับอาชีพที่จะเลือก ตลอดทั้งโอกาสที่จะรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับสถาบันต่างๆ ในชุมชน

5) โอกาสในโลกของงาน โดยรับรู้เกี่ยวกับโอกาสของบุคคลนั้นๆ ว่ามีโอกาที่จะทำงานนั้นๆ มากน้อยเพียงใด

6) ค่านิยมของบุคคล มีบทบาทสำคัญในการแสวงหา หรือค้นหาความพึงพอใจของบุคคลนั้น และมีอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และต้องใช้ระยะเวลานานในการพัฒนา โดยบุคคลมิได้พิจารณาเฉพาะองค์ประกอบด้านความต้องการ ความเป็นจริงเท่านั้น แต่บุคคลจะแสวงหางานที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับตนเอง

3.6 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

ทฤษฎีนี้จะเน้นที่ว่า การที่บุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพได้อาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์มีหลักว่าบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น และเน้นที่ว่าบุคคลเลือกอาชีพโดย

พิจารณาลักษณะอาชีพประกอบการพิจารณาตนเอง การพิจารณาลักษณะอาชีพ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคล ไม่ใช่การลองผิดลองถูกแต่จะต้องใช้การพิจารณาวิเคราะห์เป็นอย่างดี (วัชร ทรัพย์มี, 2522 อ้างถึงในพรทิพย์ คำชาย, 2543) ซึ่งมีหลักการเลือกอาชีพดังนี้

1. วิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน

2. วิเคราะห์ตนเองโดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ฐานะเศรษฐกิจ สถานการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

3. การใช้วิจยารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในด้านความถนัดและสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคลสิ่งแวดล้อม ฯลฯ พ่อ แม่ ญาติ ครู ล้วนมีอิทธิพลในการเลือกอาชีพ เช่น เด็กบางคนอยากเลือกอาชีพครูเพราะนิยมชมชอบครู เด็กบางคนเลือกอาชีพตามเพื่อนสนิทของตน ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อหรือเลือกอาชีพ โดยบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีวิชาใดมักจะเลือกศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพในแนวนั้น ครอบครัวก็มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้ามาศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพของบุคคล โดยลูกบางคนจะเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพตามบิดา และมารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวก็มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของเด็กบุคลิกภาพและการปรับตัว มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกันมีแนวโน้มจะเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน เช่น บางคนมีบุคลิกภาพชอบเป็นผู้นำ ชอบสังคม ถิ่นที่อยู่อาศัยและค่านิยมในชุมชนจะมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกันมีแนวโน้มจะศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน เช่น บางคนมีบุคลิกภาพชอบเป็นผู้นำ ชอบสังคม ถิ่นที่อยู่อาศัยและค่านิยมในชุมชน จะมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์และทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลสามารถสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลนั้น เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมเฉพาะตัวของบุคคลกับวัฒนธรรมต่าง ๆ และแรงผลักดันส่วนบุคคล อันประกอบด้วย ศักดิ์ตระกูล บิดา มารดา ผู้ปกครอง ฐานะทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดนิสัยที่ติดตัวที่ละน้อยตามลำดับหรือเกิดความรู้สึกชอบและไม่ชอบต่องานอาชีพ การศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ในด้านความถนัดและสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคล สิ่งแวดล้อม ฯลฯ พ่อ แม่ ญาติ ครู ล้วนมีอิทธิพลในการเลือกอาชีพ ทฤษฎีนี้สามารถนำมากำหนดตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม คือ อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ซึ่งอาชีพของผู้ปกครองจะวัดเป็นคะแนนเกียรติภูมิอาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 คะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	คะแนน
1	รัฐมนตรี	82.6
2	แพทย์ ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ เกษตรกร	78.7
3	นายทหารระดับนายพล	78.1
4	ทูต	75.0
5	อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด	73.6
6	อาจารย์มหาวิทยาลัย	71.3
7	พยาบาล	71.3
8	ทหารระดับนายร้อย นายพัน	69.0
9	วุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	68.7
10	สถาปนิกและวิศวกร	68.6
11	ผู้ใช้วิชาชีพทางกฎหมาย เช่น ทนายความ ผู้พิพากษา และอัยการ	67.1
12	นายพลตำรวจ	67.1
13	ครู อาจารย์ (ระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย)	64.7
14	นักวิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น นักเคมี ฟิสิกส์ ธรณีวิทยา	64.1
15	ผู้จัดการ นักธุรกิจ	63.7
16	นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้อำนวยการกอง สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.)	62.8
17	เจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานและเรือ เช่น นักบิน นายเรือ วิศวกรประจำเรือ ตันหน	62.7
18	นายร้อยตำรวจ นายพันตำรวจ	61.9
19	นักวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เช่น นักชีววิทยา นักสัตววิทยา นักพฤกษศาสตร์	61.7
20	เจ้าของกิจการค้า	60.5
21	นักเศรษฐศาสตร์และนักบัญชี	60.1
22	ผู้จัดการและผู้ควบคุมดูแลโรงงานหรือฟาร์ม	56.9

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) คะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	คะแนน
23	นักสังคมวิทยา นักประวัติศาสตร์ นักรัฐศาสตร์	56.7
24	นักสถิติ นักคำนวณ นักวิเคราะห์ระบบงาน	56.6
25	ผู้จัดการโรงแรม ภัตตาคารและบาร์	56.3
26	นักสังคมสงเคราะห์	55.8
27	ข้าราชการระดับกลาง	55.6
28	เกษตรกรชาวนา ชาวไร่ ชาวสวนที่ยึดครองที่ดินขนาดใหญ่ตั้งแต่ 40 ไร่ขึ้นไป	54.8
29	ผู้ควบคุมคนงานผลิตและหัวหน้าช่างเครื่องกลไฟฟ้า เคมี เหมืองแร่ ก่อสร้าง	54.7
30	ผู้ปฏิบัติงานทางศาสนา เช่น พระสงฆ์ บาทหลวง อนุศาสนาจารย์	54.3
31	ทหารชั้นประทวน คือ พลทหาร นายสิบ จ่า	53.1
32	พนักงานประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีโทรทัศน์	52.9
33	ผู้จัดการฝ่ายซื้อ ขาย	51.9
34	คหบดี (ผู้ไม่มีอาชีพแต่มีมรดก, ทรัพย์สิน)	51.3
35	ประติมากร จิตรกร ศิลปิน ช่างภาพและนักออกแบบ	50.9
36	พนักงานคุมเครื่องคำนวณ เครื่องคอมพิวเตอร์	50.3
37	นักประพันธ์เพลง นักดนตรี นักร้อง นักแสดง	50.1
38	นักกีฬาอาชีพ	49.2
39	หัวหน้าเสมียนพนักงาน	49.1
40	เกษตรกรชาวนา ชาวไร่ ชาวสวนที่ยึดครองที่ดินขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10-40 ไร่	49.0
41	นักหนังสือพิมพ์	48.4
42	นักประพันธ์ นักเขียน	48.2
43	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน คณะกรรมการหมู่บ้าน กรรมการสภาตำบล	47.3
44	ช่างเพชรพลอย ช่างทองรูปพรรณ	47.1
45	พนักงานบัญชีรับ จ่ายเงิน	46.2
46	เจ้าหน้าที่ควบคุมการขนส่งและคมนาคม เช่น นายสถานีรถไฟ นายตรวจรถ	46.0
	นายท่าขนส่ง นายไปรษณีย์โทรเลข	
47	พลตำรวจ นายสิบ จ่า นายดาบ	45.1

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) คะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	คะแนน
48	พนักงานขวเลข พิมพ์ดีด	43.7
49	ผู้ปรุงอาหาร กู้ก พ่อ/แม่ครัวอาชีพ	43.6
50	ช่างปรับเครื่องจักร ประกอบเครื่องกล เช่น ซ่อมนาฬิกา รถยนต์ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์	43.6
51	ผู้ทำงานเหมืองแร่ เหมือนหินและขุดเจาะบ่อ	43.5
52	พนักงานโทรศัพท์ โทรเลข	43.4
53	ผู้ควบคุมอาคาร แม่บ้านและอาชีพที่เกี่ยวข้อง	42.8
54	เกษตรกรชาวนา ชาวไร่ ชาวสวนที่ยึดครองที่ดินขนาดเล็กต่ำกว่า 10 ไร่	42.1
55	ช่างยนต์ ช่างเครื่องปรับอากาศ	42.0
56	ช่างปฏิบัติงานด้านเคมี บด เคี้ยว กลั่น กรอง	41.2
57	พนักงานนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ เช่น บุรุษไปรษณีย์ คนเดินหนังสือ นักการ	40.6
58	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย เย็บปัก ทำเบาะและที่นอน	40.5
59	ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโลหะ ถลุงแร่ หลอม หล่อ ชุบ เคลือบโลหะ	40.1
60	พนักงานขายและตัวแทนนายหน้า เช่น ผู้หาประกันภัย นายหน้าซื้อขาย อสังหาริมทรัพย์ เซลล์แมน พนักงานขายผลิตภัณฑ์ พนักงานเดินตลาด	39.6
61	ช่างปั้นแก้วดินเผา เจียรระโนแก้ว ช่างเขียนและตกแต่งเครื่องแก้วดินเผา ช่างทำเครื่องดนตรี ช่างทำตุ๊กตา	39.6
62	ช่างทำเครื่องเรือน	39.3
63	ช่างพิมพ์	39.1
64	พนักงานเครื่องอุปกรณ์การขนส่ง เช่น พนักงานห้องเครื่องเรือ ขับรถไฟ ขับรถ	39.1
65	ชาวประมง ผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ (ฟาร์มกุ้ง, หอย) พรานและผู้ทำงานที่เกี่ยวข้อง	38.7
66	ช่างเหล็ก ช่างทำเครื่องมือ พนักงานเครื่องมือกล ช่างวางท่อ เชื่อมโลหะ	38.4
67	ผู้ให้บริการความปลอดภัย เช่น เจ้าหน้าที่ดับเพลิง ยาม เจ้าหน้าที่เรือนจำ	38.1
68	เสมียนพนักงาน เช่น เสมียนพัสดุ เสมียนโต้ตอบจดหมาย พนักงานต้อนรับ	37.9
69	ช่างแต่งผม ตัดผมและเสริมสวย	37.4
70	ผู้ทำผลิตภัณฑ์ยาง พลาสติกและกระดาษ เช่น ทำป้ายพลาสติก อัดหล่อยาง	37.3

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) คะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	คะแนน
71	ช่างก่ออิฐ ช่างไม้ ช่างปูนกระเบื้อง ช่างทาสีและพ่นสี	37.1
72	ผู้ทำโรงสี โรงมันสำปะหลัง น้ำตาล น้ำปลา เส้นไหม์ สุรา ฟาร์มโคนม	36.5
73	ช่างปั้น ทอ ถัก ย้อม ช่างเยื่อกระดาษ	36.1
74	หลงจู้ ผู้รับจำนำ	34.9
75	พนักงานขนถ่ายวัสดุ เช่น ผู้ทำงานบริเวณท่าเรือ ขนถ่ายสินค้าประจํายานพาหนะ	33.2
76	ช่างทำรองเท้า ตัดเย็บกระเป๋าและเครื่องหนัง	32.1
77	พ่อค้าเร่	32.0
78	ผู้เตรียมใบยาสูบ มวนบุหรี่ และผู้ทำยานัตถุ์	30.1
79	ผู้ทำงานไร่ นา ลูกจ้างนา คนงานในฟาร์ม	28.6
80	ผู้เช่านา	27.9
81	พนักงานเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่ม	27.6
82	ผู้ทำงานป่าไม้ คนตัดไม้	27.2
83	คนซักรีด ซักแห้งและอัดรีดเสื้อผ้า	25.4
84	คนรับใช้ คนทำงานบ้าน คนทำความสะอาดและภารโรง	24.3
85	กรรมกรหรือคนงาน	23.6
86	ผู้ปฏิบัติงานอาชีพบริการด้านอื่นๆ เช่น พนักงานประจําลิฟท์ คนเฝ้ารถ	22.7
87	โหร หมอดู	22.6
88	กระเป่ารถ	21.8
89	หญิงบริการ เช่น หมอนวด พาร์ทเนอร์	16.7

ที่มา: สุธงศ์ จันทวานิช (2534 อ้างถึงในเอมอร จังศิริพรภรณ์, 2541)

ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ และ 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา และระดับวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย รวมทั้งหมด 12 เรื่อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ความต้องการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา

ทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษาชายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536-2538 และเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 183 คน และเยาวชนที่จบปีเดียวกันแต่ไม่ได้เรียนต่อในโรงเรียนเดิมจำนวน 268 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น และดัดแปลงจากงานวิจัยของผู้อื่น จำนวน 2 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านประชากร (ตัวแปร เพศชายและอายุน้อย) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (ตัวแปร ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ ผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกรและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และผู้ปกครองมีปริมาณผลผลิตต่ำ) ปัจจัยด้านจิตวิทยา (ตัวแปร เยาวชนมีเจตคติต่อการเรียน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองมีแนวโน้มไปในทางเห็นด้วย) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (ตัวแปร ผู้ปกครองรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา และการเดินทางจากบ้านมาโรงเรียนบุตรไม่สะดวก) มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1.2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา

พฤติภา เอี่ยมสุภาษิต (2545) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยพณิชยการบึงพระ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 502 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์ด้วยตารางไขว้ และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า รายได้ของผู้ปกครอง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผล

ต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Gonzalez & DesJardinas (2002) ศึกษาสมการทำนายของพฤติกรรมการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากฐานข้อมูลของสำนักงานของสถาบันวิจัยขนาดใหญ่ในมลรัฐไอโอวา ประกอบด้วยข้อมูลของนักเรียนมากกว่า 20,000 คน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมเครือข่ายประสาท (artificial neural networks) และเปรียบเทียบผลการทำนายกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ตัวแปรที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ตัวแปร 3 ด้าน ได้แก่ ตัวแปรด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ รายได้ของครอบครัว ขนาดของชุมชน ตัวแปรโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยของผู้สมัคร ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทของโรงเรียน และขนาดของชั้นเรียนที่สำเร็จการศึกษา และตัวแปรด้านความพร้อมในการศึกษาต่อ ได้แก่ ระยะทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย ค่าธรรมเนียม อันดับการเลือกมหาวิทยาลัย สาขาวิชาเอก และระดับการศึกษาสูงสุดที่นักเรียนคาดหวัง

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ขนาดชุมชน คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดของชั้นเรียน และพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมเครือข่ายประสาท มีความสามารถในการทำนายสูงกว่า การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทั้งสองวิธีร่วมกัน ทำให้นักวิจัยได้ข้อค้นพบวิธีการใหม่ในการทำนาย

4.1.3 ความต้องการศึกษาต่อในระดับวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย

จินตนา สายทองคำ (2539) ศึกษาปัจจัยด้านตัวนักศึกษา ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ รวมทั้งเปรียบเทียบปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนักศึกษาจำนวน 567 คน และผู้บริหารจำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาต่อมีปัจจัยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ความถนัดในการเรียนวิชาด้านนาฏศิลป์ดนตรี การสนับสนุนจากผู้ปกครองและค่าใช้จ่ายในการศึกษา ความมั่นใจในการประกอบอาชีพด้านนาฏศิลป์ดนตรี และความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน ส่วน

นักศึกษาที่ไม่ศึกษาต่อมีปัจจัยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ความไม่พึงพอใจในการเรียน ด้านนาฏศิลป์ดนตรี และการศึกษาสถาบันอื่นตามกลุ่มเพื่อน

บุญมา พรชัย (2542) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการเข้าทำงานหรือ การศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่ม ตัวอย่างคือ บัณฑิตปริญญาตรี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบเลือกตอบและเติมคำ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอย แบบโลจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการเข้าทำงานหรือการศึกษาต่อของ บัณฑิตปริญญาตรี ได้แก่ อายุ อาชีพของบิดา และคะแนนเฉลี่ยสะสม ณ ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 และรายได้ของมารดา ณ ระดับความมีนัยสำคัญ 0.01

พรทิพย์ คำชาย (2543) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับ บัณฑิตปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ทุกสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 617 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจำแนกพหุคูณ ค่าไค-สแควร์และการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏ ราชชนครินทร์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ด้าน สภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคม บุคลิกภาพ สถิติปัญญา และ คณาจารย์ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการสามารถ จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ 2 ฟังก์ชัน โดยในฟังก์ชันที่ 1 พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม คณาจารย์ และ บุคลิกภาพสถิติปัญญา เป็นตัวแปรจำแนก ฟังก์ชันที่ 2 พบว่าตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรจำแนกการเลือกสาขาวิชา

ศรารวรรณ์ ศิรพันธุ์ (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญา โท ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในด้านคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษาแบบ

จำกัดรับของรัฐ ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และ ค่าสถิติไคสแควร์ แบบ Exact test

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ การมีสมาชิกในครอบครัวที่เคยศึกษาในระดับปริญญาโท ทักษะคิดต่อการศึกษาระดับปริญญาโท ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองต่อการศึกษานักศึกษา และปัจจัยที่มีค่า นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของผู้ปกครอง

วรัญญา เปรมฤทัย (2545) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 5 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้เรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดย ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียน คือ ความสนใจในวิชาชีพ อาคารสถานที่และที่ตั้ง ค่าเล่าเรียน ภาวลักษณะของโรงเรียน สวัสดิการและการบริการ อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน อิทธิพลจากโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

ลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2546 จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสปานกลางในการมีรายได้เพิ่มขึ้นและในการก้าวหน้าในอาชีพถ้าได้ศึกษาต่อ นักศึกษาคิดว่าการที่ปัจจุบันคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้หน้าที่มีการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับปริญญาโทมีส่วนอย่างมากให้ตนมีความ

ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ จำนวนพี่น้องในครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คือ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา ความคาดหวังในอาชีพของนักศึกษา มาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำทีมการพยาบาล และค่าเล่าเรียนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

Valerie, Christopher & Helen (1993 อ้างถึงในสิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง, 2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไปของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จากวิทยาลัยชุมชน พบว่ามีตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มในการศึกษาต่อ 3 ด้าน 20 ตัวแปร และตัวแปรอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 19 ตัวแปร ดังนี้ (1) ด้านภูมิหลังของนิสิต ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ สีผิว เชื้อชาติ สถานะทางสังคมในโรงเรียน (2) ด้านความประพฤติ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ การพักอยู่ในมหาวิทยาลัย การเป็นนิสิตภาคปกติ ความสนใจในการเรียน ความพึงพอใจสังคมในโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการได้เรียนสาขาวิชาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (3) ด้านสถาบันที่จะศึกษาต่อ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่ การที่สถาบันตั้งอยู่ในมลรัฐฟลอริดาหรือแคลิฟอร์เนีย เป็นสถาบันของเอกชน วิทยาลัยนั้นมีนิสิตมากกว่า 15,000 คน วิทยาลัยนั้นมีนิสิตน้อยกว่า 1,500 คน สาขาวิชาที่เลือกมีนิสิตน้อยกว่าร้อยละ 10 สาขาวิชาที่เลือกมีนิสิตมากกว่าร้อยละ 30 การเคยได้รับรางวัลทางการของสถาบัน และการคัดเลือกของสถาบัน นอกจากนี้ยังมีตัวแปรพยากรณ์อื่น ๆ อีก 2 ตัวแปร คือ การเคยย้ายที่เรียนในปีการศึกษา 1984 และการสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 1986

Hurtado, S. and others (2007) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการเข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยเปรียบเทียบนักศึกษาชนผิวขาว เอเชีย และนักศึกษาที่ไม่ใช่สายวิทยาศาสตร์ โดยทำการศึกษาความสำเร็จของการจัดการศึกษาตลอดระยะเวลา 5 ปี ในวิทยาลัย เป็นการศึกษาระยะยาว โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 26,000 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) และการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาในวิทยาลัยคือ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา การสนับสนุนของครอบครัว และเชื้อชาติ

Quebec (2007) ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลังจบชั้นมัธยมศึกษาของ นักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยศึกษาตัวแปรทางจิตวิทยา ได้แก่ เชื้อชาติ สถานภาพทาง เศรษฐกิจ ครอบครัว การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อน การอยู่ร่วมกัน และสภาพแวดล้อม กลุ่ม ตัวอย่าง คือ นักศึกษาในวิทยาลัยจำนวน 156 คน เป็นเพศหญิง 92 คน เพศชาย 64 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัยมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นักศึกษาจำนวน 53 คน เป็นนักศึกษาที่พ่อแม่ไม่เคยเข้าศึกษาในวิทยาลัย และอีก 103 คน เป็นนักศึกษาที่มีพ่อแม่เคยศึกษาในวิทยาลัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ ความแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมากที่สุด คือ ครอบครัว เพราะครอบครัวมีความเข้าใจและให้ การสนับสนุน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ทั้งหมด 8 เรื่อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ผานิต วิมลรัตน์ปัญญา (2539) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหา บัณฑิตสาขาวิจัยการศึกษา ภาคนอกเวลาราชการ ของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามครู-อาจารย์ทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ t-test และ $\chi^2 - test$

ผลการวิจัยพบว่าเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาต่อการเลือก ศึกษาต่อในหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับการสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานของตนได้ศึกษาใน หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาคนอกเวลาราชการ เพื่อพัฒนาบุคลากร ในส่วนของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรที่จะประเมินผล การเรียนรายวิชาด้วยการทำรายงาน และเห็นด้วยที่จะให้เลือกแผนการศึกษาในการจัดทำ วิทยานิพนธ์หรือจัดสอบอย่างใดอย่างหนึ่ง

สังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา (2543) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม ความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู และพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาใน สปป. ลาว และปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาใน สปป. ลาว โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากกลุ่มตัวอย่าง 340 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การถดถอยโลจิสติกและการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน

ผลการวิจัยพบว่า ความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู เจตคติต่ออาชีพครู และปัจจัยสนับสนุนในการเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูรวมกัน สามารถทำนายพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 23.60

นันท์นีนี แป้นแจ่ม (2547) ศึกษาปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนาและ t - test

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและมหาบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีปัจจัยในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา ส่วนปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลหรือสื่ออยู่ในระดับปานกลาง

อังสนา สารเฉวตร (2547) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ตัวแปรอิสระแบ่งเป็นตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ โภคกรรมวิชา บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์ ลักษณะมุ่งอนาคต ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงานแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับ

ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ภาคปกติหลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2546 ของสถาบันราชภัฏ จันทรเกษม จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็น แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะ ครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความ ต้องการของตลาดแรงงาน ทักษะคิดต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์ ลักษณะมุ่งอนาคต และความ ศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ จันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง คือ อาชีพพนักงานบริษัทและอาชีพ รับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะ ครุศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและ นวัตกรรม ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน ตามลำดับ ตัว แปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะ ครุศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานครได้ คิดเป็น ร้อยละ 40.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฐิติพร ลิณฐิฎา (2547) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ และศึกษาปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปี ที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากมหาวิทยาลัยที่ร่วมโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ที่อยู่ภาคกลาง และ กรุงเทพมหานคร จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม ประกอบ ด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลและแบบวัดเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ Pearson-Product Moment Correlation และ Multiple Regression

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิต นักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขา คณิตศาสตร์ คือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาชีพครู เจตคติต่อมหาวิทยาลัยที่ศึกษา ลักษณะมุ่งอนาคต โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา อย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.029 , 0.432, 0.316 และ 0.298

ตามลำดับ ส่วนอิทธิพลจากผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.187 และ -0.171 ตามลำดับ ตัวแปรที่ดีที่สุดที่มีอำนาจในการทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือเจตคติต่อวิชาชีพครู รองลงมาคือ อิทธิพลจากผู้ปกครอง และลักษณะมุ่งอนาคต ตามลำดับ โดยสามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ได้ร้อยละ 23.6

สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง (2547) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา จำนวน 423 คน ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา เมื่อพิจารณาตามฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุ 3 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านคุณภาพของมหาวิทยาลัย ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย และด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด สำหรับฟังก์ชันที่ 2 ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด สำหรับฟังก์ชันที่ 3 ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านความสามารถส่วนบุคคล ด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย สามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Phillip and George (2002) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อสาขาเทคโนโลยีการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต และปริญญาตรีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต จำนวน 127 คน ตั้งแต่ปี 1 - 5 และนักศึกษา

ปริญญาโทจำนวน 209 คน ในปี ค.ศ. 1994 – 1999 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต จำนวน 9 คน และนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต จำนวน 19 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต คือ ความต้องการหรือเป้าหมายของแต่ละคน สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูง คุณภาพและชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และการสนับสนุนทางการเงินหรือการช่วยเหลือทางการเงิน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต คือ ความต้องการหรือเป้าหมายของแต่ละคน การสนับสนุนทางการเงินหรือการช่วยเหลือทางการเงิน คุณภาพและชื่อเสียงมหาวิทยาลัย คุณภาพและชื่อเสียงของคณะ การสนับสนุนของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือคณะ การสนับสนุนของครอบครัว การติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยตรง ความยืดหยุ่นของโปรแกรมการศึกษา ความสนใจในการทำวิจัย จำนวนหน่วยกิตของการเรียน ระยะเวลาในการเดินทางสั้น สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และโอกาสทางการศึกษา ส่วนอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต คือ ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา การเงิน ความบกพร่องของความยืดหยุ่นของโปรแกรมการศึกษา ความบกพร่องของคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต และสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย อุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษานิเทศศาสตร์บัณฑิต คือ ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา การเงิน ความรับผิดชอบทางครอบครัว ความบกพร่องของความยืดหยุ่นของโปรแกรมการศึกษา สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ความบกพร่องของคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต ความต้องการเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษา

Pamel Harvey (2005) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภายหลังจากจบปริญญาโทของครูที่ทำการสอนในโรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามซึ่งพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญและทบทวนเอกสารเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนคริสต์รวม 5 โรงเรียน จำนวนครู 178 คน ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐควีนส์แลนด์

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด คือ การศึกษาของผู้นับถือศาสนาคริสต์ เนื้อหาการสอน การดูแลนักเรียน และการศึกษารัฐบาล แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความคาดหวังของโรงเรียน การสนับสนุนของโรงเรียน การหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงาน และลักษณะการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเข้าใจว่าควรมีการสนับสนุนครูในโรงเรียนเพื่อเข้ารับการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี

ทั้งนี้ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษา จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยในประเทศไทยจำนวน 14 ชิ้น และงานวิจัยในต่างประเทศ จำนวน 6 ชิ้น สำหรับงานวิจัยในประเทศ (ลำดับตามปีการศึกษาที่ทำวิจัย) ประกอบด้วย งานวิจัยของ (1) จินตนา สายทองคำ (2539) (2) ผานิต วิมลรัตน์ปัญญา (2539) (3) ทศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) (4) บุญมา พรชัย (2542) (5) พรทิพย์ คำชาย (2543) (6) สังกวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา (2543) (7) ศรารวรรณ ศิริพันธุ์ (2544) (8) พฤติภา เอี่ยมสุภาษิต (2545) (9) วรัญญา เปรมฤทัย (2545) (10) ลาววัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546) (11) สฐิตีพร ลิขิตฐา (2547) (12) นันทินี แป้นแจ้ (2547) (13) สิทธิพันธ์ ยศยอดยั้ง (2547) (14) อังสนา สารเฉวตร (2547)

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ (ลำดับตามปีการศึกษาที่ทำวิจัย) ประกอบด้วย (15) Valerie, Christopher & Helen (1993) (16) Gonzalez & DesJardinas (2002) (17) Phillip and George (2002) (18) Pamel Harvey (2005) (19) Hurtado, S. and others (2007) (20) Quebec (2007) รายละเอียดดังตาราง 2.4

ตารางที่ 2.4 ตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

ตัวแปร \ ผู้ศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	รวม
เพศ			✓												✓	✓					3
อายุ			✓	✓												✓					3
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				✓	✓		✓	✓							✓	✓					6
อาชีพของผู้ปกครอง			✓	✓						✓				✓							4
รายได้ของผู้ปกครอง			✓				✓	✓		✓				✓							5
การสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ศึกษาต่อ	✓							✓									✓		✓	✓	5
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	✓						✓			✓											3
ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง			✓																		1
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง									✓												1
ผู้ปกครองรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา			✓																		1
การเดินทางจากบ้านมาโรงเรียนบุตรไม่สะดวก			✓																		1
การมีสมาชิกในครอบครัวที่เคยศึกษาในระดับปริญญาโท								✓													1
ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ		✓	✓				✓														3
ทัศนคติต่อการเรียนในคณะครุศาสตร์														✓							1
ชื่อเสียงสถาบัน					✓							✓					✓				3
เจตคติต่อมหาวิทยาลัย											✓										1
คุณภาพของมหาวิทยาลัย													✓								1
การสนับสนุนทางการเงิน																	✓				1

ตารางที่ 2.4 (ต่อ) ตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	รวม
สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย													✓								1
สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย									✓			✓					✓				3
ค่าธรรมเนียม									✓	✓			✓								3
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	✓											✓								✓	3
รายได้ที่คาดหวังของนักศึกษา										✓											1
หลักสูตรหรือสาขาวิชา												✓	✓						✓		3
สาขาวิชาที่กำลังศึกษา															✓	✓					2
ความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู						✓															1
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู						✓					✓										2
อิทธิพลจากผู้ปกครอง											✓										1
อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน									✓		✓										2
การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	✓		✓																		2
ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน	✓																				1
อิทธิพลจากบุคคลหรือสื่อ												✓									1
อิทธิพลจากโรงเรียน									✓												1
ความต้องการของตลาดแรงงาน															✓						1
ลักษณะมุ่งอนาคต											✓			✓							2
ความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษา														✓							1
ความสามารถส่วนบุคคล													✓								1

จากตารางที่ 2.4 พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อที่มีผู้ศึกษาสนับสนุนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีดังนี้ คือ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ศึกษาต่อ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ชื่อเสียงสถาบัน สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการศึกษา หลักสูตรหรือสาขาวิชา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพครู การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และลักษณะมุ่งอนาคต

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่ทำการศึกษา คือ ความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งแบ่งเป็น ต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ดังนั้น การพิจารณาตัวแปรอิสระที่จะนำมาใช้ในการวิจัย จึงต้องพิจารณาตัวแปรที่คาดว่าจะสามารถจำแนก

ความต้องการศึกษาต่อหรือความไม่ต้องการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาได้ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้างต้นพบว่า ข้อค้นพบที่ได้ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยหรือตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ สำหรับตัวแปรอิสระบางตัวที่งานวิจัยบางเรื่องได้ข้อค้นพบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อเพียงอย่างเดียวนั้น อาจนำมาใช้ในการศึกษาคั้งนี้ไม่ได้ ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ศึกษาต่อ ชื่อเสียงสถาบัน สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย ค่าธรรมเนียม และหลักสูตรหรือสาขาวิชา เพราะตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ แต่ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาไม่มีความต้องการศึกษาต่อ ตัวแปรเหล่านี้จะไม่สามารถนำมาใช้ในการจำแนกได้ ดังนั้น เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรของผู้วิจัย คือ เป็นตัวแปรที่ปรับเปลี่ยนได้ (active variable) หรือเป็นตัวแปรที่มีผู้ศึกษาค้นพบตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และเป็นตัวแปรที่คาดว่าสามารถนำมาใช้ในการจำแนกนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้

สรุปโดยภาพรวม จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อ และเป็นตัวแปรที่คาดว่าสามารถนำมาใช้ในการจำแนกนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้ จำนวน 10 ตัวแปร คือ

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพรู ทักษะติดต่อการศึกษต่อ และลักษณะมุ่งอนาคต
- 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (ค่าใช้จ่ายในการศึกษา) และการสนับสนุนจากเพื่อน (การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน/อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน)
- 3) ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี ประกอบด้วย สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

เนื่องจากในปีการศึกษา 2551 เป็นปีแรกที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตร 5 ปี ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรเดิม (4 ปี) คือ การเรียนวิชาเฉพาะด้านเพิ่มมากขึ้นประมาณ 15-20 หน่วยกิต หรือประมาณ 5-7 วิชา และเพิ่มระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน ซึ่งจะใช้เวลาศึกษามากกว่าหลักสูตรเดิม 1 ปี ผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ โดยนิสิตนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการฝึกสอนโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดในการศึกษาต่อ เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดแตกต่างกัน จะมีบริบทแตกต่างกัน และมีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทาง

การศึกษาหลักสูตร 5 ปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพมาใช้เป็นตัวแปรอิสระอีกหนึ่งตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. **ปัจจัยส่วนบุคคล** ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ทักษะคิดต่อการศึกษาคือ และลักษณะมุ่งอนาคต โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในด้านความต้องการศึกษาต่อ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534 อ้างถึงในศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์, 2544) คะแนนสะสมของนักเรียนจะส่งผลต่อการได้เรียนต่อและไม่ได้เรียนต่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมา พรชัย (2542) พบว่า บัณฑิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง จะมีแนวโน้มในการศึกษาต่อมากกว่าทำงาน และพรทิพย์ คำชาย (2543) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จความก้าวหน้าในอนาคตทางการศึกษาของบุคคล ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล จึงเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่อธิบายการเลือกสาขาวิชาได้ดีที่สุด นอกจากนี้ ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์ (2544) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพฯ ในด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยิ่งสูง นักศึกษาจะเลือกศึกษาต่อในเปอร์เซ็นต์ที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู

ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกรักของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อวิชาชีพครู ในด้านความสำคัญและคุณประโยชน์ของวิชาชีพครู ทักษะคิดของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังนั้น ทักษะคิดของบุคคลจึงมีความแตกต่างออกไป บุคคลแต่ละคนจะมีทักษะคิดที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน จากงานวิจัยของสังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา (2543) พบว่า เจตคติต่ออาชีพครู สามารถทำนายพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูได้ และฐิติพร ลิณฐิภา (2547) พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครู เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ ดังนั้น ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

ทัศนคติต่อการศึกษาคือ

ทัศนคติต่อการศึกษาคือเป็นความรู้สึกของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต ในด้านความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต ด้านความรู้สึกที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต และด้านความนิยมเยี่ยงที่นิสิตนักศึกษาจะประพฤติปฏิบัติ ในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทัศนคติต่อการศึกษาคือ จากผลการวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) พบว่า เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของเยาวชนโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และผลการวิจัยของศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์ (2544) พบว่า ทัศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาคือในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพฯ ดังนั้น ทัศนคติต่อการศึกษาคือ จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการการศึกษาคือ

ลักษณะมุ่งอนาคต

นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังงานอีโก้ (Ego – strength) ของบุคคลซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่มิได้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชลอการบำบัดความต้องการของตนได้ และเป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะพัฒนาอย่างช้า ๆ ในวัยเด็ก บุคคลบางคนจะอาศัยความสามารถของตนและเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐาน ที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตจะสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องมีความคิดในการวางแผน ความตั้งใจที่จะกระทำและรายละเอียดบางอย่างที่จะต้องทำ ซึ่งเปลี่ยนไปตามกาลเวลา (รัตนา ประเสริฐสุข, 2526 อ้างถึงในอังสนา สารเชวตร, 2547) ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ตั้งเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตซึ่งมีอยู่ในตัวเอง และวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อความต้องการที่ดีกว่าผลที่เกิดในปัจจุบัน และรู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตต่อการศึกษาคือของนักศึกษา จากผลการวิจัยของอังสนา สารเชวตร(2547) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของฐิติพร ลิณีฐญา (2547) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาคือระดับอุดมศึกษา ของนิสิตนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาคือขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ โดยมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ลักษณะมุ่งอนาคต จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองและการสนับสนุนจากเพื่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ

ความคาดหวังของบุคคลขึ้นกับความคาดหวัง 4 ประการ ได้แก่ (1) ผลตอบแทนที่ได้รับ (2) ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ (3) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น (4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังของบุคคล ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา เป็นความต้องการในการประกอบอาชีพที่นิสิตนักศึกษابริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักสูตร 5 ปี ตั้งความหวังไว้ และเมื่อสำเร็จการศึกษาก็เลือกไปประกอบอาชีพนั้น ๆ โดยคำนึงถึงรายได้ที่คาดหวัง การนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ จากผลการวิจัยของจินตนา สายทองคำ (2539) พบว่า ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษา งานวิจัยของศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ก็เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเลือกศึกษาต่อเช่นกัน และเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กันด้วย และลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาของนักศึกษา ดังนั้น ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะประเภทของงานที่บิดา มารดา หรือผู้รับผิดชอบส่งเสียค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่ นิสิตนักศึกษابริญญาบัณฑิตทางการศึกษากระทำ อยู่เป็นหลัก ซึ่งมีรายได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง เงินเดือน โดยแบ่งออกเป็นอาชีพต่าง ๆ จากงานวิจัยของบุญมา พรชัย (2542) พบว่า อาชีพของบิดาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการเข้าทำงานหรือการการศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี ผลการวิจัยของลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และอังสนา สารเชวตร(2547) พบว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาชีพของผู้ปกครองวัดเป็นคะแนนเกียรติภูมิของอาชีพ (สุภาวงศ์

จันทวานิช, 2534 อ้างถึงในเอมอร จังศิริพรภรณ์, 2541) ดังนั้น อาชีพของผู้ปกครอง จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

รายได้ของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครองเป็นค่าตอบแทนต่อเดือนที่ได้จากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งรายได้พิเศษที่นอกเหนือจากงานประจำของบิดาและมารดา หรือค่าตอบแทนต่อเดือนที่ได้จากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งรายได้พิเศษที่นอกเหนือจากงานประจำของผู้อุปการะแทน จากงานวิจัยของศรารัตน์ ศิริพันธุ์ (2544) พบว่ารายได้ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ งานวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ตัวแปรผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ และงานวิจัยของพฤติภา เอี่ยมสุภาวิชิต (2545) พบว่า รายได้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ดังนั้น รายได้ของผู้ปกครอง จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง

จากการสังเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้ชื่อตัวแปรนี้ คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา แต่เพื่อความชัดเจนเนื่องจาก ค่าใช้จ่ายในการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมในการศึกษาด้วย ดังนั้นในการวิจัยเรื่องนี้จึงกำหนดตัวแปรนี้ชื่อเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง เพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้นโดยหมายความเฉพาะ ค่าอุปการะที่นิสิตนักศึกษาได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ รวมทั้งจากรายได้พิเศษของนิสิตนักศึกษา ซึ่งใช้เป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของนิสิตนักศึกษา จากงานวิจัยของนันท์นี่ แป้นแจ้ง (2547) พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และ Phillip and George (2002) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต ดังนั้น เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

การสนับสนุนจากเพื่อน

จากการสังเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยต่างๆ ใช้ชื่อตัวแปรนี้ คือ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หรืออิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน แต่เพื่อความชัดเจนในการวิจัยเรื่องนี้จึงกำหนดตัวแปรนี้ชื่อ การสนับสนุนจากเพื่อน ซึ่งหมายถึง แรงเสริมของเพื่อนที่กระตุ้นนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในการตัดสินใจด้วยการกระทำต่างๆ ประกอบด้วย การแนะนำของเพื่อน และการชักชวนของเพื่อน จากผลการวิจัยของจินตนา สายทองคำ (2539) พบว่า การศึกษา

สถาบันอื่นตามกลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษา และทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ ดังนั้น การสนับสนุนจากเพื่อน จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

3. ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี ประกอบด้วย สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และความเหมือนหรือความต่างของสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

จากผลการวิจัย Valerie, Christopher & Helen (1993 อ้างถึงในสิทธิพันธ์ ยศยอดยั้ง, 2547) พบว่าสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเป็นตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มในการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Gonzalez & DesJardinas (2002) รายวิชาที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน ดังนั้น สาขาวิชาที่กำลังศึกษา จึงน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ

ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ หมายถึง สถานที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาไปฝึกปฏิบัติการสอน อาจมีสภาพแวดล้อมที่เหมือนกันทั้งสองภาคการศึกษา หรืออาจมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยสังกัดโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ แบ่งได้เป็น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษากลาง และสำนักงานการศึกษารัฐบาลนคร ซึ่งจากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า ความแตกต่างของโรงเรียนที่ฝึกสอนมีผลต่อความคิดในการศึกษาต่อ เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดแตกต่างกัน จะมีบริบทแตกต่างกัน และทำให้มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพมาใช้เป็นตัวแปรอิสระอีกหนึ่งตัวแปร

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ และจากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสามารถทำการสังเคราะห์ได้ทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ และลักษณะมุ่งอนาคต

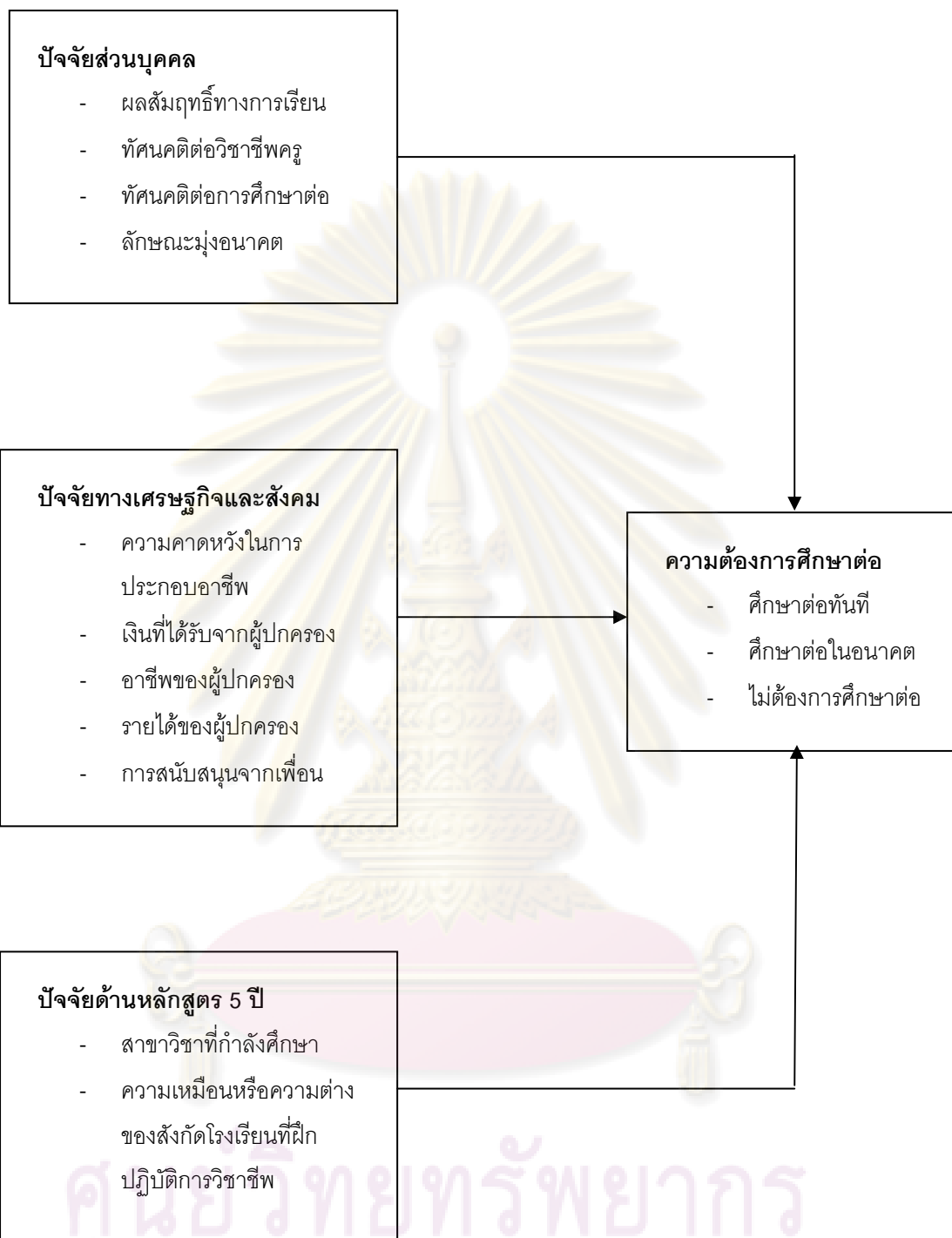
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองและการสนับสนุนจากเพื่อน

3. ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และความเหมือนหรือความต่างของสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ

ดังนั้นจึงได้กรอบแนวคิดในการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ดังแผนภาพที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 เทคนิควิธีที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอ การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ และขอแนะนำเสนอเป็น 6 ตอน คือ 6.1 ลักษณะของสมการจำแนก 6.2 ประเภทของการวิเคราะห์จำแนกประเภท 6.3 หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์กลุ่ม 6.4 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม 6.5 ขั้นตอนของการจำแนกกลุ่ม 6.6 สถิติสำคัญในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis)

การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หรือการหาสาเหตุเทคนิคหนึ่ง โดยที่มีตัวแปรตาม 1 ตัว (Y) ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ และมีตัวแปรอิสระ p ตัว (X_1, X_2, \dots, X_p) โดย $p \geq 1$ การวิเคราะห์จำแนกประเภทคล้ายกับการวิเคราะห์ความถดถอยคือ มีตัวแปรตาม 1 ตัว ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ต่างกันตรงที่ลักษณะหรือชนิดของตัวแปรตาม โดยที่การวิเคราะห์ความถดถอยตัวแปรตามคือ ตัวแปรเชิงปริมาณ ในขณะที่การวิเคราะห์จำแนกประเภท ตัวแปรตามคือ ตัวแปรเชิงคุณภาพหรือตัวแปรเชิงกลุ่ม

ตัวแปรตามเชิงคุณภาพหรือตัวแปรเชิงกลุ่ม (Y) ของการวิเคราะห์จำแนกประเภท เรียกว่าเป็นตัวแปรที่แสดงกลุ่ม นั่นคือ การวิเคราะห์จำแนกประเภทเป็นเทคนิคที่มีการแบ่งกลุ่มคน สัตว์ สิ่งของ องค์กร ฯลฯ ออกเป็นกลุ่มย่อยอย่างน้อย 2 กลุ่มขึ้นไป ดังนั้นตัวแปรตามจะระบุกลุ่มที่แต่ละหน่วยอยู่ เช่น ถ้าแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตัวแปรตาม Y จะมีค่า 1 หรือ 2 หรือ 3 โดยผู้ศึกษาจะต้องเป็นผู้แบ่งกลุ่มมาก่อนว่าจะให้แต่ละหน่วยอยู่กลุ่มใด และแต่ละกลุ่มจะไม่มี การซ้ำซ้อนกัน โดยมีหลักเกณฑ์ในการแบ่ง คือ ให้หน่วยที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีความคล้ายกันในปัจจุบัน หรือตัวแปรที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม ส่วนหน่วยที่อยู่ต่างกลุ่มกันจะมีความแตกต่างกันในตัวแปรที่ใช้แบ่งกลุ่ม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550)

อย่างไรก็ตาม ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรการวิเคราะห์การจำแนกประเภทอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์การผันแปรโดยพิจารณาจากเมตริกการผันแปรและผันแปรร่วมภายในกลุ่ม (Within groups variance-covariance matrix) เป็นหลัก (สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์, 2540)

6.1 ลักษณะของสมการจำแนก

ในการวิเคราะห์การจำแนกประเภท จะมีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระของแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรตาม ว่ามีความแตกต่างกันมากเพียงพอ (อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่) ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of variance) เป็นสถิติทดสอบ ถ้ามีความ

แตกต่างกันเพียงพอก็แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสามารถที่จะใช้เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่มหรือจำแนกประเภทได้ ในบางครั้งจึงมีการเรียกตัวแปรอิสระว่าเป็นตัวแปรจำแนก (Discriminator variables หรือ Discriminating variables) และเนื่องจากจะต้องมีการนำสมการจำแนกที่ได้ไปใช้คาดหรือทำนายความเป็นสมาชิกของหน่วย วิเคราะห์จึงมีการเรียกตัวแปรอิสระอีกชื่อหนึ่งว่าเป็นตัวแปรพยากรณ์ (Predictor variables) ส่วนตัวแปรตามในบางครั้งจะมีชื่อเรียกว่า ตัวแปรการจำแนกประเภท (Classification variables) หรือตัวแปรจัดกลุ่ม (Grouping variables) (สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์, 2540)

สมการที่ใช้ในการจำแนกประเภทมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่า Discriminant Function หรือที่เรียกเต็ม ๆ ว่า Fisher's Linear Discriminant Function สำหรับชื่อที่ไม่เป็นทางการและเรียกตามลักษณะการใช้งานเรียกว่า สมการจำแนกประเภทตรงกับภาษาอังกฤษว่า Classification Function ซึ่งประกอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นน้ำหนักของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะใช้ในการจำแนกกลุ่ม เมื่อนำมาคูณกับค่าของตัวแปรของแต่ละหน่วยวิเคราะห์ ก็จะได้ค่าคาดประมาณกลุ่มของหน่วยวิเคราะห์นั้น ๆ ค่าสูงสุดที่ได้จะเป็นตัวกำหนดว่าหน่วยวิเคราะห์จะเป็นสมาชิกของกลุ่มใด กระบวนการจำแนกหน่วยวิเคราะห์ไปตามกลุ่มต่าง ๆ จะทำได้ดีถ้าไม่มีปัญหาเรื่องความหลากหลายของการผันแปร (Heterogeneity) ระหว่างกลุ่ม ถ้ากลุ่มมีการผันแปรหลากหลายจะเกิดแนวโน้มการจำแนกหน่วยวิเคราะห์ไปยังกลุ่มที่มีการผันแปรสูงทางออกก็คือ ทำการลดจุดกระจายคะแนนที่ได้จากสมการจำแนกแคนนอนนิคัล (Canonical discriminant function) แยกแต่ละกลุ่ม ถ้าจุดกระจายของแต่ละกลุ่มมีขนาดต่างกัน ก็แสดงว่ามีปัญหาดังกล่าว ทางแก้คือ การปรับแปลงค่าตัวแปรจำแนกให้มีขนาดเท่ากันหมด (ทำให้เป็นคะแนนมาตรฐาน)

จำนวนสมการที่ได้จากการวิเคราะห์การจำแนกจะน้อยกว่าจำนวนกลุ่มย่อยของตัวแปรตามอยู่ 1 เสมอ สมมติว่าตัวแปรตามมี 2 กลุ่ม เราต้องการสมการเพียงสมการเดียวที่จะใช้ในการจำแนก เพราะเมื่อจำแนกว่าหน่วยใดเป็นสมาชิกของกลุ่มหนึ่งแล้วหน่วยที่เหลือก็ต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มหนึ่งโดยปริยาย (สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์, 2540) กรณีที่มีตัวแปรตาม 3 กลุ่มจะต้องมีตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกจำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้ (Lattin, Carroll, and Green, 2003)

$$Y_1 = 1 \quad \text{ถ้าตัวแปรอิสระอยู่ในกลุ่มที่ 1 ; เท่ากับ 0 เมื่ออยู่กลุ่มอื่น}$$

$$Y_2 = 1 \quad \text{ถ้าตัวแปรอิสระอยู่ในกลุ่มที่ 2 ; เท่ากับ 0 เมื่ออยู่กลุ่มอื่น}$$

ดังนั้น ตัวแปรอิสระที่ $Y_1 = 0$ และ $Y_2 = 0$ จะเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ 3

6.2 ประเภทของการวิเคราะห์จำแนกประเภท

การวิเคราะห์การจำแนกประเภทสามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. การวิเคราะห์แบบตรงหรือแบบมาตรฐาน (Standard หรือ Direct)
2. การวิเคราะห์แบบเชิงชั้น (Hierarchical)
3. การวิเคราะห์แบบทางอ้อมหรือแบบขั้นตอน (Indirect หรือ Step-wise)

การวิเคราะห์จำแนกประเภทแบบทางตรงหรือแบบมาตรฐาน คือ การทำการวิเคราะห์ทดสอบตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกทุกตัวพร้อมกัน มีลักษณะคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ

การวิเคราะห์จำแนกประเภทแบบเชิงชั้น คือ การวิเคราะห์การจำแนกที่จัดตัวแปรออกเป็นชุด ๆ ผู้วิจัยจัดลำดับการเอาตัวแปรแต่ละชุดเอาเองว่าชุดใดควรเข้าเป็นอันดับแรก ชุดใดควรเป็นอันดับรองมา

การวิเคราะห์จำแนกประเภทแบบทางอ้อมหรือแบบขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ทดสอบคัดเลือกเอาเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการจำแนก ให้เข้ามาอยู่ในสมการเท่านั้น

6.3 หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์กลุ่ม

การที่ต้องทราบจำนวนกลุ่มและต้องทราบว่าแต่ละ case อยู่กลุ่มใด จึงเป็นการกำหนดว่าข้อมูลนั้นจะต้องเป็นข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น ธนาकर A อยากทราบว่ามียูกหนึ่งรายใดบ้างเป็นลูกหนึ่งปกติ รายใดบ้างเป็นลูกหนึ่งมีปัญหา และมีลูกหนึ่งปกติก็ราย ลูกหนึ่งมีปัญหากี่ราย แล้วจึงศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลทำให้ลูกหนึ่งมีสถานภาพนี้แตกต่างกัน ถ้าคาดว่าตัวแปรที่ทำให้ลูกหนึ่งมีสถานภาพต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องมาจากการมีรายได้ต่างกัน จำนวนหนึ่งต่างกัน จากนั้นจึงนำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพนี้ รายได้ และจำนวนหนึ่ง มาสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ของสถานภาพการเป็นหนึ่งกับรายได้และจำนวนหนึ่ง โดยใช้หลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

สำหรับสมการความถดถอยที่สร้างขึ้นใน Discriminant Analysis นั้น ตัวแปรตามจะต้องเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม เช่น ถ้าแบ่งลูกหนึ่งเป็น 2 กลุ่ม ตัวแปรตาม D จะมี 2 ค่า คือ

$$D = \begin{cases} 1 & \text{ถ้าเป็นลูกหนึ่งปกติ} \\ 2 & \text{ถ้าเป็นลูกหนึ่งมีปัญหา} \end{cases}$$

หรือถ้าธนาคารแบ่งลูกหนี้เป็น 3 กลุ่ม ตัวแปรตาม D จะมี 3 ค่า คือ

$$D = \begin{cases} 1 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้ปกติ} & (\text{ไม่ค้างชำระเลย}) \\ 2 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้มีปัญหา} & (\text{ค้างชำระไม่เกิน 3 งวด}) \\ 3 & \text{ถ้าเป็นลูกหนี้เสีย} & (\text{ค้างชำระเกิน 3 งวด}) \end{cases}$$

ส่วนตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่ทำให้กลุ่มแตกต่างกัน ในที่นี้จะเรียกว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่ม (Discriminator Variable) หรือบางครั้งเรียกตัวแปรต้น ซึ่งเป็นตัวแปรที่นำมาใช้ในการแบ่งกลุ่ม case ส่วนตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่มควรเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ กรณีที่ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) หรือตัวแปรเชิงคุณภาพจะต้องปรับให้อยู่ในรูปตัวแปรเทียม (Dummy Variable) ตัวแปรต้นที่ทำให้ case แตกต่างกัน อาจจะมีเพียง 1 ตัว หรือตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรต้นจะอยู่ในรูปเชิงเส้น ดังนี้

$$D = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p + e \quad \dots\dots\dots (1)$$

โดยที่ D = เป็นตัวแปรตามและเป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม

X_1, X_2, \dots, X_p เป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจำแนกกลุ่ม ; $p \geq 1$

E = ค่าความคลาดเคลื่อน

เมื่อใช้ข้อมูลตัวอย่างมาประมาณสมการที่ (1) จะเป็น

$$\hat{D} = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_p x_p \quad \dots\dots\dots (2)$$

การประมาณสัมประสิทธิ์ $\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_p$ ด้วย a, b_1, b_2, \dots, b_p ตามลำดับ โดยมีเป้าหมายที่ทำให้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มมีมากที่สุด นั่นคือ ทำให้ค่า

ความผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between-Groups Sum Square)

ความผันแปรภายในกลุ่ม (Within Group Sum Square)

มีค่ามากที่สุด และค่า \hat{D} ที่ได้ เรียกว่า Discriminant Score

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจำแนกกับชุดตัวแปรต้น (ตัวแปรจำแนก) และจำแนกหน่วยวิเคราะห์เข้ากลุ่มได้ 3 วิธี ดังนี้ (วิมล พลราช, 2540)

1. ใช้ฟังก์ชันจำแนก สร้างคะแนนจำแนกของแต่ละหน่วยวิเคราะห์ แล้วจัดหน่วยวิเคราะห์เข้ากลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด
2. ใช้ฟังก์ชันระยะห่างทั่วไป โดยจัดหน่วยวิเคราะห์เข้ากลุ่มที่มีระยะห่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์กับศูนย์กลางกลุ่มน้อยที่สุด
3. ใช้ความน่าจะเป็นสมาชิกภาพกลุ่มตามกฎของเบย์ โดยจัดหน่วยวิเคราะห์เข้ากลุ่มที่มีความน่าจะเป็นภายหลังใหญ่ที่สุด

6.4 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

1. เพื่อหาสมการเชิงเส้นหรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแยกกลุ่ม หรือตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว X_1, X_2, \dots, X_p ; $p \geq 1$ โดยการสร้างสมการเชิงเส้นดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลจริงที่ทราบกลุ่มอยู่แล้ว
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป (Multivariate) โดยการเปรียบเทียบค่ากลางของกลุ่ม (Group Centroid)
3. เพื่อนำสมการหรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างขึ้นในข้อ 1 มาใช้ในการพยากรณ์ว่า Case ใหม่ที่ยังไม่ทราบกลุ่มว่าควรจะอยู่ในกลุ่มใด เช่น ถ้ามีลูกค้าใหม่ อาจใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพยากรณ์ ว่าลูกค้ารายนี้จะเป็นลูกหนี้ดีหรือลูกหนี้มีปัญหา โดยใช้ตัวแปรอิสระของลูกค้ารายดังกล่าว เช่น รายได้ ปริมาณหนี้ อายุ เป็นต้น
4. เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม เช่น ลูกหนี้ธนาคาร ถ้าจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในรูปมาตรฐาน (Standardized Coefficient) และการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายได้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการแบ่งกลุ่มหรือทำให้ลูกหนี้มีสถานภาพต่างกัน และตัวแปรปริมาณหนี้สำคัญรองลงมา
5. สามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่สร้างในข้อ 1 มาใช้ในการประเมินเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่ม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ตัวแปรต้นต้องมีการแจกแจงแบบปกติพหุ
2. ความแปรปรวนร่วมในแต่ละกลุ่มตัวอย่างต้องเท่ากัน

6.5 ขั้นตอนของการจำแนกกลุ่ม

การที่จะกล่าวถึงขั้นตอนการแบ่งกลุ่ม case นั้น จะต้องทราบจำนวนกลุ่มมาก่อนและต้องทราบ ว่าแต่ละ case อยู่กลุ่มใด จึงจะสามารถใช้ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มในการพยากรณ์ว่า case ใหม่ หรือ case ที่ยังไม่ได้ถูกจัดกลุ่มควรอยู่ในกลุ่มใด และยังสามารถศึกษาได้ว่าตัวแปร หรือปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการ แบ่งกลุ่ม หลังจากทราบจำนวนกลุ่มแล้วให้ทำตามขั้นตอนดังนี้

1. พิจารณาหรือกำหนดตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลหรืออิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่ม เช่น การแบ่งกลุ่มลูกหนี้ อาจพิจารณาถึงรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพของลูกหนี้ เป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
2. เลือกตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นตัวแทนของกลุ่ม เช่น เลือกตัวอย่างลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่มีปัญหา จากลูกหนี้แต่ละกลุ่มที่มีอยู่จริง หรืออาจจะใช้ประชากรหรือลูกหนี้ทั้งหมดก็ได้

3. เก็บรวบรวมข้อมูลของตัวแปรอิสระที่เลือกไว้ในขั้นที่ 1 เช่น เก็บข้อมูลรายได้ อายุ ปริมาณหนี้ อาชีพของลูกหนี้ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่งในขั้นที่ 2

4. สร้างเกณฑ์หรือสร้างสมการจำแนกกลุ่มโดยใช้ข้อมูลที่เก็บจากขั้นที่ 2 และ 3 สำหรับ หลักเกณฑ์ที่ใช้ จะนำหลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยการสร้างสมการเชิงเส้นที่เป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบ่งกลุ่ม (Y) กับตัวแปรอิสระหรือประมาณค่า β ที่ทำให้ค่า

$$\frac{\text{ความผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between-Groups Sum Square)}}{\text{ความผันแปรภายในกลุ่ม (Within Group Sum Square)}}$$

มีค่าสูงสุด หรือทำให้มีเปอร์เซ็นต์การจัดกลุ่มผิดน้อยที่สุด

สำหรับฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มจะอยู่ในรูปเชิงเส้น ดังนี้

$$\hat{D} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_px_p$$

โดยที่ D = ตัวแปรตามหรือเรียกว่า Discriminant score

b_i = สัมประสิทธิ์ของการจำแนกกลุ่ม

x_i = ตัวแปรอิสระหรือเรียกว่า ตัวแปรจำแนกกลุ่ม (Discriminant variable) ตัวที่ i ; $i = 1, 2, \dots, p$

p = จำนวนตัวแปรจำแนกกลุ่ม

k = จำนวนกลุ่ม

จำนวนสมการจำแนกกลุ่ม = $\min(p, k-1)$

กรณีที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม จะมีสมการจำแนกกลุ่มเพียง 1 สมการ

5. นำเกณฑ์หรือฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่ได้จากขั้นที่ 4 มาพยากรณ์กลุ่มของคนหรือสิ่งของที่เข้ามาใหม่

6.6 สถิติสำคัญในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ มีสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจความสำคัญของสมการจำแนกกลุ่มพหุด้วยกัน 3 ตัว คือ

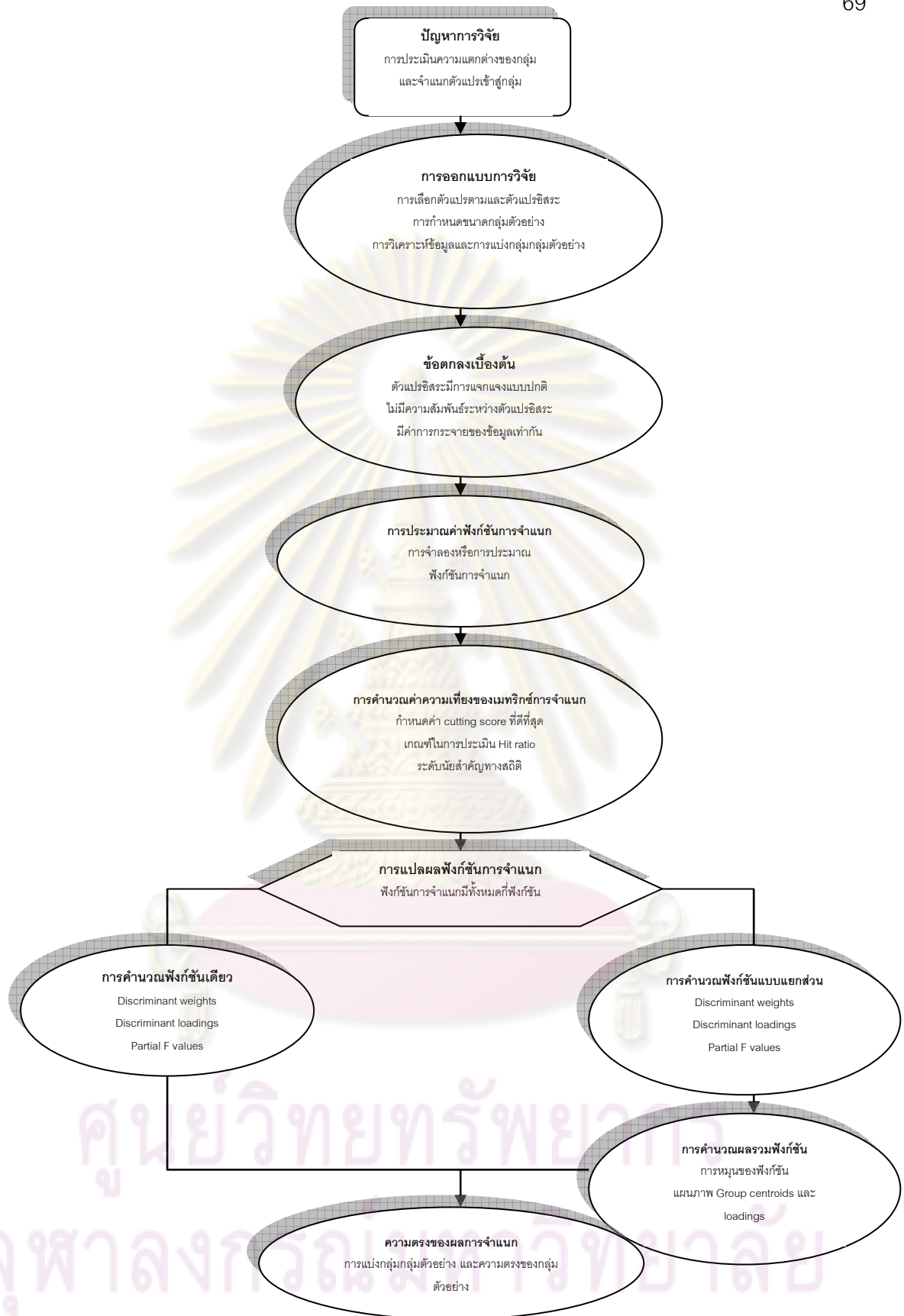
1) ค่าไอเกน (Eigen value) เป็นค่าที่ได้จากกระบวนการหาสมการจำแนกกลุ่มพหุ เป็นค่าที่ใช้วัดความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการ ค่ารวมของไอเกน สามารถวัดความผันแปร (total variance) ทั้งหมดของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ หรือตัวแปรอิสระ เมื่อนำค่าไอเกนแต่ละค่าคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของค่ารวมไอเกนทั้งหมด ค่าที่ได้สามารถนำไปใช้อ้างอิงความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของสมการจำแนกกลุ่มพหุได้ตามลำดับความสำคัญ ดังนั้นนักวิจัยจึงสามารถใช้ค่าไอเกนกำหนดจำนวนสมการจำแนกกลุ่มพหุที่ต้องการหาได้โดยกำหนดค่าขั้นต่ำของไอเกนไว้

2) ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล (Canonical correlation) เป็นสถิติที่สามารถใช้ในการตัดสินความสำคัญของสมการกับกลุ่มของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ซึ่งระบุการเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ของตัวแปรตาม โดยชี้ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มมีความสำคัญของสมการจำแนกกลุ่มพหุที่ได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัลกำลังสอง หมายถึง สัดส่วนของการผันแปรของสมการที่อธิบายกลุ่ม ดังนั้นค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัลที่ต่ำ หมายความว่า สมการจำแนกกลุ่มพหุนั้นไม่สามารถใช้ในการทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ดี

3) ค่าวิลคิส แลมบ์ดา (Wilks' Lambda) เป็นมาตรวัดอำนาจการจำแนกของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุเดิม โดยที่ยังไม่ได้หักออกจากสมการจำแนกกลุ่มพหุ กล่าวคือ ค่าของแลมบ์ดา มากเท่าใด ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุหรือข้อมูลที่เหลือจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยสมการจำแนกกลุ่มพหุใหม่จะน้อยลงไปเท่าใด นักวิจัยสามารถแปลงค่าของแลมบ์ดา เป็นค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าไค-สแควร์ต่ำ แสดงว่าค่าแลมบ์ดาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4) ค่าสถิติทดสอบเอฟ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มของแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรจำแนก หรือการทดสอบนัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์การจำแนก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3 กระบวนการตัดสินใจการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

ที่มา: Hair, J. F. et al, and other (1995)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับนักศึกษา ในเขตภาคกลาง จำนวนทั้งสิ้น 2,424 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่ศึกษาในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับนักศึกษา ในเขตภาคกลาง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่มหาวิทยาลัยจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากทุกสาขาวิชา เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาจากทุกสาขาวิชา โดยกำหนดให้นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่ศึกษาในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับนักศึกษา เป็นหน่วยการสุ่ม (sampling unit)

การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

E = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ในที่นี้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05

$$\text{แทนค่าตามสูตร} \quad n = \frac{2,424}{1 + 2,424(.05)^2}$$

จากการคำนวณตามสูตร ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 344 คน

เนื่องจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในการวิจัยโดยเฉลี่ยมีค่าประมาณร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 อ้างถึงใน ภาวิณี บุญเสริม, 2546) ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจึงควรมี 430 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะทำการสุ่มตัวอย่างจากทุกสาขาวิชา และเนื่องจากสาขาวิชาที่กำลังศึกษา เป็นตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นจึงต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากทุกสาขาวิชาจำนวนเท่าๆ กัน ซึ่งถ้าสุ่มกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาละ 4 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 426 คน ซึ่งต่ำกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คือ 430 คน และถ้าสุ่มกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาละ 5 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 531 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คือ 430 คน จากหลักการของการสุ่มตัวอย่าง ถ้าประชากรมีลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาผันแปรหรือมีความแตกต่างระหว่างหน่วยสูงขึ้นเพียงไร ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้นเพียงนั้น เพื่อให้สามารถประมาณค่าของลักษณะนั้นได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น แต่ถ้าประชากรมีความเป็นเนื้อเดียวกันมากขึ้นเพียงใด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนก็สามารถเล็กลงได้เพียงนั้น เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีลักษณะ คือ มีความคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกัน อีกทั้งการเลือกตัวอย่างที่เหมาะสม จะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้วิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดมหาวิทยาลัยที่มีประชากรมากกว่า 100 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาละ 5 คน ถ้าสาขาวิชาใดมีประชากรน้อยกว่า 5 คน จะเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในสาขาวิชานั้น มหาวิทยาลัยที่มีประชากรไม่เกิน 100 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาละ 4 คน ถ้าสาขาวิชาใดมีประชากรน้อยกว่า 4 คน จะเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในสาขาวิชานั้น ยกเว้นสาขาวิชาการมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีการแบ่งเป็นเอกเดี่ยวและเอกคู่ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสุ่มในสาขานี้ตามวิชาเอกเดี่ยว ส่วนเอกคู่ซึ่งประกอบด้วยหลายสาขาวิชาผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเอกคู่จำนวน 15 คน ซึ่งทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 498 คน รายละเอียดของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (เอกคู่)	19	5
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	36	5
สาขาวิชาดนตรีศึกษา	25	5
สาขาวิชาธุรกิจศึกษา	9	5
สาขาวิชาประถมศึกษา	25	5
สาขาวิชาศิลปศึกษา	39	5
สาขาวิชามัธยมศึกษา		
เอกเดี่ยว		
คณิตศาสตร์	13	5
ฟิสิกส์	6	5
ชีววิทยา	5	5
ภาษาไทย	12	5
ภาษาอังกฤษ	21	5
สังคมศึกษา	5	5
เอกคู่	83	15
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		
สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์	28	5
สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์	34	5
สาขาวิชาพลศึกษา	80	5
สาขาวิชาสุขศึกษา	23	5
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์	21	5
สาขาวิชาธุรกิจศึกษา	23	5
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		
สาขาวิชาการประถมศึกษา	31	5
สาขาวิชาภาษาไทย	17	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	15	5

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ต่อ)		
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	31	5
สาขาวิชาสังคมศึกษา	18	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – ชีววิทยา	16	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – เคมี	22	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์	11	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – ทั่วไป	31	5
สาขาศิลปศาสตรศึกษา-ทัศนศิลป์ศึกษา	8	5
สาขาศิลปศาสตรศึกษา-ดนตรีศึกษา-ดนตรีไทย	6	5
สาขาศิลปศาสตรศึกษา-ดนตรีศึกษา-ดนตรีสากล	4	4
สาขาศิลปศาสตรศึกษา-ศิลปะการแสดงศึกษา	10	5
4. มหาวิทยาลัยศิลปากร		
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	27	5
สาขาวิชาสังคมศึกษา	26	5
สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยม	21	5
สาขาวิชาการประถมศึกษา	19	5
สาขาวิชาภาษาไทย	41	5
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา		
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	10	4
สาขาวิชาภาษาไทย	14	4
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	21	4
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต		
สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยม	72	5
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ	54	5
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม		
สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยม	45	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	38	5
สาขาวิชาภาษาไทย	27	5

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (ต่อ)		
สาขาวิชาสังคมศึกษา	35	5
สาขาวิชาศิลปกรรม	7	5
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	28	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	23	5
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี		
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	11	4
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	2	2
สาขาวิชาภาษาไทย	5	4
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	8	4
สาขาวิชาสังคมศึกษา	32	4
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา		
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี	74	5
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	20	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	64	5
สาขาวิชาภาษาไทย	28	5
สาขาวิชาสังคมศึกษา	28	5
สาขาวิชาศิลปกรรม	53	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	23	5
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา		
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี	36	4
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	17	4
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	15	4
สาขาวิชาสังคมศึกษา	32	4
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์		
สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี	32	4
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	12	4
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	17	4

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
11.มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (ต่อ)		
สาขาวิชาภาษาไทย	12	4
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	11	4
สาขาวิชาสังคมศึกษา	10	4
12.มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ		
สาขาภาษาอังกฤษ	17	4
สาขาคณิตศาสตร์	29	4
สาขาวิทยาศาสตร์	19	4
สาขาการศึกษาปฐมวัย	10	4
สาขาภาษาไทย	8	4
สาขาสังคมศึกษา	12	4
13.มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี		
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	45	5
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	23	5
สาขาวิชาศิลปกรรม (ดุริยางคศิลป์)	21	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	21	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	9	5
14.มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี		
สาขาวิชาภาษาไทย	24	4
สาขาวิชาสังคมศึกษา	11	4
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	14	4
สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	9	4
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	28	4
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี		
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	32	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา	9	5
สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา	22	5

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (ต่อ)		
สาขาวิชาสังคมศึกษา	17	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา	27	5
สาขาวิชาศิลปกรรมแขนงดุริยางคศิลป์	10	5
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม		
สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย	44	5
สาขาวิชาภาษาไทย	22	5
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	20	5
สาขาวิชาสังคมศึกษา	20	5
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	8	5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	23	5
สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรี)	13	5
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง		
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	20	4
สาขาวิชาศิลปกรรม (ดนตรี)	5	4
สาขาวิชาคณิตศาสตร์	16	4
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	11	4
สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย	28	4
รวม	2,424	498

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาต้องศึกษาโดยใช้หลักสูตร 5 ปี ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา 4 ปี ผู้วิจัยจึงต้องทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตร 5 ปี ดังนั้นก่อนที่ผู้วิจัยจะสร้างเครื่องมือโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยยังต้องทำการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาที่ศึกษาหลักสูตร 5 ปี เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา โดยการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 4 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ

1. เป็นนิสิตนักศึกษาที่มีความเต็มใจและยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์
2. เป็นนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตร 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีประเด็นที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นมาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดเป็นโครงสร้างในการสัมภาษณ์ โดยประเด็นการสัมภาษณ์ คือ ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาจิตวิทยา โดยประเด็นการสัมภาษณ์ วันที่ 27 มีนาคม 2551 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2551 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยถอดเทปบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วทำการสรุปตามประเด็นสำคัญ และนำตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อที่ได้จากการสัมภาษณ์

ตัวแปร / ผู้ให้ข้อมูล	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				✓					1
สาขาวิชาที่ต้องการศึกษา	✓			✓			✓		3
เพศ					✓			✓	2
ฐานะทางครอบครัว					✓	✓	✓		3
ความก้าวหน้าในการทำงาน	✓	✓		✓	✓			✓	5
มีความรู้เฉพาะด้านเพิ่มขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓			✓	6
รายได้ที่คาดหวัง	✓	✓	✓	✓				✓	5
ความถนัดในวิชาเรียน		✓							1
การมีที่ศึกษาอยู่	✓								1
ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓			✓	6
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง					✓	✓	✓	✓	4
การยอมรับทางสังคม			✓	✓					2
บิดามารดาให้การสนับสนุน	✓			✓		✓			3
ค่าธรรมเนียมการศึกษา		✓		✓					2
อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาโท		✓		✓				✓	3
การประกอบอาชีพ				✓					1
เพื่อน	✓								1
ความชอบ	✓								1
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา					✓		✓		2
โรงเรียนที่ฝึกสอน		✓	✓	✓					3

จากตารางที่ 3.2 สรุปได้ว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา ที่มีผู้สนับสนุน 3 คนขึ้นไป คือ สาขาวิชาที่ต้องการศึกษา ฐานะทางครอบครัว ความก้าวหน้าในการทำงาน การมีความรู้เฉพาะด้านเพิ่มขึ้น รายได้ที่คาดหวัง ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง บิดามารดาให้การสนับสนุน อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาโท และโรงเรียนที่ฝึกสอน จะเห็นว่าตัวแปรส่วนมากเป็นตัวแปรที่เหมือนกับการสังเคราะห์ตัวแปรที่มีผู้ทำการวิจัยได้ข้อค้นพบดังตาราง 2.4 แต่มีหนึ่งตัวแปรคือโรงเรียนที่ฝึกสอนที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาให้ข้อมูลว่ามีผลต่อความคิดในการศึกษาต่อ เช่น นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในชั้นปีที่ 5 เทอม 1 และ 2 ซึ่งแต่ละเทอมจะต้องฝึกปฏิบัติการวิชาชีพต่างโรงเรียนกัน โดยจะต้องฝึกที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นเวลา 1 เทอม และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอีก 1 เทอม ซึ่งบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาตัวแปรความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพเพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรอิสระอีกหนึ่งตัวแปร อีกทั้งการดำเนินงานโครงการครูสหกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนฝึกปฏิบัติการวิชาชีพแตกต่างกันในเรื่องของเวลาที่ฝึกปฏิบัติและโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติ โดยโครงการครูสหกิจเป็นโครงการที่ส่งนิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2550 เพื่อฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูเป็นภาคการศึกษาและมีค่าตอบแทนให้ในช่วงที่ฝึกปฏิบัติการสอน ทำให้นิสิตนักศึกษาบางส่วนฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นปีที่ 4 เทอมที่ 2 และชั้นปีที่ 5 เทอมที่ 1 และนิสิตนักศึกษาบางส่วนฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นปีที่ 5 เทอมที่ 1 และ 2 ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ รวมทั้งการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี โดยสามารถคัดเลือกปัจจัยที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ได้ 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ทศนคติต่อวิชาชีพครู (3) ทศนคติต่อการศึกษาต่อ และ (4) ลักษณะมุ่งอนาคต ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย (1) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (2) อาชีพของผู้ปกครอง (3) รายได้ของผู้ปกครอง (4) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง และ (5) การสนับสนุนจากเพื่อน ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี ประกอบด้วย (1) สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และ (2) ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ ส่วนตัว

แปรตามในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการศึกษาต่อ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ศึกษาต่อทันที ศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมข้อความ เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ได้แก่

- 2.1 ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู
- 2.2 ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ
- 2.3 ลักษณะมุ่งอนาคต
- 2.4 ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
- 2.5 การสนับสนุนจากเพื่อน

โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย คือ

ถ้าตอบ	เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี มีขั้นตอนการดำเนินการ คือ

1. การสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะคิดต่อวิชาชีพครู สร้างโดยอาศัยแนวคิดการวัดทัศนคติของ Traindis (1971 อ้างถึงในศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์, 2544) และผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัด

ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของสังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา (2543) และฐิติพร ลิณีฐฎา (2547) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ด้านความคิด (2) ด้านความรู้สึก และ (3) ด้านพฤติกรรม

แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการศึกษาคือ สร้างโดยอาศัยแนวคิดการวัดทัศนคติของ Traindis (1971 อ้างถึงในศรารวรรณ์ ศิริพันธ์, 2544) และผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดทัศนคติต่อการศึกษาคือของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) และศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ด้านความคิด และ (2) ด้านความรู้สึก

แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตของฐิติพร ลิณีฐฎา (2547) และอังสนา สารเขวตร (2547) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ (1) การวางแผนล่วงหน้า (2) การตั้งเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และ (3) การคาดการณ์ถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของจินตนา สายทองคำ (2539) และศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ความต้องการหรือคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ (2) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเทียบกับผู้อื่น และ (3) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากเพื่อน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของฐิติพร ลิณีฐฎา (2547) ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ความมีอิทธิพลของเพื่อนในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษา โดยที่ดัชนี IOC มีลักษณะการให้คะแนน คือ

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่อาจตัดสินใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ (1) มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี (2) มีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก (3) มีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย วิธีการวัดตัวแปรระเบียบวิธีวิจัย และสถิติเพื่อการวิจัย (4) มีผลงานวิจัยทางด้านการศึกษา

สำหรับผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชำนิ ประศาสน์ (2547) กำหนดว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี IOC ซึ่งค่าที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC \geq 0.5$) จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับข้อคำถามที่จะวัด โดยในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงทำการปรับข้อคำถามทั้ง 2 ข้อนี้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามจากข้อเสนอแนะที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้ง โดยรายละเอียดของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติมจากคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
ส่วนบุคคล	2	การเป็นครูทำให้ได้ทำประโยชน์กับสังคมได้	ปรับภาษาเป็น อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำประโยชน์ต่อสังคม
	3	อาชีพครูทำให้มีช่องทางหารายได้พิเศษ	ปรับข้อคำถามจากเดิมเป็นบวกให้เป็นลบ
ทางเศรษฐกิจและสังคม	11	คนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีโอกาสได้ทำงานดีกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี	ปรับภาษาเป็น ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีโอกาสได้ทำงานดีกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
	13	คนที่จบปริญญาโททำให้มีโอกาสที่จะเลือกอาชีพได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ	ปรับภาษาเป็น ผู้ที่จบปริญญาโทมีโอกาสที่จะเลือกอาชีพได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ
	16	บุคคลที่จบปริญญาโทมีความรู้ไม่แตกต่างจากบุคคลที่จบปริญญาตรี	ไม่ต้องขีดเส้นใต้
	17	การศึกษาในระดับปริญญาโทสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของตนและคนในครอบครัว	ปรับภาษาเป็น การเรียนจบปริญญาโทสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของตนเองและคนในครอบครัว
	23	ข้าพเจ้าศึกษาสถานการณในสังคมปัจจุบันก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการศึกษา	ปรับภาษาเป็น ข้าพเจ้าศึกษาสถานการณในสังคมปัจจุบันก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการศึกษาของตนเอง

ตารางที่ 3.3 (ต่อ) ข้อคำถามที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติมจากคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ

ปัจจัย	ข้อที่	ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับปรุง
ทางเศรษฐกิจ และสังคม	26	ข้าพเจ้าพิจารณาข้อมูลของอาชีพ หลายๆ อาชีพ เพื่อช่วยในการ พิจารณาว่าท่านเหมาะกับ อาชีพอะไร	ปรับภาษาเป็น ข้าพเจ้าพิจารณาข้อมูลของอาชีพหลายๆ อาชีพ เพื่อช่วยในการพิจารณาว่าตนเอง เหมาะกับอาชีพอะไร
	29	ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับอาชีพที่ท่านสนใจ	ปรับภาษาเป็น ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพ ที่ท่านเองสนใจ
	32	ข้าพเจ้าต้องการเลือกอาชีพ ได้หลากหลาย	เปลี่ยนข้อคำถามโดยเน้นวิชาชีพครู ข้าพเจ้าต้องการมีชื่อเสียงในวงการศึกษา
	43	ถ้าข้าพเจ้ามีความเห็นไม่ตรง กับเพื่อน ข้าพเจ้าจะเชื่อ ความคิดตนเอง	ปรับภาษาเป็น เมื่อข้าพเจ้ามีความเห็นไม่ตรงกับเพื่อน ข้าพเจ้ามักจะเชื่อความคิดของตนเอง
	44	ข้าพเจ้าจะทำตามความ นิยมของกลุ่มเพื่อนเสมอ	สร้างข้อคำถามใหม่ ข้าพเจ้ามักตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง โดยไม่ปรึกษาเพื่อน

สำหรับผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้
แบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 68 ข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถาม

ตอนที่	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อที่	จำนวน ข้อ
1	ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม	1.1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม		
		1.1.1 เพศ	1	1
		1.1.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม	2	1
	ข้อมูลผู้ปกครอง และการศึกษาใน ปัจจุบันและอนาคต	1.1.3 เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง	3	1
รวม		1-3	3	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ) โครงสร้างของเนื้อหาและจำนวนข้อของแบบสอบถาม

ตอนที่	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อที่	จำนวนข้อ		
1	ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลผู้ปกครอง และการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต	1.2 ข้อมูลผู้ปกครอง				
		1.2.1 จำนวนบุตร	4	1		
		1.2.2 อาชีพ	5	1		
		1.2.3 รายได้รวมต่อเดือน	6	1		
		รวม		4-6	3	
		1.3 การศึกษาในปัจจุบันและอนาคต				
		1.3.1 มหาวิทยาลัยที่ศึกษาในปัจจุบัน	7	1		
		1.3.2 สาขาวิชาที่ศึกษาในปัจจุบัน (ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี)	8	1		
		1.3.3 การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ (ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี)	9-10	2		
		1.3.4 การเป็นนักศึกษาทุนและเข้าร่วมโครงการ	11-12	2		
		1.3.5 การศึกษาในอนาคต	13-17	5		
		1.3.6 สื่อที่ทำให้ทราบข้อมูลการศึกษาต่อ	18	1		
		รวม		7-18	12	
2	ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี	2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล				
		2.1.1 ทศนคติต่อวิชาชีพครู	1-10	10		
		2.1.2 ทศนคติต่อการศึกษาต่อ	11-20	10		
		2.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต	21-30	10		
		2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม				
		2.2.1 ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	31-40	10		
		2.2.1 ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	31-40	10		
		2.2.2 การสนับสนุนจากเพื่อน	41-50	10		
			รวม		31-50	20
			รวม			68

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต นักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ถ้าแบบสอบถามใดมีค่าความเที่ยงต่ำกว่า 0.70 จะนำไปปรับแก้ไขอีกครั้ง เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงที่ใช้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2547)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามของปัจจัยในแต่ละด้านมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.486 - 0.828 ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามบางข้อออก โดยคำนึงถึงโครงสร้างของเนื้อหา ซึ่งทำให้มีค่าความเที่ยงสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 5 ข้อ จากทั้งหมด 68 ข้อ และทำการวิเคราะห์ใหม่เป็นครั้งที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.710 - 0.828 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.915 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพในเรื่องความเที่ยง เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงที่ใช้ได้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2547) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.5 ดังนี้

ตารางที่ 3.5 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าความเที่ยง
1. ทศนคติต่อวิชาชีพครู	0.806
2. ทศนคติต่อการศึกษาคือ	0.735
3. ลักษณะมุ่งอนาคต	0.768
4. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	0.828
5. การสนับสนุนจากเพื่อน	0.710
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.915

1. นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงคณบดีของสถาบันที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนิสิตนักศึกษา สาขาวิชาของนิสิตนักศึกษา ชื่อและที่ตั้งโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในชั้นปีที่ 5 เทอมที่ 1

2. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในชั้นปีที่ 5 เทอมที่ 1 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2551 ถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2551 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 498 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 404 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.12 แต่แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ห้ข้อมูลจำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.52 โดยอัตราการตอบกลับในแต่ละมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 อัตราการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	อัตราการตอบกลับ	ร้อยละ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	75 (15.06)	58 (77.33)	14.65
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	64 (12.85)	52 (81.25)	13.13
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	35 (7.03)	31 (88.57)	7.83
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	35 (7.03)	29 (82.86)	7.32
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	35 (7.03)	29 (85.71)	7.58
6. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	30 (6.02)	23 (76.67)	5.81
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	30 (6.02)	24 (80.00)	6.06
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	25 (5.02)	24 (96.00)	6.06
9. มหาวิทยาลัยศิลปากร	25 (5.02)	20 (80.00)	5.05
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	24 (4.82)	20 (83.33)	5.05
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ฯ	24 (4.82)	13 (54.17)	3.28
12. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	20 (4.02)	18 (90.00)	4.55
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	20 (4.02)	6 (30.00)	1.52

ตารางที่ 3.6 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างและอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	อัตราการตอบกลับ	ร้อยละ
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	18 (3.61)	15 (83.33)	3.79
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	16 (3.21)	16 (100.00)	4.04
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	12 (2.41)	8 (66.67)	2.02
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	10 (2.01)	9 (90.00)	2.27
รวม	498 (100)	396 (79.52)	100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อโดยใช้ค่าสถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

1.3 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี คือ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแจงของตัวแปร

2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี โดยใช้ค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และสถิติไค-สแควร์ ($\chi^2 - test$)

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา โดยใช้สถิติไค-สแควร์ ($\chi^2 - test$)

เกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร พิจารณาได้จากค่าความสัมพันธ์ (Contingency Coefficient: C) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) คือ

ถ้า $C = 0$ แสดงว่าตัวแปร 2 ตัว นั้นเป็นอิสระกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า C เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปร 2 ตัวดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันมาก

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการศึกษาต่อ โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis)

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้มีตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) คือ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ ดังนั้นก่อนวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องปรับให้อยู่ในรูปตัวแปรเทียม (Dummy Variable) โดยจะกำหนดรหัสตัวแปรดังนี้

1. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาแบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาสำหรับผู้ปกครองในด้านต่างๆ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาสำหรับกลุ่มอาชีพศึกษา ดังนั้นตัวแปรสาขาวิชาที่กำลังศึกษาเมื่อปรับให้อยู่ในรูปตัวแปรเทียม (Dummy Variable) และกำหนดรหัสดังนี้

กลุ่มการศึกษาปฐมวัย:	1 0 0 0
กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน:	0 1 0 0
กลุ่มการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในด้านต่างๆ:	0 0 1 0
กลุ่มการศึกษานอกระบบโรงเรียน:	0 0 0 1
กลุ่มการศึกษาสำหรับกลุ่มอาชีพศึกษา:	0 0 0 0

2. ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพที่เหมือนกัน หรือสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพแตกต่างกัน เมื่อปรับให้อยู่ในรูปตัวแปรเทียม (Dummy Variable) และกำหนดรหัสดังนี้

สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพที่เหมือนกัน:	1
สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพแตกต่างกัน:	0

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความต้องการ การศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบ วัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษา ต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี 2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา และ 2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้าง สมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการศึกษาต่อ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
C.V.	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
Max	หมายถึง	คะแนนสูงสุด (Maximum)
Min	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด (Minimum)
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (Skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
C	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์ (Contingency Coefficient)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of freedom)
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนปัจจัยที่ใช้จำแนกความต้องการทางการศึกษา

GPAX	หมายถึง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ATTT	หมายถึง	ทัศนคติต่อวิชาชีพรู
ATTS	หมายถึง	ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ
FUTU	หมายถึง	ลักษณะมุ่งอนาคต
EXPE	หมายถึง	ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
OCCP	หมายถึง	อาชีพของผู้ปกครอง
INPA	หมายถึง	รายได้ของผู้ปกครอง
INRE	หมายถึง	เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง
FRIE	หมายถึง	การสนับสนุนจากเพื่อน
MAJO	หมายถึง	สาขาวิชาที่กำลังศึกษา
MAJE	หมายถึง	กลุ่มสาขาการศึกษาปฐมวัย
MAJB	หมายถึง	กลุ่มสาขาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
MAJC	หมายถึง	กลุ่มสาขาการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในด้านต่างๆ
MAJN	หมายถึง	กลุ่มสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
BELO	หมายถึง	ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ
GROUP	หมายถึง	ความต้องการศึกษาต่อ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนแรก ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ และส่วนที่สาม ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี คือ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแจงของตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.01 และ 23.99 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีพี่น้องจำนวน 1-2 คนมากที่สุด (ร้อยละ 57.07) รองลงมาคือมีพี่น้องจำนวน 3-4 คน (ร้อยละ 39.14) และ 5 คนขึ้นไป (ร้อยละ 3.79) ตามลำดับ นิสิตนักศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่มเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 46.21) รองลงมาเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่มเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (ร้อยละ 38.64) และเป็นนิสิตนักศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม (ร้อยละ 15.15) ตามลำดับ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 64.39) มากที่สุด และเป็นนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 34.97) สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในช่วงนอกเวลาราชการ (ร้อยละ 65.03) มากที่สุด และต้องการศึกษาต่อช่วงในเวลาราชการ (ร้อยละ 34.97) นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครุสหกิจ (ร้อยละ 60.10) และไม่เข้าร่วมโครงการครุสหกิจ (ร้อยละ 39.90) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ จำนวนพี่น้อง กลุ่มมหาวิทยาลัย ประเภทนิสิตนักศึกษา ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาต่อและการเข้าร่วมโครงการครุสหกิจ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
- ชาย	95	23.99
- หญิง	301	76.01
รวม	396	100.00
2.จำนวนพี่น้อง		
- 1 - 2 คน	226	57.07
- 3 - 4 คน	155	39.14
- 5 คน ขึ้นไป	15	3.79
รวม	396	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ จำนวนพี่น้อง กลุ่มมหาวิทยาลัย ประเภทนิสิตนักศึกษา ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาต่อและการเข้าร่วมโครงการครุสหกิจ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.มหาวิทยาลัย		
- มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย	153	38.64
- มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม	183	46.21
- มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม	60	15.15
รวม	396	100.00
4.ประเภทของนิสิตนักศึกษา		
- นิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุน	141	35.61
- นิสิตนักศึกษาปกติ	255	64.39
รวม	396	100.00
5.ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา		
- ในเวลาราชการ	114	34.97
- นอกเวลาราชการ	212	65.03
รวม	326	100.00
5.การเข้าร่วมโครงการครุสหกิจ		
- เข้าร่วม	238	60.10
- ไม่เข้าร่วม	158	39.90
รวม	396	100.00
รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น	396	100.00

กล่าวโดยสรุป นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลักษณะ 5 ปี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน เป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่มเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในช่วงนอกราชการ และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครุสหกิจ

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเมื่อจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 86.87) ส่วนนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 13.13 โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

ความต้องการศึกษาต่อ	จำนวนนิสิตนักศึกษา (คน)	ร้อยละ
ศึกษาต่อทันที	136	34.34
ศึกษาต่อในอนาคต	208	52.53
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	52	13.13
รวม	396	100

1.3 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี คือ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแจงของตัวแปร

เนื่องจากค่าเฉลี่ยของตัวแปรบางตัวมีฐานแตกต่างกัน โดยตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS) ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) และการสนับสนุนจากเพื่อน (FRIE) วัดจากแบบสอบถามมาตรฐานค่า พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) และลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเท่ากับ 4.13 4.08 และ 3.88 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (0.45 – 0.54) และสัมประสิทธิ์การกระจาย (10.93-16.38) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) มีการกระจายน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.93) แสดงว่านิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาความเบ้ พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) (-0.41) ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ(ATTS) (-0.07) ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU) (-0.13) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) (-0.34) และการสนับสนุนจากเพื่อน (FRIE) (-0.17) มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย

(ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่า นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลัทธิ 5 ปี มีคะแนนความคิดเห็นต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครู ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และการสนับสนุนจากเพื่อนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) (0.80) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) (0.84) มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา (ค่าความเบ้เป็นบวก) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรเหล่านี้ส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาความโด่ง พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่า ข้อมูลมีการแจกแจงสูงกว่าโค้งปกติ ยกเว้นตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) (-0.37) ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS) (-0.09) ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU) (-0.47) ที่มีการแจกแจงต่ำกว่าโค้งปกติ รายละเอียดของค่าสถิติพื้นฐานของแต่ละตัวแปรแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาลัทธิ 5 ปี

ตัวแปร	Min	Max	Mean	S.D.	CV (%)	Sk	Ku
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX)	2.20	3.93	3.25	3.00	92.25	-0.37	-0.37
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT)	1.00	5.00	4.13	0.45	10.93	-0.41	0.20
ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS)	1.00	5.00	3.51	0.54	15.23	-0.07	-0.09
ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU)	1.00	5.00	3.88	0.50	12.83	-0.13	-0.47
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE)	1.00	5.00	4.08	0.46	11.30	-0.34	0.27
รายได้ของผู้ปกครอง (INPA)	3,000	150,000	20,494.44	18,278.44	89.19	0.80	0.60
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE)	1,000	15,000	6,007.07	2,598.77	43.26	0.84	0.80
การสนับสนุนจากเพื่อน (FRIE)	1.00	5.00	2.88	0.47	16.38	-0.17	0.01

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการแทนด้วยคะแนนเกียรตินิยมของอาชีพ แต่ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรอาชีพของผู้ปกครองในลักษณะของข้อมูลเชิงกลุ่ม เพื่อแสดงความถี่และร้อยละของข้อมูล ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาชีพของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษามีอาชีพรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 35.61) รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 20.20) และเป็นข้าราชการบำนาญน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.52) รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของอาชีพผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	69	17.42
เกษตรกร	80	20.20
ค้าขาย	66	16.67
พนักงานรัฐวิสาหกิจ/เอกชน	13	3.28
รับราชการ	141	35.61
ธุรกิจส่วนตัว	21	5.30
ข้าราชการบำนาญ	6	1.52
รวม	396	100.00

เนื่องจากตัวแปรสาขาวิชาที่กำลังศึกษาเป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาที่กำลังศึกษา เพื่อแสดงความถี่และร้อยละของข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาสาขาการสอนคณิตศาสตร์/คณิตศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 14.39) รองลงมาเป็นนิสิตนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย (ร้อยละ 12.88) เป็นนิสิตนักศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ และสาขาธุรกิจศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.01) รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาปฐมวัย		
การศึกษาปฐมวัย	51	12.88
การศึกษาขั้นพื้นฐาน		
การสอนคณิตศาสตร์ / คณิตศาสตร์	57	14.39
คหกรรมศาสตร์	5	1.26
ดนตรีศึกษา	15	3.79
ประถมศึกษา	13	3.28
ภาษาไทย	40	10.10
ภาษาอังกฤษ	49	12.37
สังคมศึกษา	40	10.10

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์ – ชีววิทยา	14	3.54
วิทยาศาสตร์ – เคมี	14	3.54
วิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์	16	4.04
วิทยาศาสตร์ – ทั่วไป	30	7.58
ศิลปกรรม	23	5.81
ศิลปศาสตร์ศึกษา	10	2.53
พลศึกษา	5	1.26
สุขศึกษา	1	0.25
การศึกษาพิเศษ		
การศึกษาพิเศษ	4	1.01
การศึกษานอกระบบโรงเรียน		
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	5	1.26
การศึกษาสำหรับกลุ่มอาชีวศึกษา		
ธุรกิจศึกษา	4	1.01
รวม	396	100.00

เนื่องจากตัวแปรความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพเป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแสดงความถี่ และร้อยละของข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ พบว่า การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ฝึกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคิดเป็นร้อยละ 68.94 และ 87.12 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	273	68.94	345	87.12
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	108	27.27	39	9.85
อื่นๆ	15	3.79	12	3.03
รวม	396	100.00	396	100.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิเคราะห์ในตอนนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี และ (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ประกอบด้วย 2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี และ 2.1.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่กำลังศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีสถานภาพดังนี้

นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันทีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.94) มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน (ร้อยละ 58.82) ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม

มากที่สุด (ร้อยละ 44.12) ซึ่งใกล้เคียงกับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (ร้อยละ 43.38) เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 50.74) ใกล้เคียงกับนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 49.26) และต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการ (ร้อยละ 52.34) นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ (ร้อยละ 57.35)

นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน (ร้อยละ 58.17) ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 46.63) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 68.75) และต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการ (ร้อยละ 52.34) นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ (ร้อยละ 62.98)

นิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน (ร้อยละ 48.08) ซึ่งใกล้เคียงกับการมีพี่น้อง 3-4 คน (ร้อยละ 46.15) ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 82.69) และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ (ร้อยละ 55.77)

สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (χ^2) และการเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์โดยใช้ค่าความสัมพันธ์ (Contingency Coefficient) พบว่า สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ของนิสิตนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ของนิสิตนักศึกษาที่มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน 3-4 คน และ 5 คนขึ้นไป ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนพี่น้อง สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม และมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มมหาวิทยาลัย และสัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมโครงการครูสหกิจ แต่สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการ

ศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ของนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุน และนิสิตนักศึกษาปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับประเภทของนิสิตนักศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อทันทีมากกว่านิสิตนักศึกษาปกติ และสัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และต้องการศึกษาต่อในอนาคต ของนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาช่วงในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการมากกว่าช่วงในเวลาราชการ

กล่าวโดยสรุป ความต้องการศึกษาต่อไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ จำนวนพี่น้อง กลุ่มมหาวิทยาลัย และการเข้าร่วมโครงการครูสหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับประเภทของนิสิตนักศึกษา และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($C = 0.221$ และ 0.209 ตามลำดับ) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความต้องการศึกษาต่อ				χ^2	Sig.	C
	ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	ไม่ต้องการ	รวม			
	ทันที	ในอนาคต	ศึกษาต่อ				
1.เพศ					0.424	0.809	0.033
ชาย	30(22.06)	52(25.00)	13(25.00)	95(23.99)			
หญิง	106(77.94)	156(75.00)	39(75.00)	301(76.01)			
รวม	136(100.00)	208(100.00)	52(100.00)	396(100.00)			
2.จำนวนพี่น้อง					2.267	0.687	0.075
1 - 2 คน	80(58.82)	121(58.17)	25(48.08)	226(57.07)			
3 - 4 คน	51(37.50)	80(38.46)	24(46.15)	155(39.14)			
5 คน ขึ้นไป	5(3.68)	7(3.37)	3(5.77)	15(3.79)			
รวม	136(100.00)	208(100.00)	52(100.00)	396(100.00)			

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิต
นักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความต้องการศึกษาต่อ				χ^2	Sig.	C
	ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	ไม่ต้องการ	รวม			
	ทันที	ในอนาคต	ศึกษาต่อ				
3.มหาวิทยาลัย					2.564	0.633	0.080
มหาวิทยาลัยเน้นการผลิต							
บัณฑิตและวิจัย	59(43.38)	76(36.54)	18(34.62)	153(38.64)			
มหาวิทยาลัยเน้นการผลิต							
บัณฑิตและพัฒนาสังคม	60(44.12)	97(46.63)	26(50.00)	183(46.21)			
มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิต							
ทิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม	17(12.50)	35(16.83)	8(15.38)	60(15.15)			
รวม	136(100.00)	208(100.00)	52(100.00)	396(100.00)			
4.ประเภทของนิสิตนักศึกษา					20.384	0.000	0.221
นิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุน	67(49.26)	65(31.25)	9(17.31)	141(35.61)			
นิสิตนักศึกษาปกติ	69(50.74)	143(68.75)	43(82.69)	255(64.39)			
รวม	136(100.00)	208(100.00)	52(100.00)	396(100.00)			
5.ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา					14.917	0.000	0.209
ในเวลาราชการ	61(47.66)	53(25.48)	0(0.00)	114(34.97)			
นอกเวลาราชการ	67(52.34)	145(69.71)	0(0.00)	212(65.03)			
รวม	128(100.00)	208(100.00)	0(0.00)	326(100.00)			
5.การเข้าร่วมโครงการครูสหกิจ					1.555	0.460	0.063
เข้าร่วม	78(57.35)	131(62.98)	29(55.77)	238(60.10)			
ไม่เข้าร่วม	58(42.65)	77(37.02)	23(44.23)	158(39.90)			
รวม	136(100.00)	208(100.00)	52(100.00)	396(100.00)			

ศูนย์วิจัยทรัพยากรบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.2 การวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่กำลังศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด (ร้อยละ 52.53) เมื่อเทียบกับความต้องการศึกษาต่อทันที และไม่ต้องการศึกษาต่อ ยกเว้นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร (ร้อยละ 52.63) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ร้อยละ 62.50) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ร้อยละ 66.67) มีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

มหาวิทยาลัย	จำนวนนิสิตนักศึกษา (ร้อยละ)			รวม
	ศึกษาต่อทันที	ศึกษาต่อในอนาคต	ไม่ต้องการศึกษาต่อ	
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	24(41.38)	26(44.83)	8(13.79)	58(100.00)
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5(22.73)	13(59.09)	4(18.18)	22(100.00)
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	20(38.46)	29(55.77)	3(5.77)	52(100.00)
4. มหาวิทยาลัยศิลปากร	10(52.63)	7(36.84)	2(10.53)	19(100.00)
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	5(62.50)	2(25.00)	1(12.50)	8(100.00)
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	6(66.67)	2(22.22)	1(11.11)	9(100.00)
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	11(37.93)	13(44.83)	5(17.24)	29(100.00)
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	3(17.65)	11(64.71)	3(17.65)	17(100.00)
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	9(29.03)	17(54.84)	5(16.13)	31(100.00)
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	5(31.25)	8(50.00)	3(18.75)	16(100.00)
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	4(20.00)	11(55.00)	5(25.00)	20(100.00)
12. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ฯ	3(23.08)	10(76.92)	0(0.00)	13(100.00)
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	7(29.17)	15(62.50)	2(8.33)	24(100.00)
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	1(16.67)	3(50.00)	2(33.33)	6(100.00)
15. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	11(45.83)	12(50.00)	1(4.17)	24(100.00)
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	8(26.67)	17(56.67)	5(16.67)	30(100.00)
17. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	4(22.22)	12(66.67)	2(11.11)	18(100.00)
รวม	136 (34.34)	208 (52.53)	52 (13.13)	396(100.00)

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่ศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด (ร้อยละ 52.53) เมื่อเทียบกับความต้องการศึกษาต่อทันทีและไม่ต้องการศึกษาต่อ ยกเว้นนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ร้อยละ 60.00) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ (ร้อยละ 100.00) สาขาวิชาประถมศึกษา (ร้อยละ 38.46) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ (ร้อยละ 50.00) และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ศึกษา (ร้อยละ 60.00) มีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด ส่วนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 60.00) ไม่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาที่กำลังศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

สาขาวิชา	จำนวนนิสิตนักศึกษา (คน)			รวม
	ศึกษาต่อทันที	ศึกษาต่อในอนาคต	ไม่ต้องการศึกษาต่อ	
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	3(60.00)	2(40.00)	0(0.00)	5(100.00)
การศึกษาปฐมวัย	15(29.41)	27(52.94)	9(17.65)	51(100.00)
การศึกษาพิเศษ	4(100.00)	0(0.00)	0(0.00)	4(100.00)
การสอนคณิตศาสตร์ / คณิตศาสตร์	19(33.33)	31(54.39)	7(12.28)	57(100.00)
คหกรรมศาสตร์	1(20.00)	1(20.00)	3(60.00)	5(100.00)
ดนตรีศึกษา	5(33.33)	8(53.34)	2(13.33)	15(100.00)
ธุรกิจศึกษา	1(25.00)	3(75.00)	0(0.00)	4(100.00)
ประถมศึกษา	5(38.46)	4(30.77)	4(30.77)	13(100.00)
ภาษาไทย	11(27.50)	22(55.00)	7(17.50)	40(100.00)
ภาษาอังกฤษ	22(44.90)	24(48.98)	3(6.12)	49(100.00)
สังคมศึกษา	14(35.00)	22(55.00)	4(10.00)	40(100.00)
วิทยาศาสตร์ – ชีววิทยา	3(21.43)	10(71.43)	1(7.14)	14(100.00)
วิทยาศาสตร์ – เคมี	3(21.43)	10(71.43)	1(7.14)	14(100.00)
วิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์	8(50.00)	7(43.75)	1(6.25)	16(100.00)
วิทยาศาสตร์ – ทั่วไป	8(26.67)	20(66.67)	2(6.67)	30(100.00)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาที่กำลังศึกษาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

สาขาวิชา	จำนวนนิสิตนักศึกษา (คน)			
	ศึกษาต่อทันที	ศึกษาต่อในอนาคต	ไม่ต้องการศึกษาต่อ	รวม
ศิลปกรรม	6(26.09)	10(43.48)	7(30.43)	23(100.00)
ศิลปศาสตร์ศึกษา	6(60.00)	3(30.00)	1(10.00)	10(100.00)
พลศึกษา	2(40.00)	3(60.00)	0(0.00)	5(100.00)
สุขศึกษา	0(0.00)	1(100.00)	0(0.00)	1(100.00)
รวม	136	208	52	396

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (χ^2) และการเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์โดยใช้ค่าความสัมพันธ์ (Contingency Coefficient: C) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(GPAX) ทศนคติต่อการศึกษาต่อ(ATTs) และลักษณะมุ่งอนาคต(FUTU) มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ (C =0.291 0.254 และ 0.257 ตามลำดับ)

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ(EXPE) อาชีพของผู้ปกครอง(OCCP) รายได้ของผู้ปกครอง(INPA) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง(INRE) มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ (C =0.257 0.262 0.307 และ 0.265 ตามลำดับ) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ (0.257-0.307) สูงกว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ (0.257-0.291) มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปร	χ^2	Sig.	C
ปัจจัยส่วนบุคคล			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX)	36.584	0.000	0.291
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT)	8.810	0.066	0.148
ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS)	27.210	0.000	0.254
ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTU)	28.044	0.000	0.257
ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม			
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE)	27.843	0.000	0.257
อาชีพของผู้ปกครอง (OCCP)	29.228	0.001	0.262
รายได้ของผู้ปกครอง (INPA)	41.209	0.000	0.307
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE)	29.882	0.000	0.265
การสนับสนุนจากเพื่อน (FRIE)	6.325	0.176	0.126
ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี			
สาขาวิชาที่กำลังศึกษา (MAJO)	8.811	0.066	0.149
ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึก	0.407	0.816	0.032
ปฏิบัติการวิชาชีพ (BELO)			

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 396 คน เป็นนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการหรือไม่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 362 คน และมีนิสิตนักศึกษาจำนวน 34 คนที่มีความต้องการศึกษาต่อแต่ไม่ได้ต้องการศึกษาในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเฉพาะผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 362 คน มาใช้ในการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุต่อไป

2.3 ผลการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis)

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนย่อย คือ 2.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ 2.3.2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ 2.3.3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถของปัจจัยในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี 2.3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทาง

การศึกษาหลักสูตร 5 ปี และ 2.3.5 ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มพหู ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหู

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ เมื่อทดสอบความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Box's M = 51.639, Sig. = 0.187) แสดงว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของการจำแนกกลุ่ม เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในแต่ละกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรส่วนใหญ่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้นตัวแปรการสนับสนุนจากเพื่อน (FRIE) มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการคัดเลือกตัวแปรจำแนกกลุ่มพหู

ตัวแปร จำแนกกลุ่มพหู	ความต้องการศึกษาต่อ						Wilks' Lambda	F	Sig.
	ศึกษาต่อทันที		ศึกษาต่อในอนาคต		ไม่ต้องการศึกษาต่อ				
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
GPAX	3.35	0.32	3.23	0.33	3.03	0.33	0.906	18.653	0.000
INRE	7076.67	2783.29	5488.42	2258.92	5275.00	2799.99	0.914	16.966	0.000
OCCP	49.96	12.78	44.87	11.98	45.10	14.04	0.965	6.459	0.002
INPA	24766.67	17265.95	15776.84	12615.14	18253.85	15393.40	0.928	13.846	0.000
ATTT	4.20	0.40	4.20	0.40	3.85	0.39	0.913	17.136	0.000
ATTS	3.71	0.55	3.46	0.51	3.26	0.45	0.918	16.094	0.000
FUTU	4.02	0.45	3.86	0.49	3.63	0.45	0.933	12.956	0.000
EXPE	4.25	0.42	4.06	0.42	3.82	0.44	0.899	20.170	0.000
FRIE	2.79	0.53	2.91	0.44	2.87	0.47	0.987	2.380	0.094

Box's M = 51.639 F Approx. = 1.189 df1 = 42 df2 = 81637.914 Sig. = .187

2.3.2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

การวิเคราะห์คุณภาพของฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ โดยพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจ ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ (David G.G, 2008) พบว่า การวิเคราะห์จำแนกประกอบด้วยฟังก์ชันจำแนก 2 ฟังก์ชัน เมื่อทดสอบนัยสำคัญของฟังก์ชันจำแนกที่ 1 มีค่าไอเกน เท่ากับ 0.319 แสดงว่า ฟังก์ชันจำแนกที่ได้นี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม และตัวแปรจำแนกที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.492 ฟังก์ชันจำแนกนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 79.31

ฟังก์ชันจำแนกที่ 2 มีค่าไอเกน เท่ากับ 0.083 แสดงว่า ฟังก์ชันจำแนกที่ได้นี้ทำให้ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มน้อยกว่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม และตัวแปรจำแนกที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับฟังก์ชันจำแนกด้วยค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกัล เท่ากับ 0.277 ฟังก์ชันจำแนกนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.69 มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าสถิติที่ใช้ในการตัดสินใจฟังก์ชันจำแนกกลุ่มพหุ

ฟังก์ชัน	Eigen Value	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	0.319	79.313	79.313	0.492	0.700	127.374	12	0.000
2	0.083	20.687	100	0.277	0.923	28.535	5	0.000

2.3.3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถของปัจจัยในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี

การวิเคราะห์ความสามารถของปัจจัยในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์คาโนนิกัลมาตรฐาน (Standardized Canonical Discriminant Function Coefficient) และการแบ่งกลุ่มฟังก์ชันพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) เป็นบวก เท่ากับ 0.684 และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) เป็นลบ เท่ากับ -0.153 และ -1.020 ตามลำดับ สำหรับฟังก์ชันนี้ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 1 ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทศนคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ทศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA)

มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนจำแนก แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำคะแนนต่อการศึกษาต่อ เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ทำคะแนนต่อวิชาชีพรู และรายได้ของผู้ปกครอง ในระดับสูง นิสิตนักศึกษาจะมีความต้องการศึกษาต่อทันที โดยที่ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 1 ได้ดีที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) รองลงมาคือ ทำคะแนนต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 1 ได้น้อยที่สุด คือ รายได้ของผู้ปกครอง (INPA)

ฟังก์ชันที่ 2 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) เป็นบวก เท่ากับ 0.211 และ 0.471 ตามลำดับ และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) เป็นลบ เท่ากับ -0.262 สำหรับฟังก์ชันนี้ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนจำแนก คือ ทำคะแนนต่อการศึกษาต่อ (ATTS) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีทำคะแนนต่อการศึกษาต่อ เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองในระดับสูง นิสิตนักศึกษาจะมีความต้องการศึกษาต่อทันทีหรือไม่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำคะแนนต่อวิชาชีพรู มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคะแนนจำแนก แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำคะแนนต่อวิชาชีพรูในระดับสูง นิสิตนักศึกษาจะมีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต โดยที่ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 2 ได้ดีที่สุด คือ ทำคะแนนต่อวิชาชีพรู (ATTT) รองลงมาคือ รายได้ของผู้ปกครอง (INPA) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 2 ได้น้อยที่สุดคือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE)

สรุปว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 6 ตัวแปร จากทั้งหมด 11 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทำคะแนนต่อการศึกษาต่อ (ATTS) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ทำคะแนนต่อวิชาชีพรู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานของตัวแปรจำแนกกลุ่มพหู

ตัวแปร จำแนกกลุ่มพหู	สัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐาน	
	ฟังก์ชันที่ 1	ฟังก์ชันที่ 2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX)	0.388	-0.287
ทัศนคติต่อการศึกษาคือ (ATTS)	0.378	0.228
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE)	0.366	0.177
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE)	0.354	0.024
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT)	0.320	-0.651
รายได้ของผู้ปกครอง (INPA)	0.179	0.569
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids)	ฟังก์ชันที่ 1: ต้องการศึกษาคือต่อทันที	= 0.684
	ต้องการศึกษาคือต่อในอนาคต	= -0.153
	ไม่ต้องการศึกษาคือต่อ	= -1.020
	ฟังก์ชันที่ 2: ต้องการศึกษาคือต่อทันที	= 0.211
	ไม่ต้องการศึกษาคือต่อ	= 0.471
	ต้องการศึกษาคือต่อในอนาคต	= -0.262

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง (Structure Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง (Structure Correlation Coefficient) ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง ± 0.30 ขึ้นไป ตามที่ Hair, and others (1995) ได้เสนอไว้ มีทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทัศนคติต่อการศึกษาคือต่อ (ATTS) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INPA) ทัศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่ม แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและคะแนนจำแนก พบว่า ตัวแปรสำคัญในการจำแนกระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาคือต่อทันที กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาคือต่อในอนาคตและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาคือต่อ มีทั้งหมด 4 ตัวแปร คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทัศนคติต่อการศึกษาคือต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) โดยกลุ่มที่ต้องการศึกษาคือต่อทันทีมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ 0.684 กลุ่มที่ต้องการศึกษาคือต่อในอนาคต

มีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ -0.153 กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ -1.020

ดังนั้น ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ออกจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตกับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทักษะติดต่อ การศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความ ต้องการศึกษาต่อทันทีมีคะแนนความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) มีระดับผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) มีคะแนนทักษะติดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และมีเงินที่ได้รับจาก ผู้ปกครอง (INRE) สูงกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตกับกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.14 โดยสามารถเขียนสมการจำแนก กลุ่มพหุได้ดังนี้

ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่ได้สามารถเขียนเป็นสมการคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{D} = -14.265 + 1.196(GPAX)^* + 0.00015(INRE)^* + 0.00001(INPA) \\ + 0.800(ATTT) + 0.727(ATTS)^* + 0.834(EXPE)^*$$

และเขียนเป็นสมการมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z = 0.388(GPAX)^* + 0.366(INRE)^* + 0.179(INPA) + 0.320(ATTT) \\ + 0.378(ATTS)^* + 0.354(EXPE)^*$$

ฟังก์ชันที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง (Structure Correlation Coefficient) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง ± 0.30 ขึ้นไป ตามที่ Hair, and others (1995) ได้เสนอไว้ มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ ทักษะติดต่อวิชาชีพครู (ATTT) รายได้ของผู้ปกครอง (INPA) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจำแนกกลุ่ม แต่เมื่อ พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและคะแนนจำแนก พบว่า ตัวแปรสำคัญในการจำแนก ระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการ ศึกษาต่อ กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ทักษะติดต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) โดยกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันทีมี ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ 0.211 กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ -0.262 กลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก เท่ากับ 0.471

ดังนั้น ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีกับกลุ่ม นิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ออกจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อใน

อนาคต คือ ทักษะคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) โดยกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีกับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีคะแนน ทักษะคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) ต่ำกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต แต่ รายได้ของผู้ปกครอง (INPA) สูงกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต มีผล ดังแสดงในตารางที่ 4.14 โดยสามารถเขียนสมการจำแนกกลุ่มพหุได้ดังนี้

ฟังก์ชันจำแนกกลุ่มที่ได้สามารถเขียนเป็นสมการคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{D} = 6.710 - 0.886(\text{GPAX}) + 0.00007(\text{INRE}) + 0.00004(\text{INPA})^* - 1.630(\text{ATTT})^* + 0.439(\text{ATTS}) + 0.057(\text{EXPE})$$

และเขียนเป็นสมการมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z = -0.287(\text{GPAX}) + 0.177(\text{INRE}) + 0.569(\text{INPA})^* - 0.651(\text{ATTT})^* + 0.228(\text{ATTS}) + 0.024(\text{EXPE})$$

ตารางที่ 4.14 ตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุ ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างจำแนกกลุ่มพหุของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการทางการศึกษาต่างกัน

ตัวแปร จำแนกกลุ่มพหุ	ฟังก์ชันที่ 1		ฟังก์ชันที่ 2	
	คะแนนดิบ	สปส.โครงสร้าง	คะแนนดิบ	สปส.โครงสร้าง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX)	1.196	0.562*	-0.886	-0.186
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE)	0.00015	0.490*	0.00007	0.464
รายได้ของผู้ปกครอง (INPA)	0.00001	0.360	0.00004	0.655*
ทักษะคติต่อวิชาชีพครู (ATTT)	0.800	0.405	-1.630	-0.718*
ทักษะคติต่อการศึกษาต่อ (ATTS)	0.727	0.526*	0.439	0.115
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE)	0.834	0.592*	0.057	-0.081
ค่าคงที่	-14.265		6.710	
ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids)		ฟังก์ชันที่ 1: ต้องการศึกษาต่อทันที = 0.684		ฟังก์ชันที่ 2: ต้องการศึกษาต่อในอนาคต = -0.153 ไม่ต้องการศึกษาต่อ = -1.020
		ฟังก์ชันที่ 2: ต้องการศึกษาต่อทันที = 0.211 ไม่ต้องการศึกษาต่อ = 0.471		ต้องการศึกษาต่อในอนาคต = -0.262

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มพหุ

ผลการวิเคราะห์เมื่อนำฟังก์ชันจำแนกที่ได้มาจำแนกกลุ่ม พบว่า ฟังก์ชันสามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันที ได้ถูกต้องร้อยละ 60.00 สามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต ได้ถูกต้องร้อยละ 47.89 และสามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ได้ถูกต้องร้อยละ 71.15 และฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกนิสิตนักศึกษابริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระหว่างกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันที กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้ถูกต้อง ร้อยละ 55.20 มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการจำแนกกลุ่มพหุของความต้องการศึกษาต่อ

กลุ่มจริง	จำนวน	กลุ่มที่จำแนก		
		ต้องการศึกษาต่อทันที	ต้องการศึกษาต่อในอนาคต	ไม่ต้องการศึกษาต่อ
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ต้องการศึกษาต่อทันที	120	72(60.00)	34(28.33)	14(11.67)
ต้องการศึกษาต่อในอนาคต	190	48(25.26)	91(47.89)	51(26.84)
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	52	3(5.77)	12(23.08)	37(71.15)
ผลการจำแนกกลุ่มพหุได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 55.20				

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อสำรวจสภาพความ ต้องการศึกษาคือของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 5 ปี (2) เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาคือของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 5 ปี (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาคือของนิสิต นักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 5 ปี

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตนักศึกษาปริญญา บัณฑิตทางการศึกษาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์หลักสูตร 5 ปี ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันประเภทจำกัดรับ นักศึกษา ในเขตภาคกลาง โดยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากทุกสาขาวิชาจำนวนทั้งสิ้น 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาคือของนิสิตปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบ รายการและแบบเติมข้อความ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการจำแนก ความต้องการศึกษาคือของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 5 ปี โดยข้อ คำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Likert's scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อ ศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ และ ร้อยละ ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามความ ต้องการศึกษาคือ และส่วนที่สาม ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความ ต้องการศึกษาคือของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา 5 ปี คือ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) ค่าความเบ้ (Skewness) และ ค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแจงของตัวแปร

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษาคือต่อ

ของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 5 ปี ส่วนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา และส่วนที่สาม เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 5 ปี ที่โดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ (Multiple Discriminant Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.01 ส่วนใหญ่มีพี่น้องจำนวน 1-2 คนมากที่สุด เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 46.21) นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา (ร้อยละ 64.39) มากที่สุด สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในช่วงนอกเวลาราชการ (ร้อยละ 65.03) มากที่สุด นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ (ร้อยละ 60.10) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเมื่อจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด (ร้อยละ 52.53) รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อทันที (ร้อยละ 34.34) และไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 13.13) ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 5 ปี พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และลักษณะมุ่งอนาคต ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.88-4.13 เมื่อพิจารณาการกระจายของข้อมูล พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีการกระจายน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.93) แสดงว่านิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 5 ปี มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับใกล้เคียงกัน การแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกับกับโค้งปกติ เนื่องจากค่าความเบ้และค่าความโด่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีพี่น้องจำนวน 1-2 คน ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการ และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการครูสหกิจ สำหรับนิสิตที่ต้องการศึกษาต่อทันทีเป็นนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 44.12) ซึ่งใกล้เคียงกับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (ร้อยละ 43.38)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ความต้องการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับประเภทของนิสิตนักศึกษา และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($C = 0.221$ และ 0.209 ตามลำดับ)

2.2 ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาจำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด (ร้อยละ 52.53) เมื่อเทียบกับความต้องการศึกษาต่อทันที และไม่ต้องการศึกษาต่อ ยกเว้นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร (ร้อยละ 52.63) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ร้อยละ 62.50) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ร้อยละ 66.67) มีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละสาขาวิชาพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด (ร้อยละ 52.53) ยกเว้นนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ร้อยละ 60.00) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ (ร้อยละ 100.00) สาขาวิชาประถมศึกษา (ร้อยละ 38.46) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์ (ร้อยละ 50.00) และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ศึกษา (ร้อยละ 60.00) มีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด ส่วนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 60.00) ไม่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคติต่อการศึกษาต่อ และลักษณะมุ่งอนาคต

มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ($C = 0.291$ 0.254 และ 0.257 ตามลำดับ) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ($C = 0.257$ 0.262 0.307 และ 0.265 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อ (0.257-0.307) สูงกว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ (0.257-0.291)

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่คัดสรรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

4.1 ตัวแปรที่สามารถจำแนกระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 6 ตัวแปร จากทั้งหมด 11 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) การวิเคราะห์จำแนกประกอบด้วยฟังก์ชันจำแนก 2 ฟังก์ชัน โดยแบ่งเป็น

ฟังก์ชันที่ 1 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 1 ได้ดีที่สุด มีทั้งหมด 4 ตัวแปร คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) ฟังก์ชันจำแนกนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 79.31

ดังนั้น ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ออกจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) ทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง (INRE) โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีมีคะแนนความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (EXPE) มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX) มีคะแนนทักษะคิดต่อการศึกษาต่อ (ATTS) และมีเงินที่ได้รับจาก

ผู้ปกครอง (INRE) สูงกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ

ฟังก์ชันที่ 2 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของฟังก์ชันที่ 2 ได้ดีที่สุด มีทั้งหมด 2 ตัวแปร คือ ทศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) ฟังก์ชันจำแนกนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.69

ดังนั้น ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีกับกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ออกจากกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต คือ ทศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) และรายได้ของผู้ปกครอง (INPA) โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีกับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีคะแนนทศนคติต่อวิชาชีพครู (ATTT) ต่ำกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต แต่รายได้ของผู้ปกครอง (INPA) สูงกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต

ผลการทดสอบความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มพบ ว่า ฟังก์ชันสามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันที ได้ถูกต้องร้อยละ 60.00 สามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต ได้ถูกต้องร้อยละ 47.89 และสามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาในกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ได้ถูกต้องร้อยละ 71.15 และฟังก์ชันที่ได้สามารถจำแนกนิสิตนักศึกษาศรีวิชัยบัณฑิตวิทยาลัยทางการศึกษาระหว่างกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันที กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อได้ถูกต้อง ร้อยละ 55.20

4.2 สมการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาศรีวิชัยบัณฑิตวิทยาลัยทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานเขียนได้ดังนี้ คือ

ฟังก์ชันจำแนกที่ 1 สามารถเขียนเป็นสมการคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{D} = -14.265 + 1.196(\text{GPAX})^* + 0.00015(\text{INRE})^* + 0.00001(\text{INPA})^* + 0.800(\text{ATTT}) + 0.727(\text{ATTS})^* + 0.834(\text{EXPE})^*$$

และเขียนเป็นสมการมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z = 0.388(\text{GPAX})^* + 0.366(\text{INRE})^* + 0.179(\text{INPA}) + 0.320(\text{ATTT}) + 0.378(\text{ATTS})^* + 0.354(\text{EXPE})^*$$

ฟังก์ชันจำแนกที่ 2 สามารถเขียนเป็นสมการคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{D} = 6.710 - 0.886(\text{GPAX}) + 0.00007(\text{INRE}) + 0.00004(\text{INPA})^* \\ - 1.630(\text{ATTT})^* + 0.439(\text{ATTS}) + 0.057(\text{EXPE})$$

และเขียนเป็นสมการมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z = -0.287(\text{GPAX}) + 0.177(\text{INRE}) + 0.569(\text{INPA})^* - 0.651(\text{ATTT})^* \\ + 0.228(\text{ATTS}) + 0.024(\text{EXPE})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายออกเป็น 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 เกี่ยวกับสภาพความต้องการการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ประเด็นที่ 2 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี และประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี ซึ่งมีรายละเอียดของการอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพความต้องการการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด เมื่อเทียบกับความต้องการศึกษาต่อทันที และไม่ต้องการศึกษาต่อ เมื่อพิจารณาระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา และนิสิตนักศึกษาปกติที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนมีความต้องการศึกษาต่อทันทีมากที่สุด ส่วนนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับทุนมีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาที่มีสถานภาพทางการเงินที่สูงกว่า ย่อมเป็นปัจจัยที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อทันที เพราะรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ ถ้านิสิตนักศึกษาที่มีทุนการศึกษาเพียงพอ น่าจะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อทันที ส่วนนิสิตนักศึกษาที่ยังไม่มีทุนเพื่อการศึกษาต่อ จึงทำให้ต้องศึกษาต่อในอนาคต สำหรับช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องการศึกษาภาคนอกเวลาราชการ เนื่องจากต้องการทำงานไปด้วย ต้องการงานเพื่อเก็บเงินศึกษาต่อ ต้องการงานเพื่อใช้ทุน ต้องการมีประสบการณ์ในการทำงาน และไม่ต้องทำให้กระทบกับเวลางาน ส่วนนิสิตนักศึกษาที่

ต้องการศึกษาภาคในเวลาราชการ เนื่องจากต้องการทุ่มเทให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ ประหยัดค่าใช้จ่าย และบางสาขาวิชาไม่มีหลักสูตรภาคนอกเวลาราชการ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปีกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต และทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา เมื่อพิจารณาจากการกระจายของข้อมูลข้างต้น พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีการกระจายน้อยที่สุด แสดงว่านิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 5 ปี มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับใกล้เคียงกัน จึงทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ โดยนิสิตนักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสูง จะทำให้มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนต่ำ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อ และเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่ใช้จำแนกความต้องการศึกษาต่อมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ คำชาย (2543) ศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) และพฤตภา เยี่ยมสุภาษิต (2545) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ และมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จความก้าวหน้าในทางอนาคตทางการศึกษาของบุคคล

ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก จะเป็นผู้ที่มีความต้องการศึกษาต่อด้วยความตั้งใจมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตนักศึกษาสามารถคาดการณ์ วางแผนการเกี่ยวกับอนาคตในการศึกษาต่อได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลูติพร ลิธิษฐา (2547) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ก็จะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจศึกษาต่อด้วยความตั้งใจมาก และผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย ก็จะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจศึกษาต่อด้วยความตั้งใจน้อย

ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีความคิด และความรู้อย่างดีต่อการศึกษาต่อ จะเป็นผู้ที่มีความต้องการศึกษาต่อซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ที่กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ และงานวิจัยของศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544)

ที่กล่าวว่า ทศนคติต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโท

2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ส่วนตัวแปรการสนับสนุนจากเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

รายได้ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อมากที่สุด แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้สูง จะมีความต้องการศึกษาต่อสูง เพราะนิสิตนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้สูง จะมีโอกาสในการเลือกศึกษาต่อได้มาก เพราะมีโอกาสได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ และงานวิจัยของอังสนา สารเชวตร (2547) ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนสูง จะมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์มาก ทั้งนี้เพราะรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ

เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้สูง จะได้รับเงินจากผู้ปกครองสูงตามมา เป็นผลให้นิสิตนักศึกษาที่ได้รับเงินจากผู้ปกครองสูง จะมีความต้องการศึกษาต่อสูง เพราะมีโอกาสในการเลือกศึกษาต่อได้มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา สายทองคำ (2539) ที่กล่าวว่านักศึกษาที่ศึกษาต่อมีปัจจัย คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา นันทินี แป้นแจ่ม (2547) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยในการศึกษาต่อ และHurtado, S. and others (2007) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาในวิทยาลัยคือ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา

อาชีพของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา โดยเมื่อพิจารณาจากนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที พบว่า ผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษามีคะแนนเกียรตินิยมของอาชีพอยู่ในระดับสูง ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกร และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ งานวิจัยของลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า อาชีพของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และงานวิจัยของอังสนา สารเชวตร (2547) ที่กล่าวว่า อาชีพพนักงานบริษัทและอาชีพรับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการหรือคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์ (2544) และลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโท

การสนับสนุนจากเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษามีความต้องการแตกต่างกันไปตามความคิดของแต่ละคน ประกอบกับอยู่ในช่วงอายุที่สามารถตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง จึงน่าจะคิดและตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยกระทำตามความเชื่อของตนเองเป็นหลัก โดยไม่คล้อยตามกลุ่มเพื่อน

2.3 ปัจจัยด้านหลักสูตร 5 ปี ได้แก่ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อาจเป็นเพราะในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการรวมสาขาวิชาหลายสาขาวิชาเข้าเป็นกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่างๆ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาสำหรับกลุ่มอาชีวศึกษา ดังนั้นเมื่อมีการรวมข้อมูลดังกล่าว ทำให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในบางกลุ่มมีจำนวนน้อย จึงน่าจะมีผลทำให้ตัวแปรสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา

ความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงสังกัดเดียว ทำให้ไม่มีความแตกต่างของสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ จึงน่าจะทำให้ตัวแปรความเหมือนหรือความต่างของสังกัดโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพกับความต้องการศึกษาต่อของกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกกลุ่มความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษา หลักสูตร 5 ปี

จากฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุทั้ง 2 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 สามารถจำแนกกลุ่มพหุได้ดีที่สุด โดยจำแนกนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและกลุ่ม

นิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ โดยแนวโน้มของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที มีลักษณะ คือ ตัวแปรความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคติต่อการศึกษาต่อ และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับสูงกว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ

เนื่องจาก ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การที่นิสิตนักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี นิสิตนักศึกษาย่อมต้องการหรือคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยอาจคำนึงถึงผลตอบแทนที่ได้รับ เพราะบุคคลส่วนใหญ่ถ้าเรียนจบปริญญาโท จะได้รับเงินเดือนสูงกว่าคนที่จบปริญญาตรี สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในเขตกรุงเทพฯ เนื่องมาจากความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ก็เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเลือกศึกษาต่อเช่นกัน และเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กันด้วย และลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์ พงศ์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาของนักศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางสติปัญญาของนิสิตนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าทางการศึกษาในอนาคต ทำให้นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความต้องการศึกษาต่อทันที สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมา พรชัย (2542) พบว่าบัณฑิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง จะมีแนวโน้มในการศึกษาต่อมากกว่าทำงาน และศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพฯ ในด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยิ่งสูง นักศึกษาจะเลือกศึกษาต่อในเปอร์เซ็นต์ที่สูงขึ้นด้วย

ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที มีทัศนคติต่อการศึกษาต่อสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่นิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อ

การศึกษาต่อมาก ทำให้มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิตที่เมื่อจบการศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) พบว่า เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของเยาวชนโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และผลการวิจัยของ ศรารวรรณ์ ศิรพันธุ์ (2544) พบว่า ทศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพฯ

เงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที มีเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตและนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาได้รับเงินจากผู้ปกครองเป็นจำนวนเงินที่สูง จะทำให้นิสิตนักศึกษามีพื้นฐานในการได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษา เพราะรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ ทำให้นิสิตนักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อทันที สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทินี แป้นแจ่ม (2547) พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และ Phillip and George (2002) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต

ฟังก์ชันที่ 2 จำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ และ (2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต โดยแนวโน้มของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ มีลักษณะ คือ ตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพครู มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับต่ำกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต ส่วนตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต

เนื่องจาก รายได้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัย พบว่า รายได้ของผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ สูงกว่ารายได้ของผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต การที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะถ้าผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษามีรายได้สูง จะทำให้นิสิตนักศึกษามีพื้นฐานในการสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษา เพราะรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ ผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตส่วนมากมีรายได้ต่ำ จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องการศึกษาต่อในอนาคต เพราะอาจจะต้องทำงานเพื่อเก็บเงินไว้ใช้ในการศึกษาต่อ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรารวรรณ์

ศิริพันธ์ (2544) พบว่า รายได้ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์ และและเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพฯ งานวิจัยของทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ตัวแปรผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ และงานวิจัยของพฤตมิภา เขียมสุภาษิต (2545) พบว่า รายได้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันทีและนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ต่ำกว่าทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต การที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ มีความรู้สึกต่อวิชาชีพครู ในด้านความสำคัญและคุณประโยชน์ของวิชาชีพครูในระดับต่ำจึงไม่มีความต้องการศึกษาต่อ ส่วนนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับต่ำ น่าจะมาจากหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตส่วนมากเป็นหลักสูตรที่เน้นทางด้านศึกษาศาสตร์ เช่น การประเมินผล การทดสอบ และการวัดผลทางการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา และจิตวิทยาการศึกษา เป็นต้น ซึ่งเน้นทางด้านวิชาชีพครูน้อยกว่าหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ซึ่งนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันทีอาจไม่ต้องมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงก็อาจเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชานั้นๆ ได้

สำหรับความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มพหุได้ถูกต้องร้อยละ 55.20 ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจากตัวแปรตามที่ทำการศึกษามี 3 กลุ่ม คือ ต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ แต่จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน โดยกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตมีมากที่สุด แต่กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อมีจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งค่อนข้างแตกต่างกันมาก จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้มีความถูกต้องของการจำแนกกลุ่มพหุได้ถูกต้องร้อยละ 55.20 รวมทั้งตัวแปรจำแนกกลุ่มพหุที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีเพียงจำนวน 11 ตัวแปร แต่อาจมีตัวแปรอื่นที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษา เช่น ตัวแปรการสนับสนุนทางการเงิน ตัวแปรการมีสมาชิกในครอบครัวที่เคยศึกษาในระดับปริญญาโท ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อแต่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในตอนนี้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษา

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประเภทของนิสิตนักศึกษา รายได้ของผู้ปกครอง และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา อีกทั้งตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มพหุ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดหางบประมาณเพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษามีเงินทุนเพื่อใช้ในการศึกษาต่อ ซึ่งจะทำให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไปได้ และจากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษา และช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ดังนั้นถ้าต้องการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความต้องการศึกษาต่อ อาจมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตหลักสูตร 5 ปี

1.2 ผลการวิจัยพบว่าช่วงเวลาที่ต้องการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อช่วงนอกเวลาราชการ ดังนั้นสถานศึกษาควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้รองรับกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยที่ได้จากฟังก์ชันที่ 1 พบว่า ตัวแปรที่เป็นตัวแปรปรับเปลี่ยนได้ (active variable) มี 2 ตัว คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และทัศนคติต่อการศึกษาต่อ ดังนั้นหากต้องการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาตรีที่ภายหลังจบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต อาจต้องมีการส่งเสริมหรือการสร้างแรงจูงใจให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญหรือประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อมีคุณสมบัติเป็นปริญญาโทและปริญญาตรี อีกทั้งยังต้องสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาวิธีหนึ่ง ให้เป็นครูมืออาชีพที่มีความรู้ทางวิชาการ เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และมีอุดมการณ์ในวิชาชีพครู และจากผลการวิจัยที่ได้จากฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ตัวแปรที่ปรับเปลี่ยนได้ (active variable) มี 1 ตัว คือ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ดังนั้นหากต้องการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้น จึงควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความรู้ และความสามารถ ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ให้เป็นครูมืออาชีพที่มีความลึกซึ้งทางวิชาการ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และมีจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อยกฐานะอาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และต้องการศึกษาช่วงนอกเวลาราชการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนหรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรและการเรียนการสอนในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรในขณะศึกษาต่อได้ เนื่องจากเป็นการศึกษาภาคนอกเวลาราชการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ให้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการจำแนกกลุ่ม ซึ่งมีตัวแปรที่ปรับเปลี่ยนได้ (active variable) 3 ตัวแปร คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ทักษะติดต่อการศึกษาต่อ และทัศนคติต่อวิชาชีพครู สำหรับความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และทัศนคติต่อการศึกษาต่อ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อโดยตรง แต่ทัศนคติต่อวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาคควรมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอยู่เสมอ ซึ่งจากข้อค้นพบนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที และนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ หลังจากที่เขาทำงานเพื่อศึกษาว่า นิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคตเมื่อเข้าทำงานแล้ว จะมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูเปลี่ยนไปหรือไม่ หรือถ้าทัศนคติต่อวิชาชีพครูเปลี่ยนไปจะมีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหรือไม่ หรือทำการศึกษาทัศนคติของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ว่าการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดแรงจูงใจหรือมีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพครูมากขึ้นเพียงใด

2. การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษากับนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม และมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เปลี่ยนระบบโครงสร้างเข้ามาอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม และมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีต่อมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ว่ามีแนวโน้มหรือมีความต้องการแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุศึกษาเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการหรือไม่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อ แต่ต้องการศึกษาต่อในคณะอื่นที่ไม่ใช่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าปัจจัยของนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ น่าจะมีความแตกต่างกัน การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และความต้องการศึกษาต่อในคณะอื่นที่ไม่ใช่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กึ่งทิพย์ พุฒแก้ว. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิดต่อการเป็นครู และ ความเชื่ออำนาจภายในตนกับการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล.*
กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows.*
กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *สถิติสำหรับงานวิจัย.* กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2.* กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2548). *รายงานการศึกษาภาวะการหางานทำของ บัณฑิต ปี 2545-2546.*
- คณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (5 ปี). (2549). *ความเป็นคน ความเป็นครู 3.* กรุงเทพมหานคร: กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น.
- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร. (2546). *หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ 2546.*
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- จินตนา สายทองคำ. (2539). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของ นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2547). *ทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรมการวัดการพยากรณ์และการ เปลี่ยนแปลง.* กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2550). *คู่มือนิสิตปริญญาบัณฑิต.* กรุงเทพมหานคร: พิมพ์พรณการพิมพ์.

- ฐิติพร ลิ้มฐิฎา. (2547). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณชนก พลายระหาร. (2543). การทดสอบความเป็นตัวแปรปรับและตัวแปรกลางในโมเดลเชิงสาเหตุในการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทพวงมหาวิทยาลัย, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ส่วนวิจัยและพัฒนา. (2540). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.
- ทัศนีย์ พรหมไพจิตร. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2535). เจตคติ: การศึกษาตามแนวคิดหลัก. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถำรง บัวศรี. (2531). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- ถำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2544). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. โครงการตำราคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพคุณ ศิริวรรณและคณะ. (2539). ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตร ในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นันทินี แป้นแจ้. (2547). ปัจจัยในการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญมา พรชัย. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกระหว่างการเข้าทำงานหรือการศึกษาต่อของบัณฑิตปริญญาตรี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2544). *หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: นิชิน แอ็ดเวอริ์ไทซิง กรุ๊ป.

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงาน. (2543). *ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2543*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงาน. (2546). *รายงานการศึกษา เรื่อง ภาวะการหางานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ.2544*.

ผานิต วิมลรัตน์ปัญญา. (2539). *การวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาคนอกเวลาราชการ ของครู –อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531). *รายงานการวิจัย การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. ภาควิชาแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.

พรทิพย์ คำชาย. (2543). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2550). *ประธาน สคศท.ยืนยันหลักสูตรครู 5 ปี ถูกทาง. ข่าวสด*. (18 กันยายน): 24.

พฤฒิภา เขียมสุภาษิต. (2545). *ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในสถาบันสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนัส จันทรเปล่ง. (2549). *การศึกษาติดตามการใช้หลักสูตร 5 ปี ตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒนาหลักสูตรและการสอน, งานกองบริการการศึกษา. (2549). *คู่มือการศึกษาและหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2543). *รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่องการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

ภาวณีนี บุญเสริม. (2546). การวิเคราะห์องค์ประกอบและการศึกษาภูมิหลังที่สัมพันธ์กับ

สมรรถภาพของครูนาฏศิลป์ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนตรี จุฬาวัดนทล. (2543). รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่องนโยบายการผลิตและพัฒนาครู.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.grad.ku.ac.th/academics/file52/master/XF04.pdf>

[12 กุมภาพันธ์ 2552]

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

ศึกษา[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://home.kku.ac.th> [20 พฤศจิกายน 2550]

มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาสอนคณิตศาสตร์ศึกษา

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.edu.buu.ac.th> [20 พฤศจิกายน 2550]

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, คณะครุศาสตร์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://graduate.kru.ac.th> [25 กรกฎาคม 2551]

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.chandra.ac.th/faculty/webgra/karusat.htm>

[25 กรกฎาคม 2551]

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, คณะครุศาสตร์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://krusart.rru.ac.th/department/master%20of%20education1.html>

[25 กรกฎาคม 2551]

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, คณะครุศาสตร์. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.graduate.dusit.ac.th/012/2.html> [25 กรกฎาคม 2551]

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.swu.ac.th/facstaff.asp> [25 กรกฎาคม 2551]

มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์. (2548). คู่มือนักศึกษาทุน โครงการผลิตครูการศึกษา

ขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี).

มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.educ.su.ac.th/> [25 กรกฎาคม 2551]

มาเรียม นิลพันธ์. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านหลักสูตร. คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- มัทรียา กลิ่นเมืองและวิภาสินี บุรณมี. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง *ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของบุคลากรทางการศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรสาคร*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- รัชนีกร หงส์พันธ์. (2547). รายงานการวิจัย เรื่อง *การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาชีพครูจากคะแนนแววครูของครูศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ลาวัลย์ ผุงพิพัฒน์พงศ์. (2546). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2543). *รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่องหลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- วิมล พลราช. (2540). *การเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกพหุวิภาคกับการวิเคราะห์จำแนกในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการศึกษาและผลการประเมินวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สภาคณบดีคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2549). *สภาคณบดีตั้งเครือข่ายการวิจัยการผลิตและการพัฒนาครู*. ข่าวสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย. ปีที่ 1: 4.
- สมถวิล อัครสืบสกุล. (2546). *การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้สำหรับประเมินหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สิทธิพันธ์ ยศยอดยิ่ง. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญา
มหาบัณฑิตทางการศึกษา : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว สำหรับการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุชาติ เมืองแก้ว. (2548). *สรุปหลักสูตรครู 5 ปี เน้นเจตคติ*. *คมชัดลึก*. (28 กรกฎาคม): 11.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2549). *การสำรวจความต้องการศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขา
นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สังด์ อุทรานันท์. (2530). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา. (2543). *ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและ
พฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการ
พัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันฐาน ในเอื้อ. (2538). *ความคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นต่อการศึกษา เพื่อให้ประโยชน์ต่อการ
ท่องเที่ยวของอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนตา นพคุณ. (2526). *หลักการศึกษผู้ใหญ่เพื่อการประยุกต์ใช้กับโครงการฝึกอบรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- เอมอร จังศิริพรปกรณ์. (2541). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ
ครอบครัวนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคณา ยอดสร้อย. (2547). *ความต้องการการศึกษานอกระบบโรงเรียนและแนวทางการจัด
กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังสนา สารเฉลวตร. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*

ภาษาต่างประเทศ

Bobbitt, F. (1981). *The Curriculum*. Boston, MA: Houghton Mifflin.

David G.G. (2008). *Discriminant Function Analysis (Three Groups): SPSS Output*.

[online]. Available from: <http://faculty.chass.ncsu.edu/garson/PA765/discrim3.htm> [2009,1 March]

Gonzalez , J. M . B & DesJardins, S. L. (2002). Artificial Neural Network: A New Approach to Predicting application Behavior. *Journal of Research in Higher Education* 43(2): 235– 258.

Hair, J. F. et al, and others. (1995). *Multivariate data analysis with readings*. New Jersey: Prentice-Hall.

Hurtado, S. and others. (2007). Predicting transition and adjustment college biomedical and behavioral science aspirants' and minority students' first year of college. *Research in Higher Education* 48: 841 – 887.

Lattin, J., Carroll, J. D. and Green, P. E. (2003). *Analyzing Multivariate Data*. Australia: Brook/Cole.

Phillip, L.C. and George, E.R. (2002). *Technology Education Graduate Education: Factors Influencing Participation*. A research paper presented for the Council for Technology Teacher Education.

Quebec, J.L. (2007). *Psychosocial influences on college Attendance among first and continuing-generation college students*. Doctoral dissertation, Department of Educational Psychology and Learning Systems, The Florida state university.

Vroom, V. H. & Deci, E. L. (1992). *Management and Motivation*. 2nd edition. London: Penguin Books.

The New Lexicon Webster's Dictionary of the english language. (1992). New York: Lexicon Publication, INC.

Yamane, T. (1973). *Statistics, An Introductory Analysis*. 3rd. ed., New York: Harper & Row Publishers.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการมัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นันทา สู้รักษา
อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร. กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

วันที่สัมภาษณ์..... เวลา.....

ประเด็นในการสัมภาษณ์

1. ท่านกำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยใดและสาขาวิชาใด
.....
2. ท่านมีพี่น้องจำนวนกี่คน และศึกษาอยู่หรือไม่
.....
3. บิดามารดาของท่านประกอบอาชีพอะไร
.....
4. เมื่อเรียนจบแล้วท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่
.....
.....
5. ถ้าท่านต้องการศึกษาต่ออยากเรียนสาขาใด เวลาใด เพราะอะไร
.....
.....
6. เพราะอะไรท่านจึงคิดว่าจะศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ
.....
.....
7. ท่านมีความคิดเห็นระหว่างการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อเป็นอย่างไร
.....
.....
8. ท่านได้ปรึกษาเรื่องเรียนต่อกับบิดามารดาหรือไม่ ได้ข้อเสนอแนะว่าอย่างไร
.....
.....

แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

9. ท่านเลือกมหาวิทยาลัยที่จะศึกษาต่อหรือไม่

.....
.....

10. ท่านปรึกษาเรื่องศึกษาต่อกับเพื่อนหรือไม่

.....
.....

11. ท่านทราบหรือไม่ว่าหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 5 ปี แตกต่างกันอย่างไร

.....
.....

12. ท่านคิดว่าท่านได้รับอะไรบ้างจากการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี และการศึกษาหลักสูตรนี้มีผลต่อการศึกษาต่อหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

13. ท่านหาข้อมูลการศึกษาต่อจากแหล่งใด

.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต

ในการทำวิจัยเรื่อง

ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี:

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาตัวแปรที่คัดสรรที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ที่มีความต้องการศึกษาต่อ

2. เนื้อหาสาระในแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

คำตอบของทุกท่านมีความสำคัญสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากทุก ๆ ท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบคุณ

นางสาวนันทิดา ไฉมงาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความจริง1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง2. คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) .

3. ท่านได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน (รวมทั้งจากงานประจำ หรือรายได้พิเศษ) โดยเฉลี่ยเดือนละ บาท

4. ผู้ปกครองของท่านมีบุตรจำนวน คน

5. อาชีพหลักของผู้ปกครอง (ผู้รับผิดชอบส่งเสียค่าใช้จ่าย ในด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่ นิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน หากมีหลายคนให้ท่านเลือกเพียงบุคคลเดียวที่เป็นหลักในการส่งเสีย)

อาชีพ

6. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง บาท

11. ท่านเป็นนักศึกษาทุนหรือนักศึกษาปกติ
1. นักศึกษาทุน โครงการ (โปรดระบุ).....
2. นักศึกษาปกติ

12. ท่านเข้าร่วมโครงการครูสหกิจหรือไม่
- เข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
2. ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
3. ชั้นปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
- ไม่เข้าร่วม

หมายเหตุ: โครงการครูสหกิจ หมายถึง โครงการที่นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 (ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2) เพื่อฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูเป็นภาคการศึกษาและมีค่าตอบแทนให้ในช่วงที่ฝึกปฏิบัติการสอน

13. เมื่อท่านเรียนจบปริญญาตรีแล้ว ท่านต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือไม่ (ถ้าตอบ *ไม่ต้องการ* ข้ามไปตอบตอนที่ 2)

1. ต้องการ 2. ไม่ต้องการ

14. ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ท่านต้องการศึกษาเมื่อใด

1. ต้องการศึกษาทันที 2. ต้องการศึกษาในอนาคต

15. ท่านต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในลักษณะใด

1. ภาคปกติ เพราะ.....
2. ภาคนอกเวลาราชการ เพราะ.....

16. มหาวิทยาลัยที่ท่านต้องการศึกษาระดับปริญญาโท

☐ 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	☐ 10. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
☐ 2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	☐ 11. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
☐ 3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	☐ 12. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
☐ 4. มหาวิทยาลัยศิลปากร	☐ 13. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
☐ 5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	☐ 14. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
☐ 6. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	☐ 15. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
☐ 7. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	☐ 16. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
☐ 8. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	☐ 17. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
☐ 9. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	☐ 18. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. สาขาวิชาที่ท่านต้องการศึกษา

☐ 1. การศึกษาปฐมวัย	☐ 11. นิเทศการศึกษา	☐ 21. วิทยกรรมการกีฬา
☐ 2. การประถมศึกษา	☐ 12. บริหารการศึกษา	☐ 22. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
☐ 3. การมัธยมศึกษา	☐ 13. อุดมศึกษา	☐ 23. การศึกษาพิเศษ
☐ 4. การสอนสังคมศึกษา	☐ 14. วิจัยการศึกษา	☐ 24. จิตวิทยาการศึกษา/แนะแนว
☐ 5. การสอนภาษาอังกฤษ	☐ 15. การวัด/ประเมินผล	☐ 25. โสตฯ/เทคโนโลยีการศึกษา
☐ 6. การสอนภาษาไทย	☐ 16. สถิติการศึกษา	☐ 26. ครุศาสตร์การเกษตร
☐ 7. การศึกษาวิทยาศาสตร์	☐ 17. อรรถกวีศึกษา	☐ 27. คหกรรมศึกษา
☐ 8. การศึกษาคณิตศาสตร์	☐ 18. ศิลปศึกษา	☐ 28. อุตสาหกรรมศึกษา
☐ 9. หลักสูตรและการสอน	☐ 19. พลศึกษา	☐ 29. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ 10. พัฒนศึกษา	☐ 20. สุขศึกษา	

18. ท่านได้รับข้อมูลการศึกษาต่อจากที่ใด

☐ 1. แผ่นพับ/ป้ายประกาศ	☐ 4. วิทยุ	☐ 7. สถานศึกษาเดิม
☐ 2. อินเทอร์เน็ต	☐ 5. บุคคลแนะนำ	☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
☐ 3. โทรทัศน์	☐ 6. หนังสือพิมพ์/นิตยสาร	

ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี

โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และตัดสินใจว่านิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นต่อข้อความในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริง

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
ระดับความคิดเห็น 1	หมายถึง	นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู					
1. อาชีพครูเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับและยกย่อง					
2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำประโยชน์ต่อสังคม					
3. อาชีพครูทำให้มีช่องทางหารายได้พิเศษ					
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ					
5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยก้าวหน้า					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขที่จะได้ให้ความรู้แก่ผู้อื่น					
7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอาชีพครูดีต่อกว่าอาชีพอื่น					
8. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ					
9. อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าเบื่อ					
10. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ในอนาคตจะได้เป็นครู					
ทัศนคติต่อการศึกษาต่อ					
11. ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีโอกาสได้ทำงานดีกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี					
12. ไม่จำเป็นต้องเรียนระดับปริญญาโทก็สามารถสร้างฐานะทางเศรษฐกิจได้ดี					
13. ผู้ที่จบปริญญาโทมีโอกาสที่จะเลือกอาชีพได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ					
14. การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่วไปมากขึ้น					
15. บุคคลที่จบปริญญาโทมีความรู้ไม่แตกต่างจากบุคคลที่จบปริญญาตรี					
16. การเรียนจบปริญญาโทสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของตนเองและคนในครอบครัว					
17. การศึกษาในระดับปริญญาโททำให้สามารถช่วยประเทศชาติและสังคมให้เจริญก้าวหน้าขึ้น					
18. การศึกษาระดับปริญญาโททำให้สิ้นเปลืองไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่จะได้รับ					
ลักษณะมุ่งอนาคต					
19. ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำความรู้เป็นพื้นฐานในการเรียนไปประกอบอาชีพ					
20. ข้าพเจ้าไม่คิดถึงอนาคตเพราะเป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึง					
21. ข้าพเจ้าศึกษาสถานการณ์ในสังคมปัจจุบันก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการศึกษาของตนเอง					
22. ข้าพเจ้าไม่มีแผนการเกี่ยวกับอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษา					
23. ข้าพเจ้าไม่ได้ติดตามข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพ สำหรับการเตรียมตัวประกอบอาชีพ					
24. ข้าพเจ้าพิจารณาข้อมูลของอาชีพหลายๆ อาชีพ เพื่อช่วยในการพิจารณาว่าตนเองเหมาะกับอาชีพอะไร					
25. ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงเพื่อความมั่นคงในหน้าที่การงานในอนาคต					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
26. ข้าพเจ้าขอให้เรียนจบก่อน จึงจะคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ					
27. ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ					
28. เมื่อต้องการสิ่งใดแล้ว ข้าพเจ้าทนไม่ได้ที่จะต้องรอคอย					
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ					
29. ข้าพเจ้าต้องการได้รับเงินเดือนที่สูง					
30. ข้าพเจ้าต้องการมีชื่อเสียงในวงการศึกษา					
31. ข้าพเจ้าต้องการเพิ่มทักษะทางอาชีพให้สูงขึ้น					
32. ข้าพเจ้าต้องการมีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ					
33. ข้าพเจ้าต้องการเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม					
34. ข้าพเจ้าไม่ต้องการมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมผู้อื่น					
35. ข้าพเจ้าต้องการมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
36. ข้าพเจ้าต้องการพัฒนาตนเองอย่างสูงสุดเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ					
37. การเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น บางครั้งไม่จำเป็นต้องอาศัยคุณวุฒิเสมอไป					
38. ข้าพเจ้าต้องการมีความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนลึกมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ					
การสนับสนุนจากเพื่อน					
39. ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำแนะนำของเพื่อนเสมอ					
40. ข้าพเจ้าจะทำตามสิ่งที่เพื่อนแนะนำเสมอ					
41. ข้าพเจ้าจะทำตามคำชักชวนของเพื่อนเสมอ					
42. ข้าพเจ้าชอบขอคำแนะนำจากเพื่อนในทุก ๆ เรื่อง					
43. ข้าพเจ้าสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาเพื่อน					
44. เมื่ออยู่กับเพื่อนข้าพเจ้ามักมีความคิดเป็นของตัวเอง					
45. ข้าพเจ้าสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ แม้เพื่อนจะไม่เห็นด้วย					

ขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาทุกท่าน
 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2755)/317

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10130

23 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการส่งข้อมูล

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นซีดีรอม

จำนวน 1 แผ่น

ด้วย นางสาวนันทิตา ไฉมงาม นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษาภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” โดยมี รศ.ดร.เอมอร จังศิริพรภรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาของนิสิตนักศึกษา ชื่อและที่ตั้งโรงเรียนที่นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของท่านเข้ารับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในชั้นปีที่ 5 เทอมที่ 1

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกรุณานำส่งผู้วิจัย ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2551 และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 08-6781-5565

โทรสาร 0-2218-2578

ที่ ศธ 0512.6(2755)/340

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10130

29 สิงหาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวนันทิดา ไฉมงาม นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความต้องการศึกษาต่อของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ” โดยมี รศ.ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตนักศึกษาที่ทำการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกรุณานำส่งผู้วิจัย ภายในวันที่ 20 กันยายน 2551 และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)
หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 08-6781-5565

โทรสาร 0-2218-2578

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

Discriminant

Analysis Case Processing Summary

Unweighted Cases		N	Percent
Valid		362	100.0
Excluded	Missing or out-of-range group codes	0	.0
	At least one missing discriminating variable	0	.0
	Both missing or out-of-range group codes and at least one missing discriminating variable	0	.0
	Total	0	.0
Total		362	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Group Statistics

GROUP		Mean	Std. Deviation	Valid N (listwise)	
				Unweighted	Weighted
Immediately	GPAX	3.3533	.31885	120	120.000
	ATTT	4.2042	.39544	120	120.000
	ATTS	3.7125	.55468	120	120.000
	FUTU	4.0196	.45076	120	120.000
	EXPE	4.2525	.42247	120	120.000
	OCCP	49.9575	12.78094	120	120.000
	INPA	24766.67	17265.95393	120	120.000
	INRE	7076.667	2783.28545	120	120.000
	FRIE	2.7881	.52513	120	120.000
	MAJE	.1083	.31210	120	120.000
	MAJB	.8333	.37424	120	120.000
	MAJC	.0333	.18026	120	120.000
	MAJN	.0167	.12856	120	120.000
BELO	.7833	.41370	120	120.000	
Future	GPAX	3.2291	.32713	190	190.000
	ATTT	4.2042	.40314	190	190.000
	ATTS	3.4553	.51335	190	190.000
	FUTU	3.8584	.48752	190	190.000
	EXPE	4.0584	.42240	190	190.000
	OCCP	44.8732	11.97567	190	190.000
	INPA	15776.84	12615.14126	190	190.000
	INRE	5488.421	2258.92062	190	190.000
	FRIE	2.9086	.44156	190	190.000
	MAJE	.1263	.33308	190	190.000
	MAJB	.8684	.33893	190	190.000
	MAJC	.0000	.00000	190	190.000
	MAJN	.0000	.00000	190	190.000
BELO	.7737	.41955	190	190.000	
No	GPAX	3.0267	.32782	52	52.000
	ATTT	3.8538	.39430	52	52.000
	ATTS	3.2620	.45257	52	52.000
	FUTU	3.6275	.45248	52	52.000
	EXPE	3.8154	.43853	52	52.000
	OCCP	45.1000	14.03510	52	52.000
	INPA	18253.85	15393.39636	52	52.000
	INRE	5275.000	2799.99125	52	52.000
	FRIE	2.8736	.47139	52	52.000
	MAJE	.1731	.38200	52	52.000
	MAJB	.8269	.38200	52	52.000
	MAJC	.0000	.00000	52	52.000
	MAJN	.0000	.00000	52	52.000
BELO	.7692	.42544	52	52.000	
Total	GPAX	3.2412	.34001	362	362.000
	ATTT	4.1539	.41682	362	362.000
	ATTS	3.5128	.54072	362	362.000
	FUTU	3.8787	.48604	362	362.000
	EXPE	4.0878	.44674	362	362.000
	OCCP	46.5912	12.74371	362	362.000
	INPA	19112.71	15220.15735	362	362.000
	INRE	5984.254	2632.72620	362	362.000
	FRIE	2.8636	.47681	362	362.000
	MAJE	.1271	.33351	362	362.000
	MAJB	.8508	.35675	362	362.000
	MAJC	.0110	.10468	362	362.000
	MAJN	.0055	.07423	362	362.000
BELO	.7762	.41734	362	362.000	

Tests of Equality of Group Means

	Wilks' Lambda	F	df1	df2	Sig.
GPAX	.906	18.653	2	359	.000
ATTT	.913	17.136	2	359	.000
ATTS	.918	16.094	2	359	.000
FUTU	.933	12.956	2	359	.000
EXPE	.899	20.170	2	359	.000
OCCP	.965	6.459	2	359	.002
INPA	.928	13.846	2	359	.000
INRE	.914	16.966	2	359	.000
FRIE	.987	2.380	2	359	.094
MAJE	.996	.683	2	359	.506
MAJB	.997	.491	2	359	.613
MAJC	.977	4.138	2	359	.017
MAJN	.989	2.034	2	359	.132
BELO	1.000	.028	2	359	.972

Pooled Within-Groups Matrices

		GPAX	ATTT	ATTS	FUTU
Correlation	GPAX	1.000	.069	.041	.089
	ATTT	.069	1.000	.147	.342
	ATTS	.041	.147	1.000	.173
	FUTU	.089	.342	.173	1.000
	EXPE	.149	.193	.239	.450
	OCCP	.151	-.120	-.007	-.002
	INPA	.193	-.112	-.025	-.065
	INRE	.135	-.122	.015	.064
	FRIE	-.154	-.021	.044	-.143
	MAJE	.004	.129	-.019	-.029
	MAJB	-.016	-.114	.034	.038
	MAJC	.029	-.008	-.037	-.043
	MAJN	.092	-.001	.078	.005
	BELO	-.051	.172	.131	.015

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Pooled Within-Groups Matrices

		EXPE	OCCP	INPA	INRE	FRIE
Correlation	GPAX	.149	.151	.193	.135	-.154
	ATTT	.193	-.120	-.112	-.122	-.021
	ATTS	.239	-.007	-.025	.015	.044
	FUTU	.450	-.002	-.065	.064	-.143
	EXPE	1.000	-.004	-.011	.082	-.070
	OCCP	-.004	1.000	.634	.362	-.033
	INPA	-.011	.634	1.000	.423	-.058
	INRE	.082	.362	.423	1.000	-.031
	FRIE	-.070	-.033	-.058	-.031	1.000
	MAJE	-.020	-.128	-.085	-.114	-.010
	MAJB	.003	.100	-.006	.091	.026
	MAJC	.094	.035	.148	.124	-.065
	MAJN	-.009	.088	.180	-.062	.045
	BELO	.054	-.194	-.158	-.253	.001

Pooled Within-Groups Matrices

		MAJE	MAJB	MAJC	MAJN	BELO
Correlation	GPAX	.004	-.016	.029	.092	-.051
	ATTT	.129	-.114	-.008	-.001	.172
	ATTS	-.019	.034	-.037	.078	.131
	FUTU	-.029	.038	-.043	.005	.015
	EXPE	-.020	.003	.094	-.009	.054
	OCCP	-.128	.100	.035	.088	-.194
	INPA	-.085	-.006	.148	.180	-.158
	INRE	-.114	.091	.124	-.062	-.253
	FRIE	-.010	.026	-.065	.045	.001
	MAJE	1.000	-.914	-.035	-.024	.106
	MAJB	-.914	1.000	-.250	-.176	-.132
	MAJC	-.035	-.250	1.000	-.024	.056
	MAJN	-.024	-.176	-.024	1.000	.039
	BELO	.106	-.132	.056	.039	1.000

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Box's Test of Equality of Covariance Matrices

Log Determinants

GROUP	Rank	Log Determinant
Immediately	6	27.982
Future	6	26.747
No	6	27.047
Pooled within-groups	6	27.343

The ranks and natural logarithms of determinants printed are those of the group covariance matrices.

Test Results

Box's M		51.639
F	Approx.	1.189
	df1	42
	df2	81637.914
	Sig.	.187

Tests null hypothesis of equal population covariance matrices.

Summary of Canonical Discriminant Functions

Eigenvalues

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	.319 ^a	79.3	79.3	.492
2	.083 ^a	20.7	100.0	.277

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Wilks' Lambda

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 2	.700	127.374	12	.000
2	.923	28.535	5	.000

Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
GPAX	.388	-.287
ATTT	.320	-.651
ATTS	.378	.228
EXPE	.354	.024
INPA	.179	.569
INRE	.366	.177

Structure Matrix

	Function	
	1	2
EXPE	.592*	-.081
GPAX	.562*	-.186
ATTS	.526*	.115
INRE	.490*	.464
FUTU ^a	.380*	-.223
MAJ ^a	.100*	.097
FRIE ^a	-.096*	.028
ATTT	.405	-.718*
INPA	.360	.655*
OCCP ^a	.262	.458*
AMOU ^a	.017	.201*
MAJE ^a	-.028	-.158*
MAJ ^b	.003	.099*
MAJN ^b	.071	.083*

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions
Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

a. This variable not used in the analysis.

Canonical Discriminant Function Coefficients

	Function	
	1	2
GPAX	1.196	-.886
ATTT	.800	-1.630
ATTS	.727	.439
EXPE	.834	.057
INPA	.000	.000
INRE	.000	.000
(Constant)	-14.265	6.710

Unstandardized coefficients

Functions at Group Centroids

GROUP	Function	
	1	2
Immediately	.684	.211
Future	-.153	-.262
No	-1.020	.471

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Classification Statistics

Classification Processing Summary

Processed		362
Excluded	Missing or out-of-range group codes	0
	At least one missing discriminating variable	0
Used in Output		362

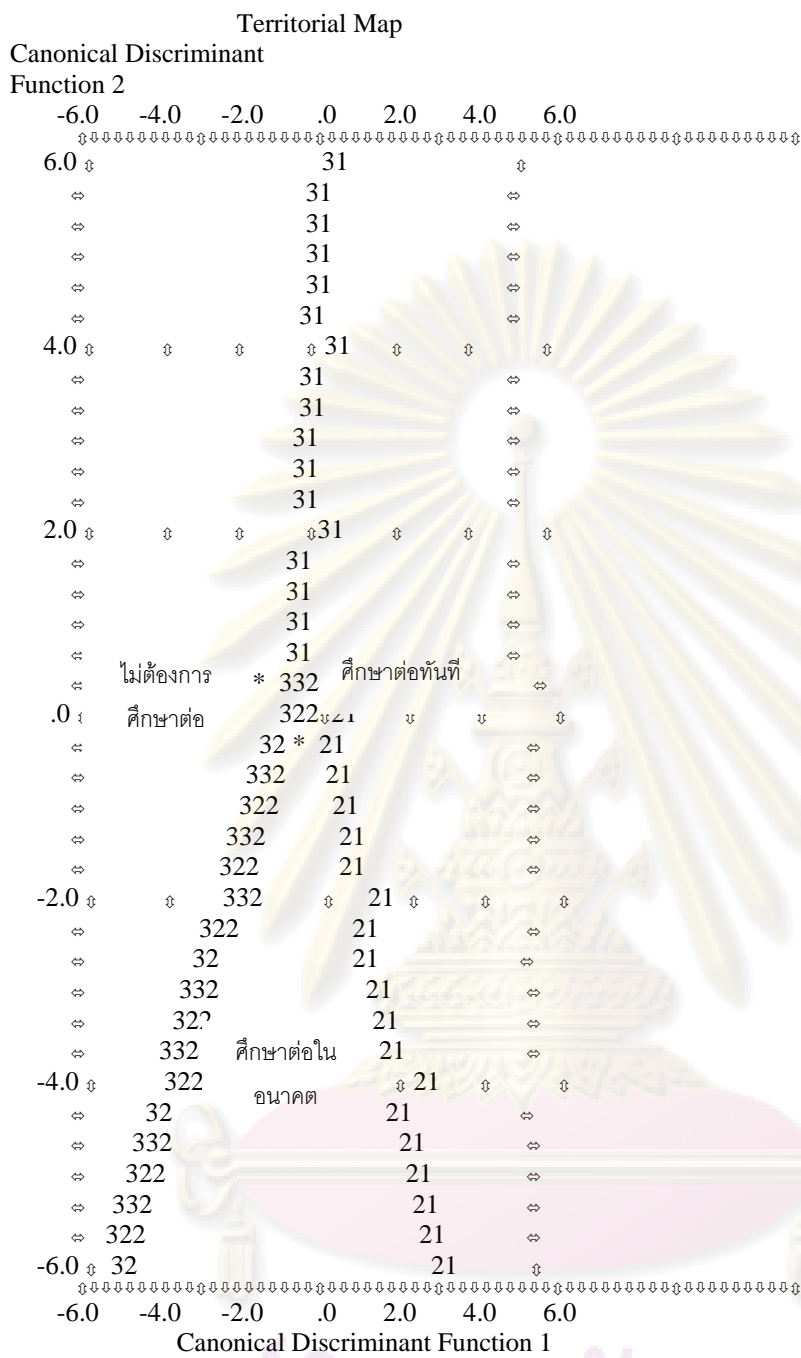
Prior Probabilities for Groups

GROUP	Prior	Cases Used in Analysis	
		Unweighted	Weighted
Immediately	.333	120	120.000
Future	.333	190	190.000
No	.333	52	52.000
Total	1.000	362	362.000

Classification Function Coefficients

	GROUP		
	Immediately	Future	No
GPAX	25.729	25.146	23.460
ATTT	21.227	21.328	19.440
ATTS	7.896	7.079	6.770
EXPE	14.114	13.389	12.709
INPA	2.24E-005	-6.1E-006	1.17E-005
INRE	.001	.001	.001
(Constant)	-136.645	-127.664	-110.971

Fisher's linear discriminant functions

Symbols used in territorial map

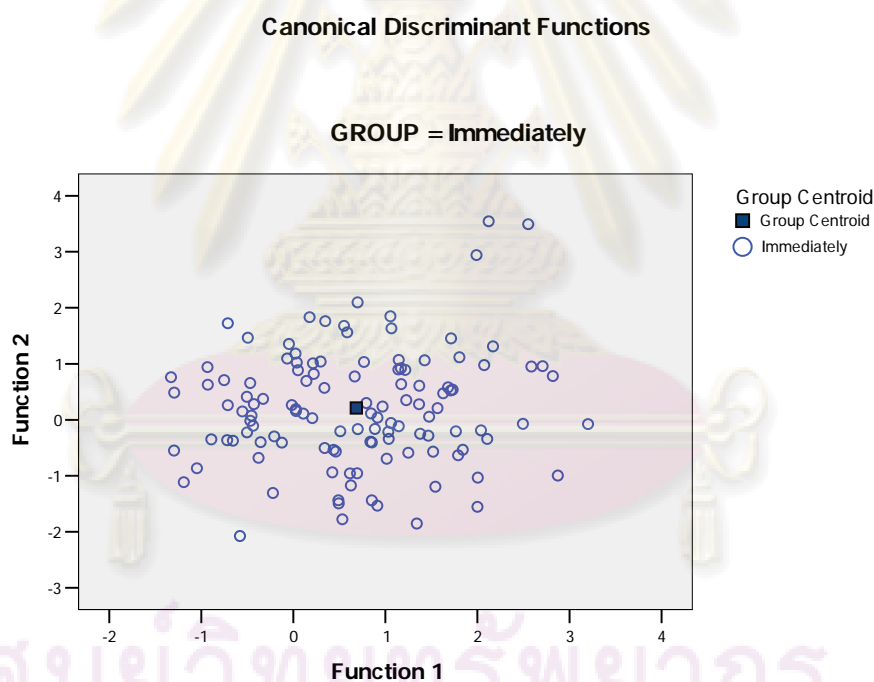
Symbol Group Label

- 1 1 Immediately
- 2 2 Future
- 3 3 No
- * Indicates a group centroid

แผนภาพที่ 4 แผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหู (Territorial Map)

เมื่อพิจารณาแผนที่อาณาเขตการจำแนกกลุ่มพหุ (Territorial Map) ซึ่งอธิบายรายละเอียดของการจำแนกกลุ่มพหุ เป็นกราฟแสดง Canonical แยกเป็น 3 กลุ่ม โดยพิจารณาจากค่าของ Canonical Discriminant Function 1 (แกนนอน) และ Canonical Discriminant Function 2 (แกนตั้ง) พบว่าถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) มีค่าเป็นลบ และฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นลบ จะจัดอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อในอนาคต ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) มีค่าเป็นลบ และฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ถ้าฟังก์ชันใดมีค่าคะแนนจำแนกของฟังก์ชันที่ 1 (แกนนอน) มีค่าเป็นบวก และฟังก์ชันที่ 2 (แกนตั้ง) มีค่าเป็นบวก จะจัดอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อทันที

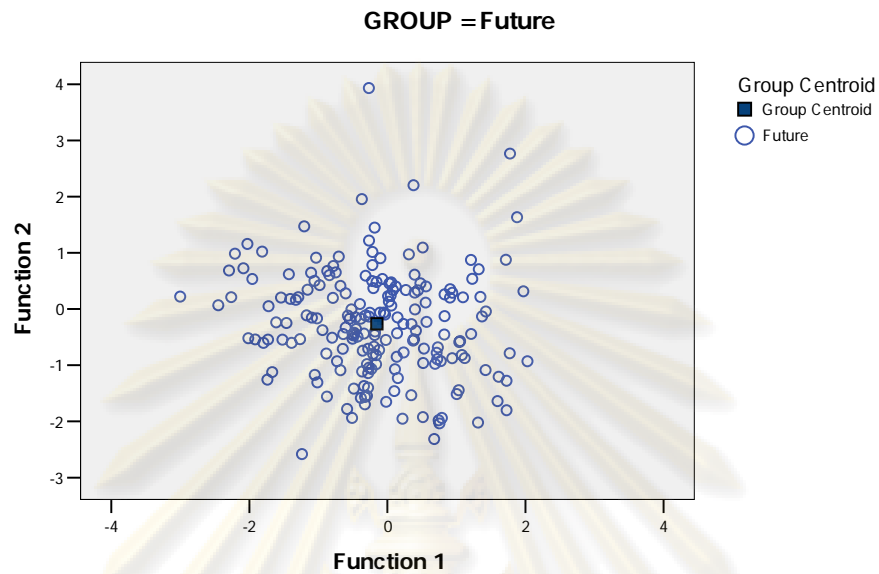
Separate-Groups Graphs

แผนภาพที่ 5 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) และการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที

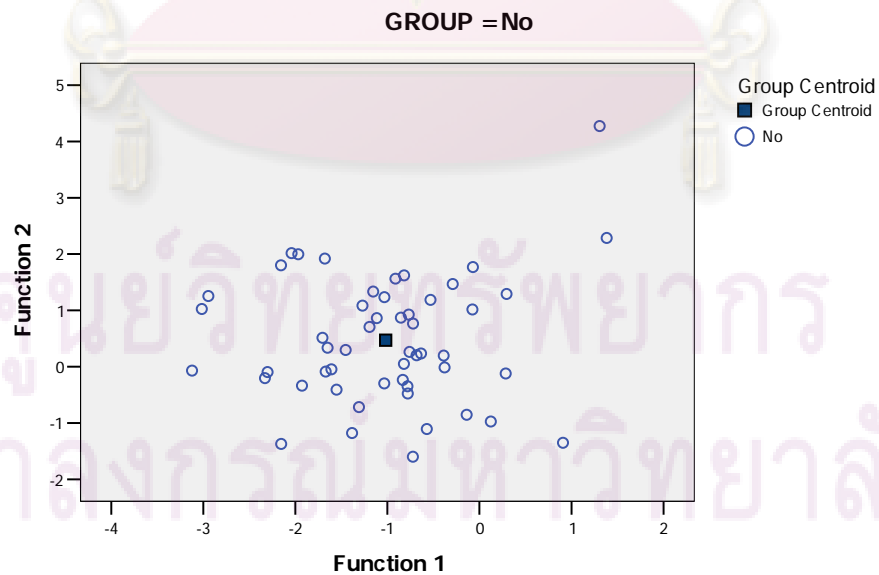
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Canonical Discriminant Functions

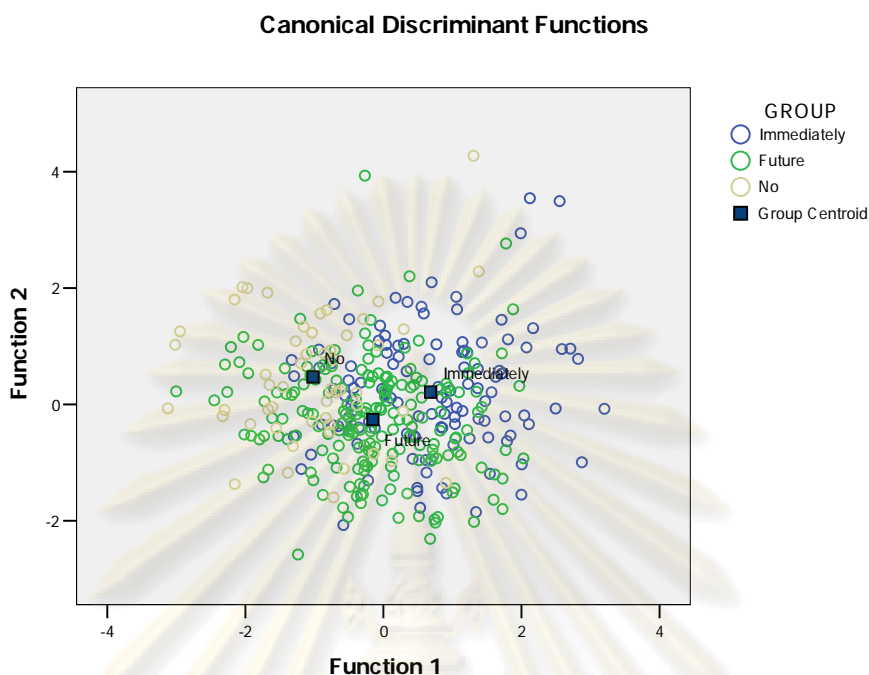

แผนภาพที่ 6 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) และการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต

Canonical Discriminant Functions

แผนภาพที่ 7 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) และการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ

แผนภาพที่ 8 ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) และการกระจายตัวของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที ต้องการศึกษาต่อในอนาคต และไม่ต้องการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาแผนภาพ ค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) และการกระจายของนิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกันทั้ง 3 แผนภาพ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที (แผนภาพที่ 5) และนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (แผนภาพที่ 7) มีคะแนนจำแนก (Discriminant score) ของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนค่อนข้างกระจายตัวออกจากค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อทันที และนิสิตนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อด้วยปัจจัยที่ค่อนข้างแตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคต (แผนภาพที่ 6) มีคะแนนจำแนก (Discriminant score) ของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนค่อนข้างเกาะกลุ่มกับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก (Group Centroids) แสดงว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในอนาคตส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อด้วยปัจจัยที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก

Classification Results^{b,c}

			Predicted Group Membership			Total
			Immediately	Future	No	
Original	Count	Immediately	72	34	14	120
		Future	48	91	51	190
		No	3	12	37	52
	%	Immediately	60.0	28.3	11.7	100.0
		Future	25.3	47.9	26.8	100.0
		No	5.8	23.1	71.2	100.0
Cross-validated ^a	Count	Immediately	71	34	15	120
		Future	52	87	51	190
		No	4	14	34	52
	%	Immediately	59.2	28.3	12.5	100.0
		Future	27.4	45.8	26.8	100.0
		No	7.7	26.9	65.4	100.0

a. Cross validation is done only for those cases in the analysis. In cross validation, each case is classified by the functions derived from all cases other than that case.

b. 55.2% of original grouped cases correctly classified.

c. 53.0% of cross-validated grouped cases correctly classified.

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนนทิศา ไฉมงาม เกิดเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2525 ที่อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปีการศึกษา 2547 และในปีการศึกษา 2549 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย